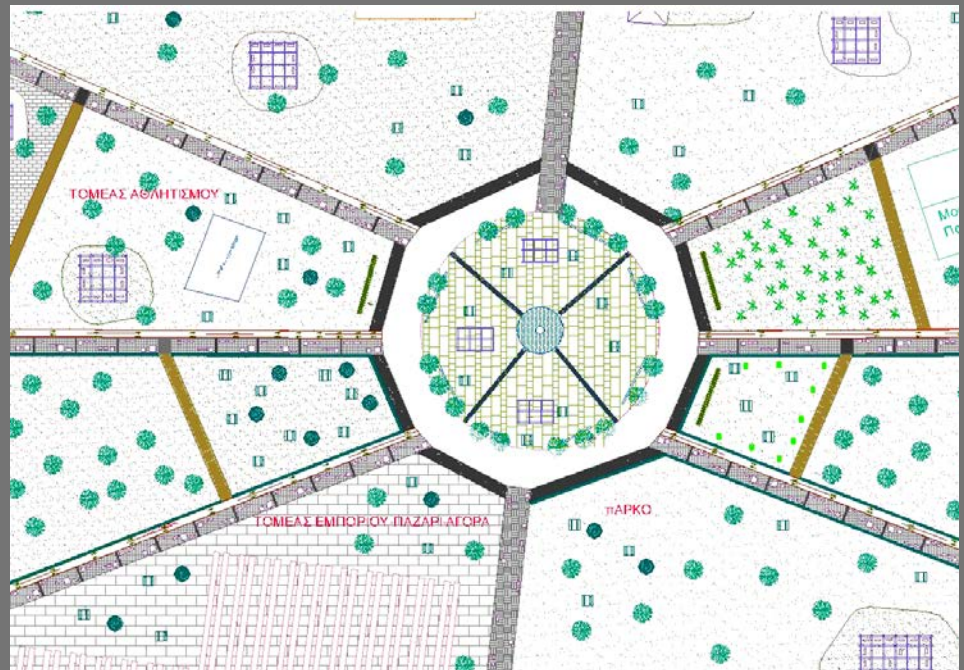


ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΛΑΣΗ
ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ



ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ – Α.Μ.: 36244
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ – Α.Μ.: 35523
ΤΣΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ – Α.Μ.: 15333

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΒΛΑΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ΑΘΗΝΑ 2013



περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

κεφάλαιο 1^ο 1_ Πληροφορίες για το Μοσχάτο

- 1.1 Δήμος Μοσχάτου
- 1.2 Ιστορικά στοιχεία του Μοσχάτου
- 1.3 Γεωλογικά στοιχεία
- 1.4 Το Μοσχάτο έως το 1939
- 1.5 Η παραλία του Μοσχάτου και οι αγώνες των κατοίκων
 - 1.5.1 Αντιδράσεις των κατοίκων

κεφάλαιο 2^ο 2_Υπάρχουσα κατάσταση παραλιακής ζώνης Μοσχάτου

- 2.1 Τοπογραφικό παραλιακής ζώνης Μοσχάτου
- 2.2 Αεροφωτογραφία παραλιακής ζώνης
- 2.3 Πολεοδομικός χάρτης Μοσχάτου

κεφάλαιο 3^ο _Μελέτη ανάπλασης παραλιακής ζώνης Μοσχάτου

- 3.1 Στόχος ανάπλασης
- 3.2 Σύστημα κυκλοφορίας και μεταφοράς
 - 3.2.1 Τωρινή κατάσταση κυκλοφορίας
- 3.3 Τομέας Αθλητισμού
 - 3.3.1 Προδιαγραφές για την κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου 5*5
 - 3.3.2 Προδιαγραφές για την κατασκευή γηπέδου μπάσκετ
 - 3.3.3 Ιατρείο- Χώρος πρώτων βοηθειών και περίθαλψης
 - 3.3.4 Δημόσιοι χώροι υγιεινής
 - 3.3.5 Είσοδος
 - 3.3.6 Δημόσιοι χώροι υγιεινής με ντους για άτομα με ειδικές ανάγκες
- 3.4 Τομέας Αγοράς- Εμπορίου
- 3.5 Τομέας Χώρων αναψυχής
- 3.6 Κεντρική πλατεία ανάπλασης
- 3.7 Τομέας Πολιτισμού
- 3.8 Αποτέλεσμα της ανάπλασης της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου στους κατοίκους του και στην πόλη με την δημιουργία πάρκου και χώρων πρασίνου
- 3.9 Έδαφος παραλιακής ζώνης και εργασίες
- 3.10 Σχεδιασμός κυκλοφορίας της παραλίας και υφιστάμενα προβλήματα
 - 3.10.1 Επαναχωροθέτηση της Λ. Ποσειδώνος

- 3.10.2 Χώροι στάθμευσης
- 3.10.3 Μετακίνηση πεζών και Μ.Μ.Μ
- 3.10.4 Επιτρεπόμενα πολεοδομικά στοιχεία παραλιακής ζώνης
- 3.11 Γεωλογία
- 3.11.1 Τεκτονικά στοιχεία-σεισμικότητα της περιοχής
- 3.12 Φυτεύσεις
- 3.12.1 Χλωρίδα
- 3.12.2 Πανίδα

κεφάλαιο 4^ο _Υλικά κατασκευής στην ανάπλαση

- 4.1 Επιστρώσεις Δαπέδων
- 4.1.1 Δάπεδα από πλάκες πεζοδρομίου
- 4.1.2 Δάπεδα από σχιστόπλακες
- 4.1.3 Δάπεδα από τούβλο
- 4.1.3 Δάπεδα από φυσικούς και τεχνητούς κυβόλιθους
- 4.2 Τύποι και διατομές κυβόλιθων εμπορίου
- 4.3 Καθιστικά
- 4.3.1 Κατασκευαστικές λεπτομέρειες καθιστικών
- 4.4 Φωτισμός
- 4.5 Πέργκολες-Στεγάσεις
- 4.5.1 Κατασκευαστικές λεπτομέρειες πέργκολας
- 4.6 Φυτεύσεις
- 4.6.1 Επιλογή είδους φύτευσης
- 4.7 Προδιαγραφές για τις θέσεις στο χώρο Parking
- 4.8 Βασικές υπαίθριες διατάξεις για την στάθμευση ποδηλάτων
- 4.9 Θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων

κεφάλαιο 5^ο _Μελέτη ανάπλασης Φαληρικού Όρμου

- 5.1 Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης έργου
 - 5.2 Ποιος είναι ο Renzo Piano
 - 5.3 Σχέδιο ανάπλασης του Φαληρικού όρμου Από τον Renzo Piano
 - 5.3.1 Πλήρης απεικόνιση της ανάπλασης του Φαληρικού Όρμου
 - 5.4 Τοπογραφικό διάγραμμα παραλιακής ζώνης Μοσχάτου
 - 5.5 Φωτορεαλιστική απεικόνιση τοπογραφικού παραλιακής ζώνης Μοσχάτου
- περίληψη
βιβλιογραφία
διαδίκτυο

Διαμένοντας τα τελευταία 20 χρόνια στην περιοχή του Μοσχάτου ο καθένας μπορεί να παρατηρήσει την αποκοπή της παραλίας με την πόλη. Μια αποκοπή, η οποία οφείλεται σε διάφορους και ποικίλους λόγους. Από την μια οι επιχωματώσεις που δημιουργήθηκαν κατά την ανύψωση της Λεωφόρου Ποσειδώνος και από την άλλη οι λανθασμένες πολιτικές και τοπικές επιλογές οδήγησαν στην ερήμωση και πιο ουσιαστικά στην ολιστική καταστροφή της παραλιακής ζώνης.

Μιας παραλιακής ζώνης όπου πριν το 1969 είχε δεσμούς με την τοπική κοινωνία του Μοσχάτου. Συνέδεε την γειτονία του Μοσχάτου με την θάλασσα. Όπως μας πληροφορήσανε και κάτοικοι της περιοχής η παραλία έδινε ζωή και πνοή όχι μόνο στους κατοίκους της περιοχής αλλά και σε αυτούς που ερχόντουσαν από τις πιο κοντινές περιοχές όπως η Καλλιθέα, το Π. Φάληρο, το Αιγάλεω, ο Πειραιάς.

Στόχος και σκοπός της πτυχιακής εργασίας που θα διαβάσετε στις παρακάτω σελίδες είναι η ανάπλαση της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου και η πολεοδομική της ένταξη. Όπως είπαμε και παραπάνω διαμένουμε χρόνια στην περιοχή και γνωρίζουμε από πρώτο «χέρι» τι σημαίνει να έχεις την θάλασσα μόλις μερικά μέτρα από την γειτονιά σου και μην μπορείς να την αξιοποιήσεις. Για αυτόν τον λόγο άλλωστε επιλέξαμε και το συγκεκριμένο θέμα. Για να προτείνουμε έστω και θεωρητικά κάποιες ιδέες και σκέψεις πάνω στην ανάπλαση της παραλιακής ζώνης, οι οποίες θα επηρεάσουν αρχικά ολόκληρη την τοπική κοινωνία και μετέπειτα ολόκληρη την Αττική.

Η πτυχιακή εργασία που εκπονούμε χωρίζεται σε 2 μέρη. Το πρώτο είναι το θεωρητικό όπου επιχειρηματολογούμε πάνω στην ανάπλαση που προτείνουμε. Πιο συγκεκριμένα η ανάπλαση της παραλιακής ζώνης αναφέρεται στην δημιουργία του μεγαλύτερου χώρου σε πάρκο και χώρους πρασίνου, ενός τμήματος σε αθλητικές εγκαταστάσεις ελεύθερης πρόσβασης στον κόσμο, ενός τμήματος σε τομέα αγοράς και εμπορίου, ενός άλλου κομματιού σε τομέα πολιτισμού και τέλος το κομμάτι της Λ. Ποσειδώνος που είναι μπροστά από την παραλία υπογειοποιείται. Το δεύτερο μέρος της εργασίας είναι το πρακτικό. Σε αυτό το μέρος θα δείτε ένα τεύχος σχεδίων στο οποίο παρουσιάζουμε την ανάπλαση σχεδιαστικά, σε κατόψεις και με λεπτομέρειες.

Εν κατακλείδι, πιστεύουμε ότι η παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου πρέπει να τροποποιηθεί σύντομα με κομβικές αλλαγές ούτως ώστε να υπάρξει σύνδεση με την πόλη. Άλλωστε ήδη τώρα που γράφουμε την πτυχιακή εργασία έχει εγκριθεί η μελέτη και ο σχεδιασμός της παραλιακής ζώνης από τον Ιταλό Αρχιτέκτονα Renzo Piano. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της μελέτης μέχρι το 2015 η παραλία θα συνδέεται και πάλι με την πόλη. Το μόνο που απομένει είναι αν για κόμη μία φορά οι υποσχέσεις και τα έργα της πολιτείας θα πραγματοποιηθούν.

1. Πληροφορίες για το Μοσχάτο

1.1 Δήμος Μοσχάτου



Ο δήμος του Μοσχάτου αποτελεί έναν πυκνοκατοικημένο δήμο, συνεπώς η έξοδος προς την θάλασσα είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το παραλιακό του μέτωπο εκτείνεται από τον ποταμό Κηφισό μέχρι τον Ιλισό. Ο πληθυσμός του το 2001 ανερχόταν στους 39.870 κατοίκους, ενώ σήμερα σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογράφης από την Στατιστική Υπηρεσία ανέρχεται στους 39.900. Η έκταση του δήμου είναι περίπου 5.240 στρέμματα. Από την άλλη η πυκνότητα δε του μόνιμου πληθυσμού ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο είναι 8.966.32. Το θαλάσσιο μέτωπο του δήμου Μοσχάτο είναι μία ενιαία ακτή, οποία ξεκινάει αμέσως μετά τις εγκαταστάσεις του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας. Η παραλιακή ζώνη προοριζόταν για χώρο πρασίνου και αθλητισμού, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει υλοποιηθεί κάτι.

Θεωρητικά αλλά και πρακτικά ο δήμος του Μοσχάτου έχει μια από τις πιο παραμελημένες παραλιακές ζώνες της Αθήνας. Μάλιστα μετά την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 από την χώρα μας, οι 56 αθλητικές εγκαταστάσεις που είχαν κατασκευαστεί έμειναν αχρησιμοποίητες. Τρανό παράδειγμα αποτελεί το λυόμενο γήπεδο του Μπιτς Βόλεϊ, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για λίγο καιρό. Αν περάσει κανείς τώρα από έξω θα παρατηρήσει ότι έχει μετατραπεί σε σκουπιδότοπο.

Από την πλευρά των κατοίκων του Μοσχάτου αυτή η κατάσταση δεν θα μπορούσε να μείνει έτσι. Βλέποντας την αδιαφορία του κράτους πήραν την απόφαση να ενεργοποιηθούν οι ίδιοι. Έτσι πραγματοποιούνται προσπάθειες καθαρισμού της παραλίας μέσω του δήμου ή ομάδων πολιτών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να συγκεντρωθεί ένας ικανοποιητικός αριθμός εθελοντών. Ο καθαρισμός της παραλίας είναι ζωτικής σημασίας, καθώς έχει παραμεληθεί εντελώς. Επίσης, ο καθαρισμός των γραμμών του Τραμ είναι πολύ σημαντικής σημασίας, αφού η εταιρεία Τραμ ΑΕ δεν έχει δείξει καμιά ευαισθησία για την καθαριότητα και καλαισθησία της περιοχής.

1.2 Ιστορικά στοιχεία του Μοσχάτου

Η κάλυψη της περιοχής που βρίσκεται σήμερα η πόλη του Μοσχάτου πριν από ένα περίπου αιώνα δεν είχε κάποιο συγκριμένο όνομα. Αποτελούσε μια ασήμαντη γωνιά του νομού Αττικής, η οποία περιβαλλόταν από καλλιέργειες. Οδικά την διέσχιζαν δύο- τρεις δρόμοι και είχε ελάχιστες αγροικίες. Μια προσπάθεια καταγραφής και τοπογραφικής αποτύπωσης (σχ. 1) είχε προσπαθήσει να πραγματοποιήσει ο Γερμανός τοπογράφος Ι. Κάουμπερτ. Κατά αυτόν τον τρόπο εκδόθηκε το 1881 στο Βερολίνο ο συγκριμένος χάρτης.

Σχ. 1 Τοπογραφικός χάρτης της περιοχής του Μοσχάτου από τον Κάουμπερτ, 1875/77



Πηγή: ΣΤΕΛΛΙΟΣ ΝΤΑΝΤΗΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Εκείνη την περίοδο η οδός Πειραιώς αποτελούσε την μοναδική οδική αρτηρία που οδηγούσε από το λιμάνι στην πρωτεύουσα της Αθήνας. Η ύπαρξη κατοικιών και εγκαταστάσεων υπήρχε μόνο στην περιοχή του Μοσχάτου και πιο συγκεκριμένα λίγο πριν από το σημείο που η οδός Πειραιώς στρίβει ανεβαίνοντας για την Αθήνα. Η διαδρομή και από τις δυο μεριές της οδού Πειραιώς περιείχε μόνο αμπέλια και κήπους. Υπήρχαν πολλές και ποικίλες καλλιέργειες που απλώνονταν δεξιά και αριστερά της Πειραιώς και προστατεύονταν από ξύλινους φράκτες.

Η περιοχή του Μοσχάτου χωριζόταν από την γραμμή του ατμοκίνητου σιδηρόδρομου που είχε κατασκευαστεί λίγα χρόνια πριν το 1875. Έτσι από το πάνω μέρος και παράλληλα με την σιδηροδρομική γραμμή υπήρχε μονοπάτι που άρχιζε από τον Κηφισό και οδηγούσε προς τα ανατολικά μέσα σε περιβόλια και δεντροκαλλιέργειες.

Ακριβώς κάτω από την γραμμή του σιδηρόδρομου η πόλη του Μοσχάτου χωριζόταν στα δύο από τον κεντρικό δρόμο που σήμερα συμπίπτει με την λεωφόρο Μακρυγιάννη . Παράλληλα με την σιδηροδρομική γραμμή και προς τη μεριά του ποταμού Κηφισού μόνο μια λωρίδα γης ήταν σκεπασμένη με αμπελώνες. Η υπόλοιπη έκταση που αποτελούσε την παραλία ήταν ακαλλιέργητη.

Από το πάνω μέρος του κεντρικού δρόμου και πιο συγκεκριμένα από τον σιδηροδρομικό σταθμό κατεβαίνοντας προς τη θάλασσα σύμφωνα με μαρτυρίες υπήρχαν τα παρακάτω.

Στην σημερινή οδό Ελευθερίας ανοιγόταν ένας μικρός δρόμος που οδηγούσε σε

αμπελώννα.

Στο ίδιο τοπίο και 150 μέτρα παρακάτω και δεξιά άρχιζε το μεγάλο ακαλλιέργητο τμήμα του δυτικού Μοσχάτου, ενώ στο αριστερό τμήμα υπήρχαν καλλιέργειες. Στο ύψος των οδών Καποδιστρίου -Κεφαλληνίας και ανατολικά ξεχωρίζαμε μια απομονωμένη αγροικία. Πιο κάτω και προς τον Κηφισό , στην συμβολή των οδών Πίνδου με Ρήγα Φεραίου υπήρχαν οι εγκαταστάσεις ενός “πλινθοποιείου”.

Φτάνοντας στην παραλία του Μοσχάτου , όπου καταλαμβάνόταν από ψιλή άμμο αντικρίζαμε τον φαληρικό όρμο (σχ. 2).

Σχ. 2 Ο φαληρικός όρμος με το Μοσχάτο στο βάθος στα τέλη του 19^{ου} αιώνα



Πηγή: ΣΤΕΛΛΙΟΣ ΝΤΑΝΤΗΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Οι Μοσχατιώτες μπορούσαν να απολαύσουν κατά μήκος της φαληρικής παραλίας την θαυμάσια αμμουδιά με την λεπτόκοκκη χρυσή άμμο μέχρι την χούντα όταν η παραλία καταστράφηκε από μπάζα που σωρευτήκαν εκεί. Στην εκβολή του Κηφισού υπήρχαν δύο μικρά οικήματα άγνωστης χρήσης. Ο ποταμός Ιλισός εκείνα τα χρόνια δεν παρεμβαλλόταν ανάμεσα στο Μοσχάτο και την Καλλιθέα. Τα επόμενα χρόνια λόγω των τεχνικών έργων που πραγματοποιήθηκαν τον οδήγησαν στην παραλία του Μοσχάτου. Μέχρι τότε η διαδρομή που ακολουθούσε ήταν η εξής: ξεκινώντας από τον Υμηττό περνούσε μπροστά από το Παναθηναϊκό στάδιο και οδηγούσε τα νερά του στον Κηφισό , λίγο παραπάνω από τον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

1.3 Γεωλογικά στοιχεία

Η περιοχή του Μοσχάτου , όπως και οι γύρω περιοχές γεννήθηκαν από τα νερά του Κηφισού και των χειμάρρων της Αττικής και μεγάλωσαν με φερτές ύλες που κατέβαζαν για χιλιάδες χρόνια από τα γύρω βουνά και το αττικό λεκανοπέδιο.

Σύμφωνα με μελέτη που πραγματοποιήθηκε για τα γεωλογικά στρώματα της Αττικής αποδείχτηκε πως πριν από εκατομμύρια χρόνια η φαληρική ακτή εισχωρούσε πολύ βαθιά και έφτανε πέρα από τον βράχο της Ακρόπολης και τα υψώματα της Νέας Σμύρνης. Τα νερά του Σαρωνικού εκείνη την εποχή σκεπάζανε τόσο το υπέδαφος του Μοσχάτου όσο και των υπόλοιπων παραλιακών περιοχών όπως το νέο και παλαιό Φάληρο, το Καλαμάκι, την Βουλιαγμένη και την Γλυφάδα. Ακόμη εντύπωση μας προκαλεί με βάση πληροφορίες αρχαίων συγγραφέων ότι ρηγά νερά χώριζαν το γειτονικό νέο Φάληρο από τον Πειραιά , όπου συνδεόταν οδικά μόνο με μια στενή λωρίδα γης.

Όσον αναφορά τον ποταμό Κηφισό εκείνη την εποχή είχε τις εκβολές του μέσα στο αρχαίο λιμάνι του Κανθάρου , το σημερινό δηλαδή λιμάνι του Πειραιά. Οι Αθηναίοι υπό τον φόβο της αποφυγής της επίκωσης του λιμανιού οδήγησαν τις εκβολές του ποταμού στην παραλία του Μοσχάτου , πράγμα το οποίο είχε ως συνέπεια την ταχύτερη προσχώρηση του φαληρικού ορμού.

Γεωλογικά λοιπόν, με την μεταβολή αυτήν ο κοίλος φαληρικός όρμος κατακλύστηκε προοδευτικά από τα φερτά υλικά του ποταμού και των χειμάρρων. Εκείνο το σημείο αποτελεί κομβικό σημείο για την εμφάνιση και τον σχηματισμό του Μοσχάτου , όπου πραγματικά υπήρξε μια ανάδυση από τα νερά του Σαρωνικού. Κοντά στην παραλία του Μοσχάτου αυτό είχε ως συνέπεια να μαζευτούν έλη και τέλματα τα οποία εξαλήφθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες. Λόγος της εξάλειψης αυτής αποτελεί η έντονη πολεοδομική ανάπτυξη που πραγματοποιήθηκε.

Με μαρτυρίες πολιτών μεγάλης ηλικίας προκύπτει ότι στις αρχές του αιώνα κατά την διάνοιξη πηγαδιών στα περιβόλια του βορειοανατολικού Μοσχάτου και σε βάθος 12-17 μέτρων, βρισκάνε θαλασσινά όστρακα .

Ο ποταμός Ιλισός (σχ. 3) να πούμε ότι αρχικά ήταν παραπόταμος του Κηφισού και τον συναντούσε στο ύψος του Ταύρου. Στην νεότερη εποχή η τεχνητή κοίτη που δημιουργήθηκε τον έφερε στην παραλία του Μοσχάτου.

Σχ.3 Πρόσφατη φωτογραφία της εκβολής του ποταμού Κηφισού



Πηγή: ΣΤΕΛΛΙΟΣ ΝΤΑΝΤΗΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

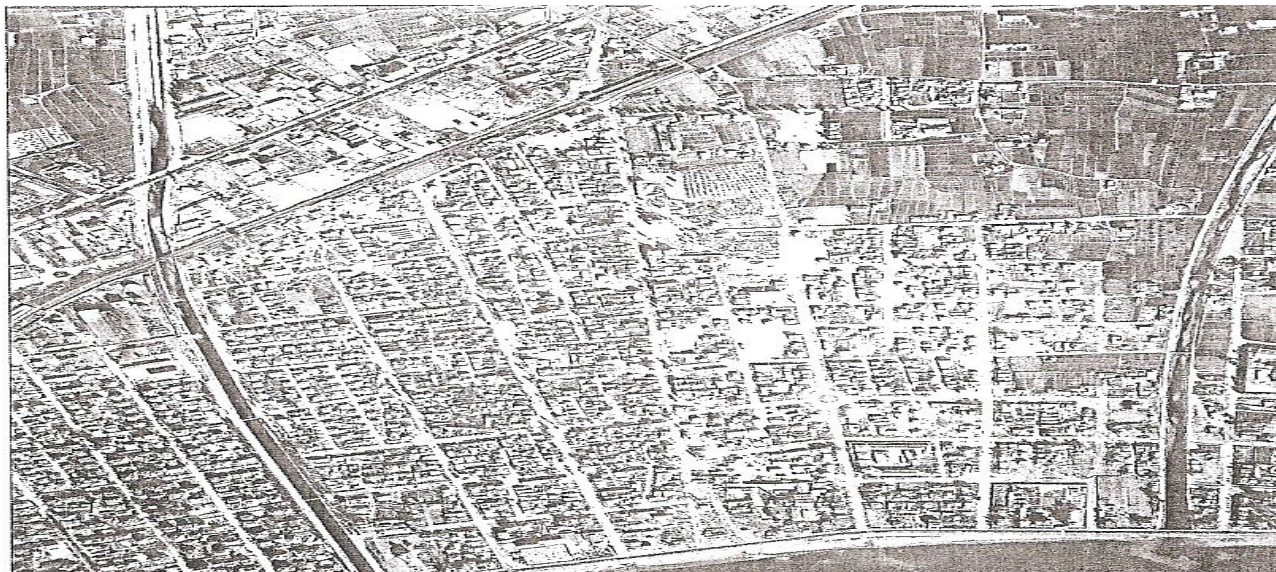
Από γεωλογικής άποψης , η περιοχή του Μοσχάτου διαμορφώθηκε από τις προσχώσεις του ποταμού Κηφισού και των χειμάρρων όπως επίσης και από την γεωτεχνική επέμβαση των Αθηναίων της αρχαιότητας. Κατά αυτόν τον τρόπο το υπέδαφος της περιοχής αποτελείται από ιζηματογενή στρώματα που άρχισαν να σχηματίζονται πριν από 10.000 χρόνια. Τα συγκεκριμένα στρώματα περιέχουν άργιλο , άμμο και χαλίκια.

Λόγω των βροχών που δεν σταμάτησαν του επόμενους αιώνες και των πλημμύρων που ακολούθησαν η περιοχή του Μοσχάτου ταλαιπωρήθηκε τα τελευταία χρόνια , ανέβασε και διαμόρφωσε οριστικά την στάθμη πάνω από την επιφάνεια του εδάφους. Σήμερα μετά από 2.400 χρόνια το έδαφος στα βορειοδυτικά του Μοσχάτου ανέβηκε 4 μέτρα σύμφωνα με

μελέτες αρχαιολογικών ανασκαφών.

1.4 Το Μοσχάτο έως το 1939

Σχ. 4 Αεροφωτογραφία κεντρικού Μοσχάτου , οριοθετούμενο από τα δύο ποτάμια και τη θάλασσα



Πηγή: ΣΤΕΛΛΙΟΣ ΝΤΑΝΤΗΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Το Μοσχάτο έως το 1969 ήταν ένας παραλιακός δήμος με ελεύθερη πρόσβαση στην θάλασσα και την παραλία του. Στα χρόνια που θα ακολουθήσουν η παραλία σταδιακά δέχεται επιχωματώσεις και λίγο αργότερα θα κατασκευαστεί ο υπερυψωμένος δρόμος ταχείας κυκλοφορίας , η λεωφόρος Ποσειδώνος. Αποτέλεσμα των επιχωματώσεων που δημιουργήθηκαν και της υπερύψωσης της λεωφόρου Ποσειδώνος ήταν να αποκοπεί εντελώς η πόλη από την παραλία και την θάλασσα.



Σχ. 5 Φωτογραφία όπου απεικονίζεται η παραλία, το Μοσχάτο, η λεωφόρος Ποσειδώνος

Η πρόσβαση πλέον από το Μοσχάτο στην παραλία είναι πολύ δύσκολη και σε ορισμένα σημεία αδύνατη μετά και την κατασκευή των γραμμών του Τραμ.

1.5 Η Παραλία του Μοσχάτου και οι αγώνες των κατοίκων

Η παραλία του Μοσχάτου αποτελείται από 240 στρέμματα ελεύθερου χώρου, τα οποία περικλείονται από την λεωφόρο Ποσειδώνος, τον Ιλισό και Κηφισό ποταμό και την θάλασσα. Πριν το 1967 και την χούντα, το Μοσχάτο ήταν ένας παραλιακός δήμος με ελεύθερη πρόσβαση στην θάλασσα και την παραλιακή του ζώνη. Μετά το 1969 όμως τα πράγματα στην περιοχή του Μοσχάτου θα αλλάξουν με αποτέλεσμα η παραλία να αποκοπεί από τον δήμο και οι κάτοικοι να ξεχάσουν μια για πάντα ότι η περιοχή τους είναι παραθαλάσσια.



Στην παρακάτω εικόνα απεικονίζεται ο πολεοδομικός χάρτης του Μοσχάτου και η παραλιακή του ζώνη.



Οι αλλαγές που διαδραματίστηκαν στην παραλία του Μοσχάτου η επιχωμάτωση της καθώς και η δημιουργία του υπερυψωμένου δρόμου ταχείας κυκλοφορίας της γνωστής σε

Σχ.6 Εικόνα από το γκρέμισμα των περιφράξεων της παραλίας από κατοίκους



όλους μας λεωφόρου Ποσειδώνος. Αποτέλεσμα αυτών ήταν α_ η αποκοπή της πόλης από την παραλία και την θάλασσα, β_ η αποκοπή της πόλης από την θέα που είχε λόγω της υπερύψωσης της Λεωφόρου και γ_ η μη πρόσβαση στην παραλία λόγω της κατασκευής των γραμμών του Τραμ.

Σύμφωνα με τους Χάρη Παπαδόπουλο και Σπύρο Πάγκαλο μέλη της κίνησης πολιτών «Μεσοποταμίας», η παραλία του Μοσχάτου δέχθηκε

και ένα ακόμη πλήγμα κατά την διάρκεια κατασκευής της υπερυψωμένης λεωφόρου Ποσειδώνος. Η κατασκευή του έργου πριμοδότησε τους κατοίκους του Μοσχάτου με τόνους μπετόν και πολλούς κινδύνους (κίνδυνος πλημμύρας, καυσαέρια, ηχορύπανση).

Η μπαζωμένη αυτή έκταση αντί να περάσει στην ιδιοκτησία του δήμου Μοσχάτου αποδόθηκε στον ΕΟΤ, για να καταλήξει τελικά στην εταιρεία «Ολυμπιακά Ακίνητα Α.Ε.» Όμως οι άμεσες αντιδράσεις των κατοίκων και η χρονική καθυστέρηση που υπήρξε γλίτωσαν την παραλία του Μοσχάτου από την κατασκευή εγκαταστάσεων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αυτό που αξίζει να σημειωθεί είναι ότι παρόλο που δεν πραγματοποιήθηκε κάποιο κατασκευαστικό έργο στην παραλία για τους Ολυμπιακούς Αγώνες ο συντελεστής δόμησης έμεινε αυξημένος.

Με το πέρας των Ολυμπιακών Αγώνων το κράτος ανακοίνωσε ότι στην παραλία θα χτιστούν ένα γήπεδο στίβου 3000 θέσεων, μερικά γήπεδα ποδοσφαίρου 5*5, αναψυκτήρια και ένα μεγάλο τμήμα προσδιορίζεται για «οικολογικό πάρκο». Με αυτήν την απόφαση της κυβέρνησης οι κάτοικοι του Μοσχάτου εξαγριώθηκαν και ξεκίνησαν κινητοποιήσεις. Ο λόγος ήτανε ότι δεν θέλανε την τιμεντοποίηση και παράδοση της παραλίας στα ιδιωτικά συμφέροντα, δεν θέλανε την εμπορευματοποίηση της παραλίας. Αποκορύφωμα των διαδηλώσεων ήταν το γκρέμισμα των περιφράξεων που είχε βάλει στην παραλία η ανάδοχος του έργου εταιρεία «Ολυμπιακά Ακίνητα»

Τα σχέδια της εταιρείας «Ολυμπιακά Ακίνητα» σήμερα έχουνε αποσυρθεί. Κύριος στόχος των κατοίκων είναι η μετατροπή της παραλίας σε δημόσιο πάρκο με υψηλή βλάστηση, η κατασκευή περιδιαβάσεων και υπογείων διόδων για την ασφαλέστερη πρόσβαση στην παραλία.

Η παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου σήμερα αποτελεί την τελευταία ελεύθερη έκταση στον Φαληρικό Ορμό που δεν τιμεντοποιήθηκε. Το σωστό αποτέλεσμα μιας άρτιας αρχιτεκτονικής μελέτης σύμφωνα με όλα τα παραπάνω μπορεί να αποτελέσει ένα άνοιγμα της Αθήνας προς την θάλασσα και μια ανάσα ζωής και πρασίνου για τους πολίτες όλης της Αττική

1.5.1 Οι αντιδράσεις των κατοίκων

Πάγιο αίτημα των κατοίκων, που εκφράζεται έντονα μέσω του δημάρχου αλλά και μέσω κινητοποιήσεων από τους ίδιους είναι η παραλία να διαμορφωθεί σε πάρκο. Αυτό ούτως η άλλως προβλέπει και η νομοθεσία. Μέχρι και σήμερα κάτι τέτοιο δεν έχει επιτευχθεί. Οι δημοτικές αρχές επιθυμούν σύμφωνα με πληροφορίες η παραλία να χρησιμοποιείται από τους δημότες σαν χώρο αναψυχής και οι αθλητικές δραστηριότητες να είναι μικρής κλίμακας. Για την επίτευξη αυτού στόχου βασικό στοιχείο αποτελεί η προσβασιμότητα στον χώρο. Στα όρια του δήμου Μοσχάτου οι πολίτες που κινούνται πεζοί δεν έχουν κανένα τρόπο να διασχίσουν τη Λεωφόρο Ποσειδώνος. Το πιο κοντινό πέρασμα για αυτούς είναι να περάσουν από την παραμελημένη Εσπλανάδα του δήμου Καλλιθέας. Πράγμα, το οποίο όμως δεν είναι εφικτό μετά την έναρξη των έργων στον παλαιό Ιππόδρομο. Για την πρόσβαση των κατοίκων στην παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου έχει επανειλημμένα πρόταση για δύο πεζογέφυρες στις οδούς Πίνδου και Χρ. Σμύρνης, με κυριότερη την πρώτη.

Μετά από συνομιλίες των κατοίκων με τον δήμαρχο του Μοσχάτου, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην δημιουργία του Μητροπολιτικού Πάρκου στα όρια του δήμου Καλλιθέας. Ο φόβος που υπάρχει για τον Δήμο και τους κατοίκους είναι το μητροπολιτικό πάρκο που θα δημιουργηθεί σύντομα να αποκτήσει εικόνα εγκατάλειψης. Παρόμοια κατάσταση δημιουργήθηκε άλλωστε και με το Πάρκο Τρίτη.

Η κάλυψη του κόστους συντήρησης είναι το πρώτο στοίχημα που μπαίνει και εκτιμάται πως θα κυμαίνεται πάνω από δύο εκατομμύρια ευρώ τον χρόνο χωρίς να υπάρχει δυνατότητα κρατικής χρηματοδότησης. Σύμφωνα με τα οικονομικά δεδομένα της Αυτοδιοίκησης το κόστος συντήρησης είναι απαγορευτικό. Συνεπώς, το επόμενο βήμα είναι η εύρεση τρόπων αυτοχρηματοδότησης. Έτσι ώστε μέσα από έσοδα από τις χρήσεις του χώρου και χωρίς να παραβιάζονται οι όροι που προβλέπονται από το σχετικό προεδρικό διάταγμα για την περιοχή να αντιμετωπιστεί η συντήρηση του χώρου.

Ο φορέας που θα αναλάβει την διαχείριση του Πάρκου αποτελεί το δεύτερο σημαντικότερο πρόβλημα. Μέχρι και σήμερα δεν έχει ληφθεί απόφαση. Η πρόταση είναι να υπάρξει ενιαία διαχείριση του παραλιακού μετώπου και ως εκ τούτου ενιαίος φορέας. Αυτό συμβαίνει για τον λόγο ότι τώρα υπάρχει κατάτμηση του χώρου καθώς εμπλέκονται πολλοί φορείς - Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα, ΚΕΔ, δήμοι, η περιφέρεια ακόμη και το πρώην υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας. Επιπλέον. Ως εκ' τούτου δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην διατήρηση του κοινόχρηστου χαρακτήρα του Φαληρικού Όρμου, ο οποίος προστατεύεται και συνταγματικά.

Το πιο βασικό για τους κατοίκους αποτελεί σε κάθε περίπτωση η πολιτεία και το κράτος να εξασφαλίσει την ελεύθερη άνετη και απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών στον αιγιαλό και την παραλία του Φαληρικού Όρμου. Κάθε είδους περιφράξεις και κτίσματα δεν επιτρέπεται να εμποδίζουν την πρόσβαση των πολιτών στη θάλασσα. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση διάνοιξης προσβάσεων δια μέσου των ιδιοκτησιών, που παρεμποδίζουν την προσπέλαση, είτε αυτές ανήκουν σε κάποιο φορέα του Δημοσίου, είτε σε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού δικαίου.

Από την άλλη πλευρά επαγγελματικά καταστήματα, αναψυκτήρια κλπ δεν θα πρέπει να

δημιουργήσουν επαγγελματική ζώνη και για αυτό θα πρέπει να ληφθεί η κατάλληλη μέριμνα. Στόχος όλων όπως είπαμε και παραπάνω είναι η διασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης των πολιτών του Μοσχάτου και όλης της υπόλοιπης Αττικής στον αιγιαλό.

Τέλος για να εξασφαλιστεί η ελεύθερη πρόσβαση, μη εμπορευματοποίηση της παραλιακής ζώνης και η ποιότητα ζωής των πολιτών στον Φαληρικό Όρμο, θα ήταν άρτιο να γίνουν ταυτόχρονα με τα έργα αποκατάστασης, τα έργα υποδομής, - πεζοδιαβάσεις, αντιπλημμυρικά, βύθιση και υπογειοποίηση της υπερυψωμένης παραλιακής λεωφόρου Ποσειδώνος. Οποιοδήποτε αρχιτεκτονικό σχέδιο και μελέτες πραγματοποιηθούν θα πρέπει να βασίζονται σε όλα τα παραπάνω. Κατά αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να γίνει η αρχή για θετικές εξελίξεις στο Φαληρικό Όρμο, δικαιώνοντας τους αγώνες των πολιτών του Μοσχάτου και της Καλλιθέας και αφήνοντας για μια ακόμα φορά έκθετους αυτούς, που συμβιβάστηκαν με προηγούμενα σχέδια και καταστάσεις.

2. Υπάρχουσα κατάσταση στην περιοχή της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου

Με μια βόλτα από την περιοχή της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου μπορεί να παρατηρήσει κάποιος την άσχημη εικόνα στην οποία βρίσκεται τώρα. Παρατηρήσιμη από τον Δήμο και τις δημοτικές αρχές η παραλιακή ζώνη που ενώνει την περιοχή του Μοσχάτου με την θάλασσα βρίσκεται πλέον εδώ και χρόνια ερημωμένη.

Σχ.7 Εικόνα όπου φαίνεται η ερημωμένη παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Τα σκουπίδια, τα μπάζα (σχ.8) αλλά και άστεγος κόσμος, ο οποίος έχει στήσει αυτοσχέδια σπιτάκια είναι αυτό που παρατηρήσαμε όταν επισκεφτήκαμε την περιοχή για να τραβήξουμε τις απαραίτητες φωτογραφίες.

Σχ.8 Εικόνα όπου φαίνονται σκουπίδια και μπάζα δίπλα στην θάλασσα (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Το μόνο πράγμα που κρατάει ζωντανή την περιοχή είναι ο πλακόστρωτος δρόμος που βρίσκεται μπροστά στην θάλασσα (σχ. 9), όπου κόσμος μπορεί να κάνει μια βόλτα ή να πιεί έναν καφέ στο χέρι βλέποντας την θάλασσα.

Σχ. 9 Εικόνα όπου φαίνεται ο πλακόστρωτος δρόμος μπροστά στην θάλασσα (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Περνώντας κάτω από την υπόγεια διάβαση της Λεωφόρου Ποσειδώνος για να περάσουμε στην παραλιακή ζώνη συναντήσαμε κάποιους ανθρώπους που βγαίναμε από το τραμ, οι οποίοι μας ρωτήσανε για ποιο λόγο τραβάμε φωτογραφίες. Όταν τους εξηγήσαμε ότι πραγματοποιούμε μια πτυχιακή εργασία με θέμα την ανάπλαση της παραλιακής ζώνης της περιοχής του Μοσχάτου ενθουσιαστήκαν και εκνευριστήκανε ταυτόχρονα. Ο λόγος του ενθουσιασμού τους ήταν ότι νέα παιδιά κάτοικοι της περιοχής ενδιαφέρονται για το Μοσχάτο, εν αντιθέσει μας είπανε με το κράτος και τις δημοτικές αρχές που εδώ και χρόνια έχουνε αποκόψει την παραλία από το Μοσχάτο κυρίως με την ανύψωση της Λεωφόρου Ποσειδώνος (σχ.10).

Σχ. 10 Εικόνα όπου φαίνεται η υπερυψωμένη Λεωφόρος Ποσειδώνος (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Μας είπανε ότι εδώ και χρόνια ακούμε υποσχέσεις από τις δημοτικές αρχές για την αξιοποίηση της παραλιακής ζώνης, αλλά αυτό που βλέπουμε είναι η αχρήστευση του χώρου. Το κύριο πρόβλημα είναι η ανύψωση της Λεωφόρου Ποσειδώνος που έγινε πριν κάποια χρόνια μας είπανε. Κατά αυτόν τον τρόπο είναι πολύ επικίνδυνο και δύσκολο να περάσεις απέναντι, δεν υπάρχουνε πεζογέφυρες, φανάρια και διαβάσεις. Οι 3 υπόγειες διαβάσεις που έχουν κατασκευαστεί έχουνε αχρηστευτεί πλέον, κανείς δεν νοιάζεται, δεν τις συντηρούνε με αποτέλεσμα να φοβάσαι να περάσεις από κάτω. Πριν 6 με 7 χρόνια η εταιρεία Ολυμπιακά ακίνητα ήθελε να εκμεταλλευτεί τον χώρο μας είπανε. Πρότεινε μια ανάπλαση κατά την οποία θα ιδιωτικοποιούσε σε μεγάλο βαθμό την περιοχή. Κάτοικοι της περιοχής αντιδράσαμε, διότι δεν θέλαμε σε καμία περίπτωση να εμπορευματοποιήσουνε την παραλία δίπλα από τα σπίτια μας, όπου οι γονείς μας και οι παππούδες μας κάνανε μπάνιο πριν 30 χρόνια.

Όταν τους ρωτήσαμε εάν γνωρίζουνε για την ανάπλαση που ήδη έχει εγκριθεί και θα πραγματοποιηθεί από τον Ιταλό αρχιτέκτονα Renzo Piano σε συνεργασία με το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος μας απαντήσανε ότι γνωρίζουνε λίγα πράγματα. Ελπίζουνε μας είπανε να μην είναι «φούσκα» όπως η ανάπλαση των Ολυμπιακών Ακινήτων, να μην εμπορευματοποιήσουνε την παραλία και να κατασκευάσουνε ένα μεγάλο χώρο πρασίνου για εμάς, τα παιδιά μας και τις επόμενες γενιές.

Φεύγοντας μας δώσανε συγχαρητήρια για την μελέτη και την έρευνα που κάνουνε και μας είπανε να τα γράψουμε αυτά που μας είπανε, να μην τους ξεχάσουμε όπως τα κανάλια και οι εφημερίδες, έστω αν και η πτυχιακή μας μείνει στα χαρτιά.

Παρακάτω παραθέτουμε κάποιες φωτογραφίες, στα οποίες θα δείτε ποια είναι η σημερινή κατάσταση της περιοχής.

Αρχικά, κάποιες φωτογραφίες από το εσωτερικό της περιοχής της παραλιακής ζώνης.



Στην παρακάτω εικόνα φαίνεται ο πλακόστρωτος δρόμος (σχ.11) μπροστά από την θάλασσα. Βρίσκεται κατά μήκος όλης της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου.

Σχ. 11 Ο πλακόστρωτος δρόμος μπροστά από την θάλασσα (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Κάποια είδη δέντρων που έχουν παραμείνει ακόμα στην περιοχή.

Σχ. 12 (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Εικόνες του περιβάλλοντα χώρου περιοχής τραβηγμένες από τον λοφίσκο στον δυτικό μέρος. (σχ.13,14)

Σχ. 13 (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Σχ. 14 (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Διάφορα είδη φυτεύσεων τα οποία υπάρχουν ακόμα.(σχ. 15)
Σχ. 15 (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Σχ. 15 α (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Σχ. 15 β φυλλοβόλα δέντρο (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Όπως παρατηρούμε στην παρακάτω εικόνα (σχ. 15γ) κάτω από τα είδη φύτευσης υπάρχουν άφθονα σκουπίδια, τα οποία λόγω του αέρα καταλήγουν στα συγκεκριμένα σημεία. Και σε αυτήν την περίπτωση ο δήμος είναι απών από την καθαριότητα της παραλίας.

Σχ. 15 γ (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Στην παρακάτω εικόνες (σχ. 15 δ, ε) βλέπουμε ένα κομμάτι της παραλίας στο οποίο έχουν δημιουργηθεί μικρές λίμνες, λόγω της ασυμμετρίας του εδάφους αλλά και της βροχής.

Σχ. 15 δ (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Μικρή λίμνη (σχ. 15 ε) που δημιουργήθηκε λόγω των νερών της βροχής.

Σχ. 15 ε (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Η πιο σημαντική δίοδος προς την παραλία για τους κατοίκους του Μοσχάτου είναι η υπόγεια διάβαση που ενώνει την παραλιακή ζώνη με την πόλη. Παρακάτω θα δείτε την υπόγεια διάβαση (σχ. 15 ζ) στην οδό της Χρυσοστόμου Σμύρνης

Σχ. 15 ζ (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Εσωτερικά η υπόγεια διάβαση (σχ. 15 στ), όπου παραμένει αχρησιμοποίητη και τις βραδινές ώρες μη προσβάσιμη για τους κατοίκους.

Σχ. 15 στ (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Εδώ βλέπουμε τις γραμμές του τραμ και την σύνδεση τους με την υπόγεια διάβαση. Απεικονίζεται επίσης και η σκάλα όπου κατεβαίνεις για να την πρόσβαση στην παραλία.

Σχ. 15 η (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Φράγμα πίσω από το οποίο βρίσκεται ο ποταμός του Κηφισού. Τα νερά του οποίου καταλήγουν στην θάλασσα. (σχ.16, 17)

Σχ. 16 (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Πίσω από την γέφυρα βρίσκεται το φράγμα που κρατά τα νερά τα οποία καταλήγουνε στην θάλασσα και προέρχονται από τον πόταμο Ιλισό.

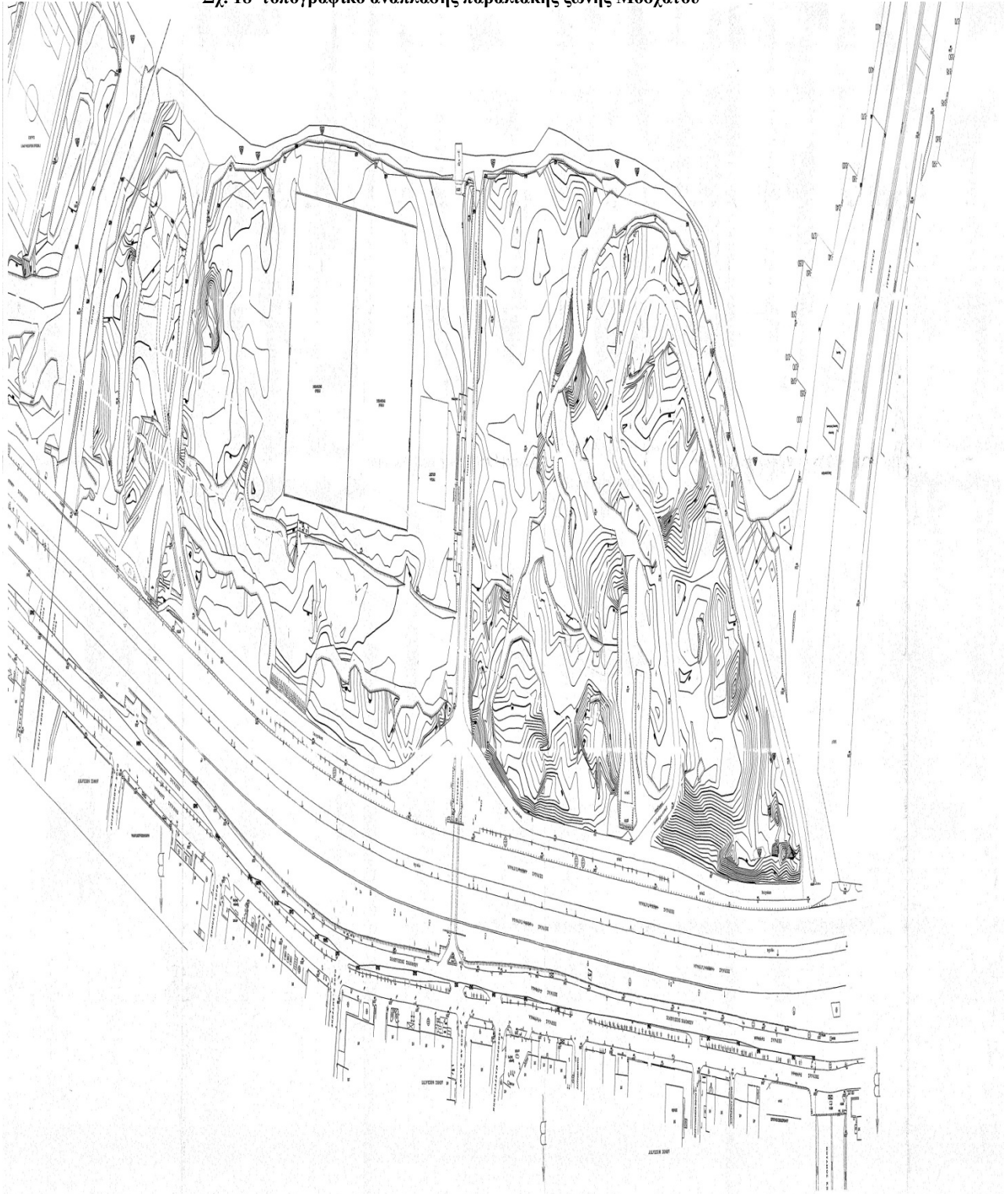
Σχ. 17 (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



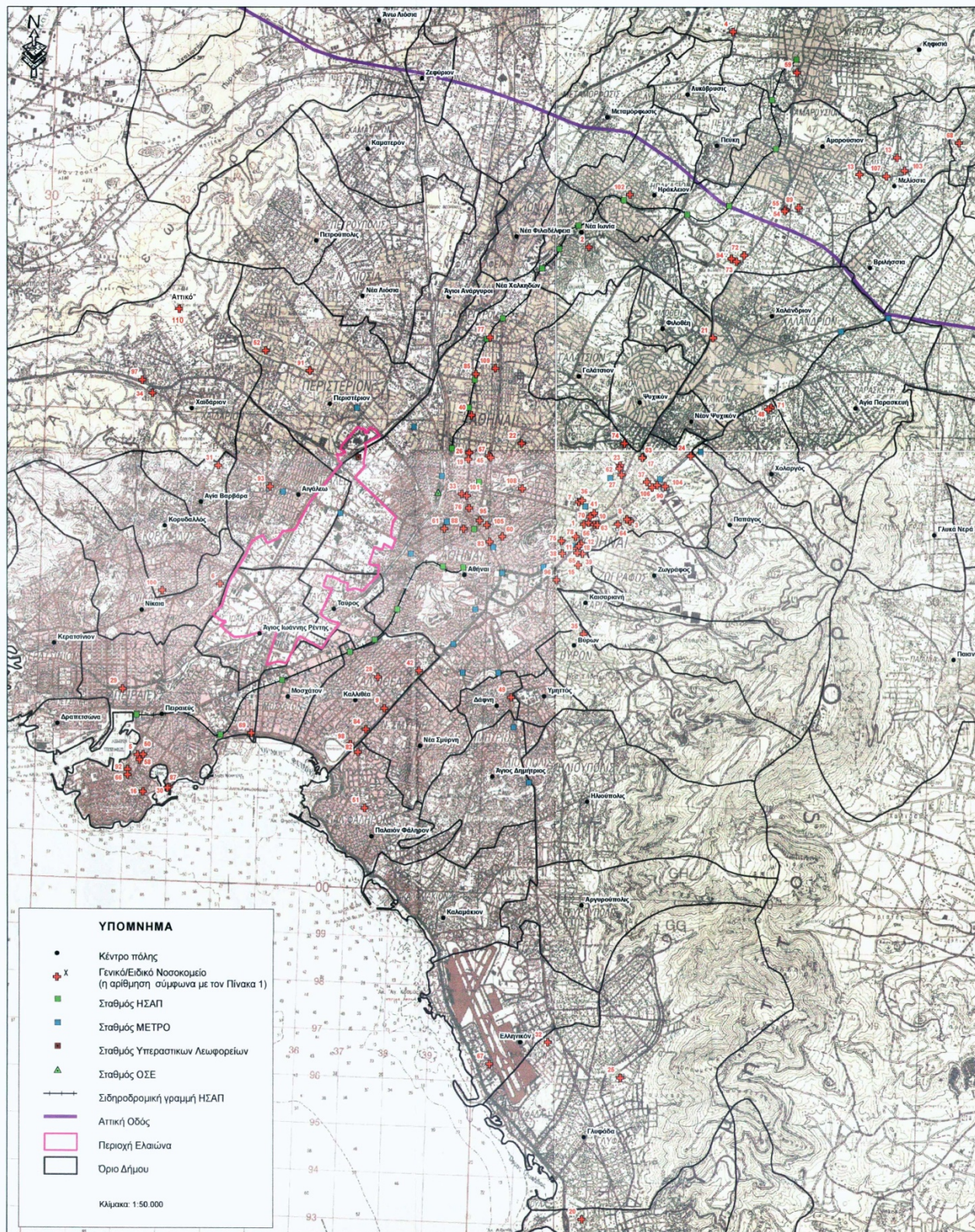
2.1 Τοπογραφικό ανάπλασης παραλιακής ζώνης Μοσχάτου

Το παρακάτω τοπογραφικό το πήραμε από την Πολεοδομία του Μοσχάτου και αναφέρεται στην Παραλιακή ζώνη της περιοχής. (σχ.18)

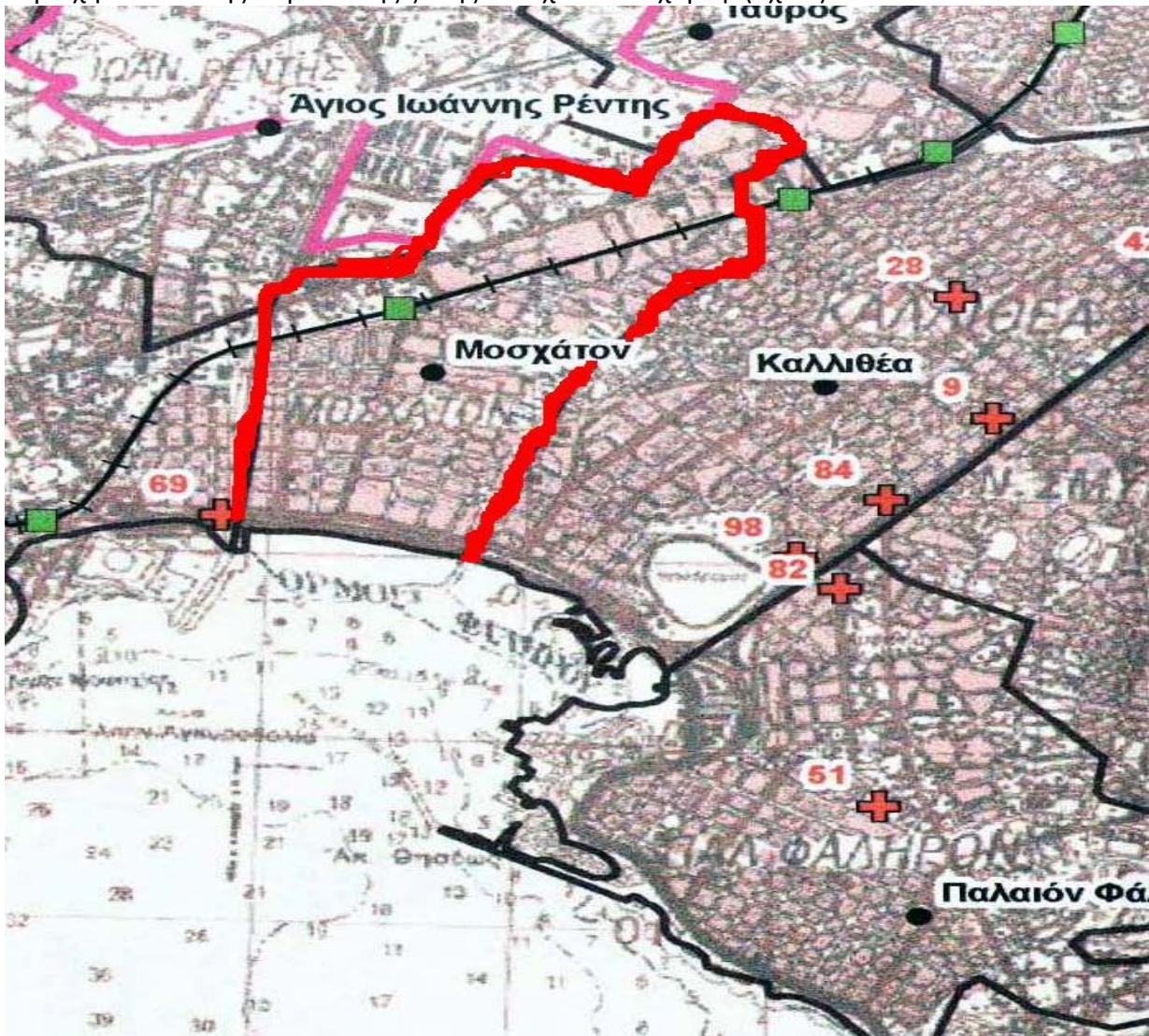
Σχ. 18 τοπογραφικό ανάπλασης παραλιακής ζώνης Μοσχάτου



Χάρτης Αθήνας (σχ.19)



Περιοχή ανάπλασης παραλιακής ζώνης Μοσχάτου σε χάρτη. (σχ.20)



2.2 Αεροφωτογραφία παραλιακής ζώνης

Αεροφωτογραφία παραλιακής ζώνης Μοσχάτου (σχ.20^α)

Σχ. 20 α



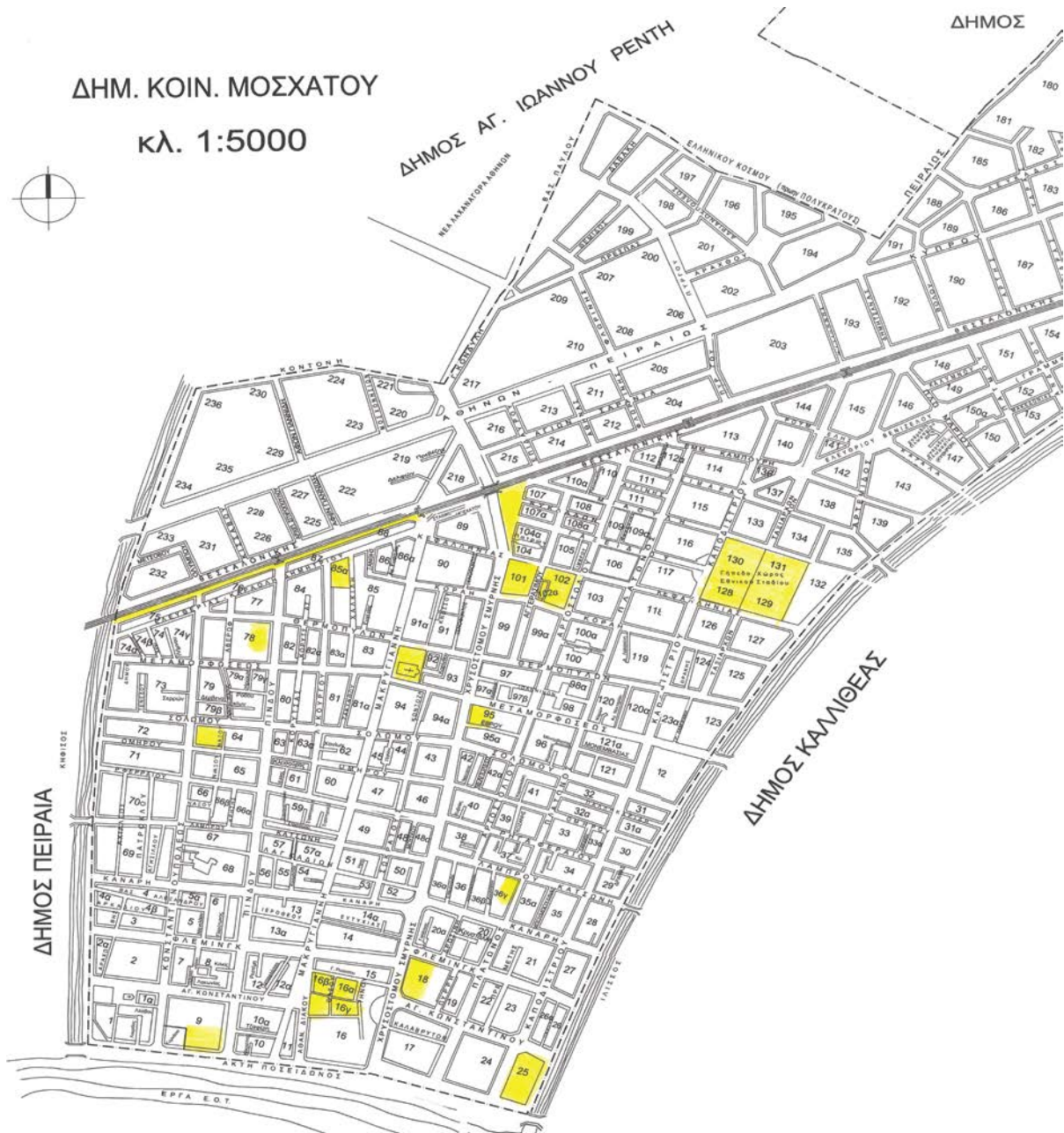
Αεροφωτογραφία περιοχής ανάπλασης της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου (σχ. 20 β)

Σχ. 20 β



2.3 Πολεοδομικός χάρτης Μοσχάτου

Ο παρακάτω χάρτης πάρθηκε από την Πολεοδομία του Μοσχάτου και συμβολίζει την πολεοδομική απεικόνιση τις περιοχής. Με κίτρινο χρώμα ζωγραφίσαμε τις πλατείες, τους χώρους πρασίνου και άθλησης στην περιοχή. Με αυτή την σκιαγράφιση θέλουμε να δείξουμε ότι η περιοχή του Μοσχάτου χρειάζεται άμεσα νέους χώρους πρασίνου και αθλητικές εγκαταστάσεις για να καλυφθούν οι ανάγκες των πολιτών της. Κατά αυτόν τον τρόπο θεωρήσαμε απαραίτητο τον σχεδιασμό της μεγάλου ποσοστού κάλυψης της ανάπλασης από δέντρα, χώρους πρασίνου αλλά και χώρους ανάπαυσης και άθλησης.



Στις παρακάτω εικόνες θα δείτε κάποιους από τους χώρους πρασίνου, τις πλατείες και τα γήπεδα άθλησης στην περιοχή του Μοσχάτου. Προσπαθήσαμε να καλύψουμε με φωτογραφικό υλικό όσο καλύτερα μπορούσαμε την περιοχή. Οι φωτογραφίες που θα δείτε απεικονίζουν τις κιτρινισμένες περιοχές του πολεοδομικού χάρτη που δείξαμε παραπάνω.

Αρχικά, σας παρουσιάζουμε μια από τις λίγες πλατείες (σχ.20 γ) που βρίσκεται στην οδό Κοραή και Χρυσοστόμου Σμύρνης αριστερά του ηλεκτρικού σταθμού και ονομάζεται πλατεία Πολυτεχνείου.

Βλέπουμε την πεζοδρόμηση από πλάκες πεζοδρομίου και δεξιά-αριστερά χώρους πρασίνου με δέντρα.

Σχ. 20 γ (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/03/2012)



Εδώ φαίνεται η πλακόστρωση της πλατείας.(σχ. 20 δ)



Σχ. 20 δ (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)

Εδώ βλέπουμε το σιντριβάνι της πλατείας. (σχ. 20 δ)

Σχ. 20 δ (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Η είσοδος της πλατείας με την σιδερένια περίφραξη. (σχ. 20 ε)



Θάμνοι και δέντρα στο εσωτερικό της πλατείας. (σχ. 20 ζ)



Εδώ απεικονίζεται η εσωτερική σχεδίαση της πλατείας. Με τις κερκίδες, τον φωτισμό, τους χώρους πρασίνου και τις πέργκολες. (σχ. 20 η)



Πεζοδρόμηση εσωτερική, καθιστικά από μπετό, θάμνοι και δεντράκια. (σχ. 20 θ)



Στην οδό Χρυσοστόμου Σμύρνης και Ομήρου βρίσκεται η παρακάτω παιδική χαρά.
(σχ. 20 ι)



Εσωτερική διαρρύθμιση. Παιχνίδια της παιδικής χαράς και χώροι πρασίνου. (σχ. 20 κ)



Στην οδό Πλάτωνος και Λάμπρου Κατσώνη βρίσκεται το γηπέδου τένις της γειτονίας του Μοσχάτου. (σχ. 20 λ)



Εσωτερική διαρρύθμιση γηπέδου τένις. (σχ. 20 μ)



3. Μελέτη ανάπλασης παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου

3.1.Στόχος ανάπλασης

Σε αυτήν την πτυχιακή εργασία πραγματοποιούμε μια θεωρητική ανάπλαση της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου. Σε μια έκταση 240 στρεμμάτων θα τοποθετήσουμε ένα πάρκο, χώρους πρασίνου, αθλητικές εγκαταστάσεις, χώρους αναψυχής, τομέα αγορας-εμπορίου, χώρους για εκθέσεις έργων τέχνης καθώς και χώρους ποδηλάτου, μουσείο ποδηλάτου και βιβλιοθήκης.

Πραγματοποιώντας και ερευνώντας την ανάπλαση της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου αλλά και την πολεοδομική της ένταξη οι αρχικοί στόχοι που παρατηρούμε είναι οι εξής:

α_η αναβάθμιση της περιοχής της ανάπλασης

β_η δημιουργία πόλων πρασίνου σε όλο το μήκος και πλάτος της παραλίας

γ_η ένωση της περιοχής του Μοσχάτου με την ίδια τους την παραλία που τόσα χρόνια αποτελεί πάγιο αίτημα τους

δ_η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και κατ' επέκταση της πρωτεύουσας των Αθηνών

3.2 Σύστημα κυκλοφορίας και μεταφοράς

Το σύστημα μεταφορών καθορίζει σε σημαντικό βαθμό τις συνθήκες λειτουργίας μιας περιοχής, τόσο ως προς τις συνθήκες εξυπηρέτησης των αναγκών για μετακίνηση, όσο και ως προς τις επιπτώσεις στην ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος, οι οποίες προκαλούνται από την κυκλοφορία των οχημάτων. Η προτεινόμενη ανάπλαση της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου αποτελεί στην πραγματικότητα μια ακόμη ευκαιρία για βελτιωτικές παρεμβάσεις του αστικού περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με τον κατάλληλο κυκλοφοριακό σχεδιασμό, ο οποίος αφενός θα εξασφαλίζει βελτιωμένες συνθήκες πρόσβασης και κυκλοφορίας οχημάτων και αφετέρου θα ελαχιστοποιεί τις αρνητικές επιπτώσεις της υπερτοπικής κυκλοφορίας στο περίξ αστικό περιβάλλον.

Αυτό που επιδιώκουμε και θέλουμε να επιτύχουμε είναι η ένωση της αστικής περιοχής του Μοσχάτου με την παραλιακή του ζώνη. Μια τέτοια αρμονική συνύπαρξη μεταξύ αστικού και φυσικού περιβάλλοντος προϋποθέτει την υποστήριξη της από ένα αειφόρο και αποτελεσματικό κυκλοφοριακό σχεδιασμό.

Ο προσεκτικός και λεπτομερής σχεδιασμός ενός πολυεπίπεδου συστήματος μεταφορών, είναι κρίσιμος για την επιτυχία του προγράμματος ανάπλασης, το οποίο θέλει να εξασφαλίσει τα εξής:

-ιδιαίτερο χαρακτήρα στην περιοχή, με τη δημιουργία έκτασης με δική της ταυτότητα, με

- αρμονική συνέχεια εντός των χώρων της και με καθορισμένα όρια,
- επαρκή ποιότητα κοινωφελών χώρων με ιδιαίτερη έμφαση σε ελκυστικούς και επιτυχώς σχεδιασμένους εξωτερικούς χώρους,
 - ευκολία μετακίνησης που συνεπάγεται εύκολη πρόσβαση και εξίσου εύκολη απομάκρυνση από την περιοχή,
 - έναν χώρο ευπαρουσίαστο, με καλή οπτική επαφή από τις κύριες οδικές αρτηρίες, με καθαρή και ευδιάκριτη λειτουργική διάταξη,
 - ανάπτυξη ποικίλων χώρων διαφορετικών χρήσεων,
 - παροχή ασφάλειας των επισκεπτών του χώρου,
 - κατάλληλες και ποιοτικές υποδομές παροχής υπηρεσιών.

3.2.1 Τωρινή κατάσταση κυκλοφορίας

Σήμερα η πρόσβαση στην ευρύτερη περιοχή της παραλιακής ζώνης με δημόσια μεταφορικά μέσα εξαρτάται κατά κύριο λόγο από την παράκτια γραμμή του τραμ (σχ.21) που παρέχει άμεση προσβασιμότητα στην περιοχή διαμέσου της στάσης του Μοσχάτου.

Σχ.21 Γραμμές τραμ στο Μοσχάτο(αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Η περιοχή δεν εξυπηρετείται επαρκώς από το δίκτυο του μετρό δεδομένου ότι ο σταθμός Νέου Φαλήρου απέχει 950 μέτρα περίπου από την παραλία. Παρότι ο σταθμός αυτός συνδέεται άμεσα με τη γραμμή του τραμ μέσω πεζογέφυρας που περνά πάνω από τη Λεωφόρο Ποσειδώνος, δε μπορεί να θεωρηθεί ως άμεσο μέσο προσβασιμότητας στην περιοχή της ανάπλασης.

Οι αστική περιοχή του Μοσχάτου, εξυπηρετείται από πυκνό οδικό δίκτυο, με κυριότερες οδικές αρτηρίες εξυπηρέτησης το ζεύγος μονόδρομων Χρ. Σμύρνης και Στ. Μακρυγιάννη. Αυτές καταλήγουν στη παλιά Λεωφ. Ποσειδώνος – Εθνάρχου Μακαρίου απ' όπου αναδιανέμεται η κίνηση στο κύριο οδικό δίκτυο.

Η παραλιακή ζώνη σήμερα είναι σχεδόν σε όλο της το ποσοστό μη χρησιμοποιημένη. Οι περισσότερες από τις λειτουργίες αστικού χαρακτήρα είναι ανενεργές, υπάρχουν ελάχιστα σημεία σύνδεσης/μετακίνησης των πεζών ανάμεσα παραλιακή ζώνη, το τραμ και τον οδικό άξονα της παλιάς Λεωφ. Ποσειδώνος – Εθνάρχου Μακαρίου. Ακόμη εκτός από τις 2 πεζογέφυρες που υπάρχουν στα δυτικά και ανατολικά της περιοχής βλέπομε και μια υπόγεια διάβαση στην Λεωφόρο Εθνάρχου-Μακαρίου η οποία χαρακτηρίζεται από φτωχά λειτουργικά χαρακτηριστικά.

3.3 Τομέας Αθλητισμού

Στην ανάπλαση που θα πραγματοποιήσουμε στην παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε την έννοια της άθλησης. Μιλώντας για άθληση, εννοούμε την κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων γηπέδων ποδοσφαίρου 5*5, ανοικτών γηπέδων μπάσκετ, υπαίθριων χώρων γυμναστηρίου καθώς και χώρου skate park. Δίνοντας ελεύθερη χρήση σε αυτούς τους χώρους για όλους τους κατοίκους του Μοσχάτου θεωρούμε πως θα αξιοποιηθούν στο έπακρον.

Μέσα σε μια κοινωνία όπου η εμπορευματικότητα ακόμα και στον τομέα της άθλησης κυριαρχεί, όπου μικροί και μεγάλοι αναγκάζονται να πληρώνουν σε ιδιωτικά γυμναστήρια και γήπεδα ποδοσφαίρου προκειμένου να αθληθούν πιστεύουμε πως η ελεύθερη πρόσβαση σε αυτά καθώς και η συνεχής συντήρησή τους θα αποτελέσει έναν πόλο έλξης για τους κατοίκους όχι μόνο του Μοσχάτου αλλά και των γύρω περιοχών.

3.3.1 Προδιαγραφές για την κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου 5*5

Το γήπεδο είναι ορθογώνιο, με μήκος από 15μ έως 44μ και πλάτος μεγαλύτερο από το μήκος του. Σε διεθνείς αγώνες οι διαστάσεις του γηπέδου πρέπει να είναι: **μήκος 38-44μ** και **πλάτος 18-22μ**. Οι γραμμές χάραξης έχουν πλάτος 8εκ. Οι μακρύτερες γραμμές (του μήκους) λέγονται πλάγιες και οι βραχύτερες γραμμές τέρματος. Το κέντρο του γηπέδου σημειώνεται μ' ένα σημείο και γύρω του χαράσσεται ένας **κύκλος με ακτίνα 3μ**.

Τα τέρματα είναι τοποθετημένα στη μέση κάθε γραμμής τέρματος και αποτελούνται από δύο **κάθετα δοκάρια σε απόσταση 3μ** (μετρημένα από την εσωτερική τους πλευρά), τα οποία ενώνονται με οριζόντιο δοκάρι που η κάτω του πλευρά απέχει από το έδαφος 2μ. Η επιφάνεια είναι ομαλή και επίπεδη. Επιτρέπεται η χρήση φυσικού ή συνθετικού χλοοτάπητα, επικρατεί όμως η χρήση συνθετικού χλοοτάπητα με **ύψος πέλους από 40χιλ έως 60χιλ**.

Παρακάτω παραθέτουμε ένα σχέδιο γηπέδου 5*5, σύμφωνα με την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

3.3.2 Προδιαγραφές για την κατασκευή γηπέδου μπάσκετ

Ο αγωνιστικός χώρος ενός γηπέδου καλαθοσφαίρισης θα πρέπει να είναι παραλληλόγραμμος, επίπεδος, σκληρής επιφάνειας, ελεύθερος εμποδίων.

Για όλα τα γήπεδα όπου διεξάγονται επίσημες διοργανώσεις από την F.I.B.A. καθώς και για τα νεοκατασκευαζόμενα, οι διαστάσεις των γραμμών του αγωνιστικού χώρου, θα πρέπει να είναι **28 μέτρα μήκος και 15 μέτρα πλάτος**, μετρημένες από την **εσωτερική πλευρά** των ορίων του γηπέδου.

Για όλες τις άλλες διοργανώσεις, το αρμόδιο μέλος της F.I.B.A., όπως η Επιτροπή Ζώνης ή η Εθνική Ομοσπονδία, έχει την αρμοδιότητα να εγκρίνει προϋπάρχοντες αγωνιστικούς χώρους, όμως με ελάχιστες διαστάσεις **26 μέτρων μήκους και 14 μέτρων πλάτους**.

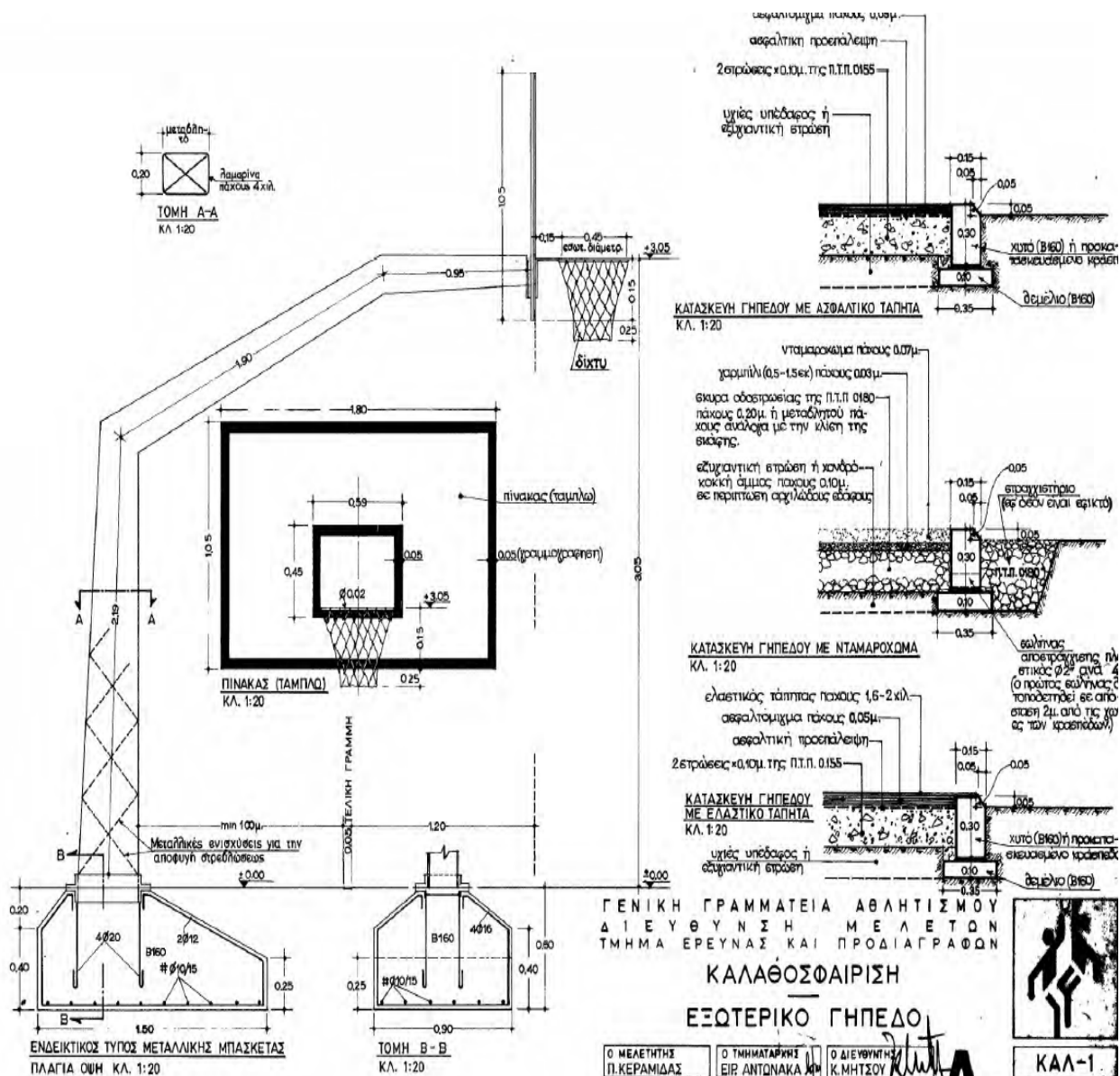
Η οροφή, ή το χαμηλότερο εμπόδιο για ανοιχτούς χώρους, θα πρέπει να είναι κατ' ελάχιστο 7 μέτρα. Ο αγωνιστικός χώρος θα πρέπει να απέχει το λιγότερο **2 μέτρα** από οποιοδήποτε αντικείμενο, συμπεριλαμβανομένων και των πάγκων των ομάδων.

Όλες οι γραμμές της διαγράμμισης πρέπει να είναι του ίδιου χρώματος (κατά προτίμηση λευκού), **πλάτους 5 εκατοστών** και πλήρως ευδιάκριτες.

Η κατασκευή ενός γηπέδου καλαθοσφαίρισης υλοποιείται σε δύο στάδια. Κατά το πρώτο στάδιο κατασκευάζεται η υποδομή / υπόβαση και κατά το δεύτερο η τελική επιφάνεια. Η υποδομή που θα κατασκευαστεί εξαρτάται τόσο από την υπάρχουσα κατάσταση του χώρου, όσο και από την επιλογή της τελικής επιφάνειας. Συνήθως επιλέγουμε για υπόβαση να κατασκευάσουμε ένα βιομηχανικό δάπεδο ή επίστρωση ασφαλτοτάπητα 5-7 εκ Α265 κλειστού τύπου. Το γήπεδο πρέπει να είναι εντελώς επίπεδο ώστε να μην κατακρατεί νερό με **ρύση** η οποία δίδεται στη διαγώνιο και είναι της τάξης **5 - 7/1000**.

Η επιφάνεια του γηπέδου συνήθως κατασκευάζεται από **αντικραδασμικό ελαστοτάπητα**, μπορεί όμως να κατασκευαστεί και από ελαστικότητα χωρίς τη χρήση αντικραδασμικού ρολού, για μία πιο οικονομική κατασκευή με ερασιτεχνική χρήση.

Οι **μπασκέτες** μπορεί να είναι σταθερές, οι οποίες είτε βιδώνονται σε ειδικές βάσεις πάκτωσης, είτε φυτεύονται στο έδαφος, ή μεταφερόμενες με βάση η οποία γεμίζει με άμμο ή με νερό.



Όσον αναφορά τώρα στην υπό ανάπτυξη περιοχή της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου εμείς τοποθετήσαμε 4 γήπεδα ποδοσφαίρου 5*5 και 2 γήπεδα μπάσκετ ελεύθερης πρόσβασης σε όλους.

Δεν θα μπορούσαμε να μην κατασκευάσουμε ένα ιατρείο για την ασφάλεια σε τυχόν ατύχημα κατά την διάρκεια των αγώνων για τους πολίτες. Χώρους υγιεινής και αποδυτήρια. Παρακάτω αναφέρουμε για ποιους λόγους προτείνουμε την κατασκευή αυτών των χωρών, τι εξυπηρετούν και με βάση ποιες προδιαγραφές θα κατασκευαστούν.

3.3.3 Ιατρείο – χώρος πρώτων βοηθειών και περίθαλψης

Ο χώρος του ιατρείου πρέπει να χωροθετείται κοντά στην περιοχή των αποδυτηρίων, ενώ παράλληλα να βρίσκεται πλησίον του αγωνιστικού χώρου, να έχει εύκολη πρόσβαση στον περιβάλλοντα χώρο. Οι πόρτες και οι διάδρομοι που οδηγούν στο ιατρείο πρέπει να έχουν επαρκές πλάτος και να είναι εύκολα προσβάσιμοι από φορεία και αναπηρικά αμαξίδια. Προτείνεται το ιατρείο να έχει επιφάνεια της τάξης των 30,00 μ² και να περιλαμβάνει: -ένα χώρο υγιεινής με πλήρη εξοπλισμό -χώρο λουτρού με ένα τουλάχιστον καταιονιστήρα -ένα ιατρικό κρεβάτι -δύο κινητά φορεία τραυματιών -ερμάρια -έπιπλο γραφείου και καρέκλες Πρέπει να είναι εξοπλισμένο με ιατρικά όργανα και φαρμακευτικό εξοπλισμό, σύμφωνα με τις υποδείξεις του ιατρού της αρμόδιας.

3.3.4 Δημόσιοι χώροι υγιεινής

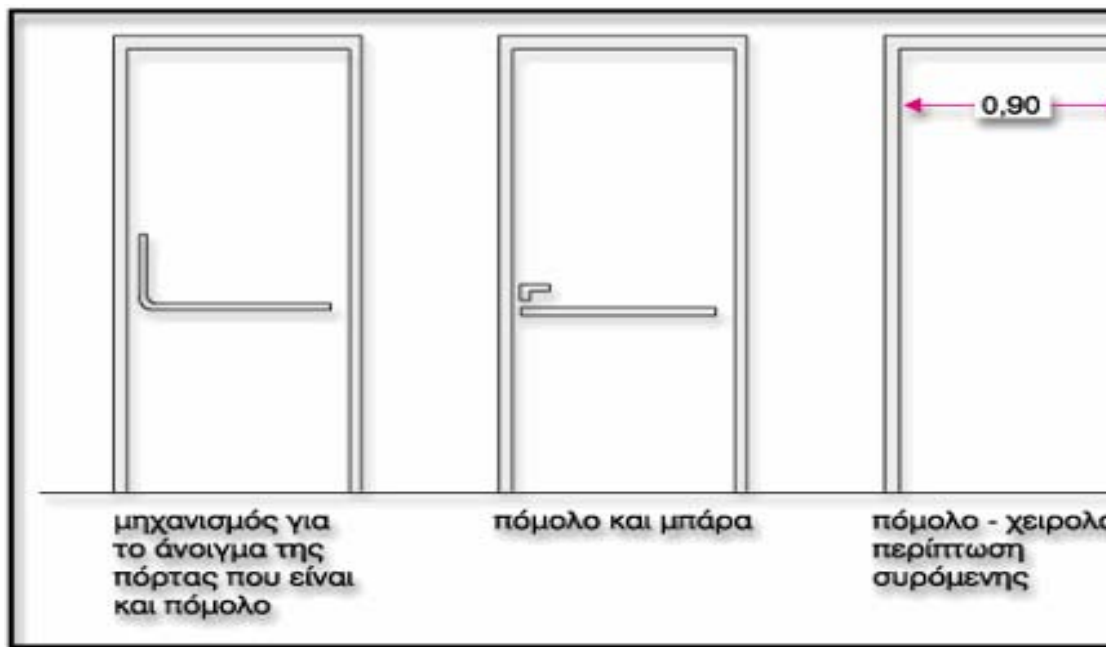
Απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί ένα δημόσιο κτίριο ή δημόσιος χώρος προσβάσιμος, είναι η ύπαρξη τουαλέτας W.C, κατάλληλα διαμορφωμένης και με τον απαραίτητο εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση κάθε κατηγορίας χρηστών, συμπεριλαμβανομένων και των εμποδιζόμενων ατόμων. Σε αντίθετη περίπτωση τα κτίρια και οι χώροι αυτοί γίνονται απαγορευτικοί στην χρήση τους.

Με τον όρο "χώροι υγιεινής" νοείται ο χώρος που περιλαμβάνει εγκαταστάσεις νιπτήρων, ουρητηρίων και χώρους με λεκάνη W.C.

Σε κάθε κτίριο ή υπαίθριο χώρο που χρησιμοποιούνται από το κοινό πρέπει να προβλέπεται, ανάλογα με την συχνότητα χρήσης και την επιφάνειά τους, ορισμένος αριθμός χώρων υγιεινής. Σε όλα τα κτίρια αυτά θα προβλέπεται τουλάχιστον ένας χώρος υγιεινής ανά όροφο ειδικά διαμορφωμένος για χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων, όπου δε, προβλέπονται συγκροτήματα χώρων υγιεινής θα κατασκευάζεται κατά προτίμηση ένας χώρος υγιεινής για άνδρες χρήστες αμαξιδίου και ένας για γυναίκες στα αντίστοιχα συγκροτήματα χώρων υγιεινής, οπωσδήποτε δε -στην δυσμενέστερη περίπτωση-ένας ειδικά διαμορφωμένος χώρος κοινός για άνδρες και γυναίκες χρήστες αμαξιδίου σε κάθε συγκρότημα. Όπου είναι δυνατόν συνιστάται οι ειδικά διαμορφωμένοι χώροι υγιεινής για άτομα με ειδικές ανάγκες να έχουν ανεξάρτητη είσοδο, χωρίς κοινό προθάλαμο με τους υπόλοιπους χώρους υγιεινής.

Σε περίπτωση υφιστάμενων κτιρίων όπου δεν είναι δυνατή η κατασκευή ιδιαίτερων χώρων υγιεινής για την εξυπηρέτηση των χρηστών αμαξιδίου, τότε είναι απαραίτητο οι προβλεπόμενοι χώροι υγιεινής να διαμορφώνονται έτσι ώστε να εξυπηρετούν όλες τις κατηγορίες χρηστών -συμπεριλαμβανομένων των χρηστών αμαξιδίων-προβλέποντας μεγαλύτερες διαστάσεις και κατάλληλο εξοπλισμό.

3.3.5 Είσοδος



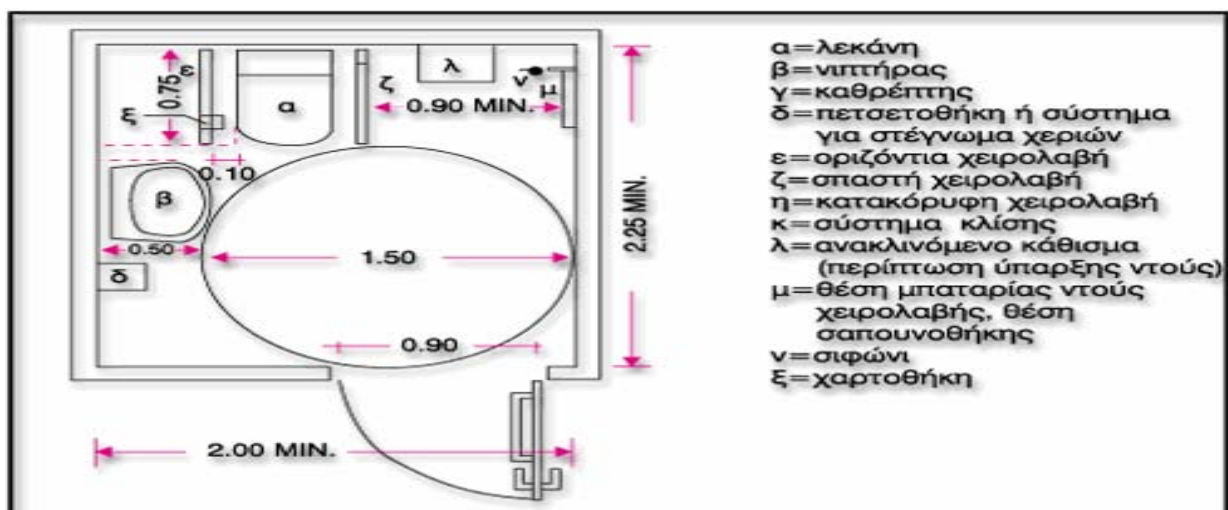
Η πόρτα πρέπει να έχει πλάτος 0.90μ. από κάσα σε κάσα, να ανοίγει προς τα έξω ή να είναι συρόμενη. Θα πρέπει να υπολογίζεται ως μέγιστη δύναμη που απαιτείται για το άνοιγμα της θύρας τα 15 Newtons

Η χειρολαβή του θυρόφυλλου πρέπει να είναι τύπου α, β, ή γ, σύμφωνα με το σχετικό σχήμα που επισυνάπτεται. Ο μηχανισμός κλειδαριάς του θυρόφυλλου πρέπει να επιτρέπει το άνοιγμα και από την έξω πλευρά σε περίπτωση κινδύνου και επίσης να διαθέτει ένδειξη κατάληψης χώρου.

3.3.6 Δημόσιοι χώροι υγιεινής με ντους για άτομα με ειδικές ανάγκες

Σε περιπτώσεις όπου στους δημόσιους χώρους υγιεινής προβλέπεται και η χρήση ντους, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αυξηθούν επαρκώς οι διαστάσεις των χώρων, έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα τοποθέτησης πάγκου για την εξυπηρέτηση του χρήστη, εξασφαλίζοντας πάντα ελεύθερο χώρο διακίνησης διαμέτρου 1.50μ

Στη θέση του ντους απαγορεύεται η τοποθέτηση ντουζιέρας, τυποποιημένης ή χτιστής, καθώς και η υπερύψωση ή το βύθισμα του δαπέδου, ακόμη και η κατασκευή οποιουδήποτε



τύπου περιζώματος για τον καθορισμό του χώρου του, γιατί αποτελούν εμπόδιο και είναι επικίνδυνα για τα εμποδιζόμενα άτομα

Ο χώρος του ντους θα είναι συνεπίπεδος με το υπόλοιπο δάπεδο, η ομαλή δε απορροή του ύδατος θα εξασφαλίζεται με την διαμόρφωση κλίσεων που θα οδηγούν σε σιφόνι.

Τα υλικά κατασκευής του δαπέδου πρέπει να εξασφαλίζουν αντιολισθηρότητα, ομοιογένεια, μικρή ανακλαστικότητα και ευκολία στον καθαρισμό και στην συντήρηση.

Σχ.22 Σχέδιο ανάπλασης με αθλητικές εγκαταστάσεις



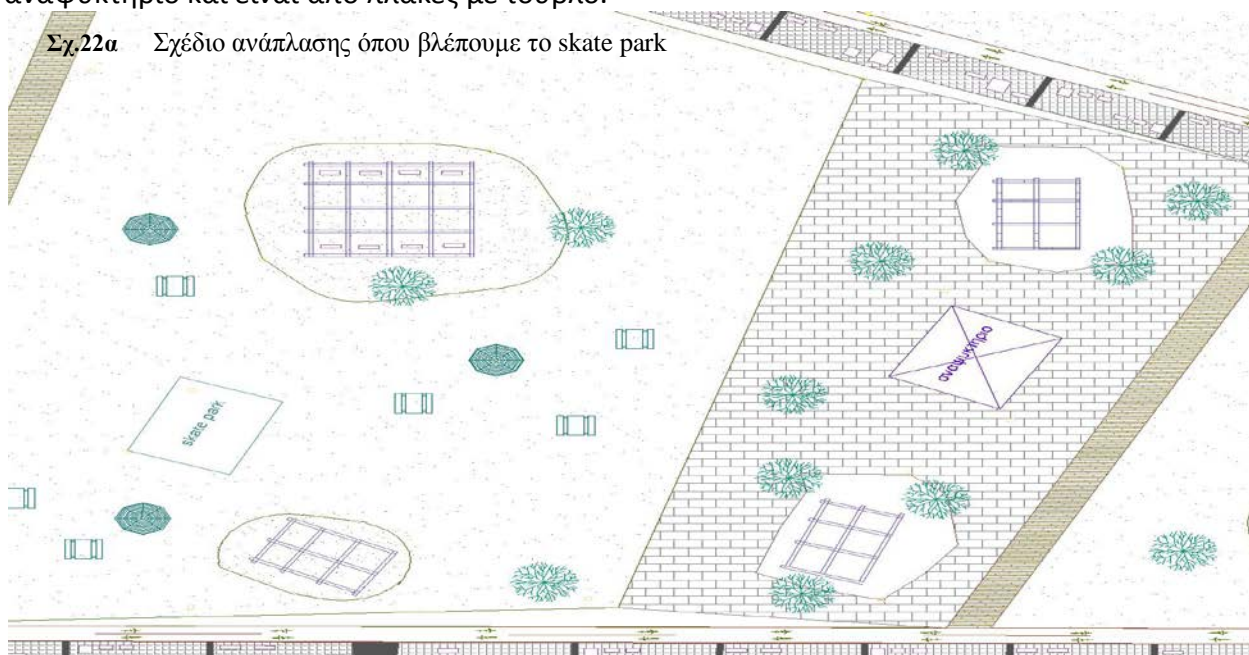
Σχ.22α Σχέδιο ανάπλασης όπου βλέπουμε το υπαίθριο γυμναστήριο



Στην παραπάνω εικόνα βλέπουμε τον τομέα αθλητισμού και πιο συγκεκριμένα το κομμάτι όπου σχεδιάσαμε το υπαίθριο γυμναστήριο μαζί με τον σταθμό των ποδηλάτων. Τοποθετούμε όπως φαίνεται κιάλας μια πέργκολα 100 τετραγωνικών μέτρων με ξύλινα καθιστικά από κάτω. Το δάπεδο κάτω από την πέργκολα θα είναι από γρασίδι ενώ το υπόλοιπο θα είναι βιομηχανικού τύπου.

Δίπλα από το υπαίθριο γυμναστήριο και σε άλλο κομμάτι του τομέα αθλητισμού σχεδιάσαμε όπως θα δούμε παρακάτω ένα skate park, τέσσερις μεταλλικές πέργκολες με ξύλινα καθιστικά από κάτω, ένα αναψυκτήριο και ένα μεγάλο χώρο πρασίνου. Το δάπεδο όπου βρίσκεται το skate park είναι βιομηχανικού τύπου σε αντίθεση με αυτό που βρίσκεται το αναψυκτήριο και είναι από πλάκες με τούβλο.

Σχ.22α Σχέδιο ανάπλασης όπου βλέπουμε το skate park



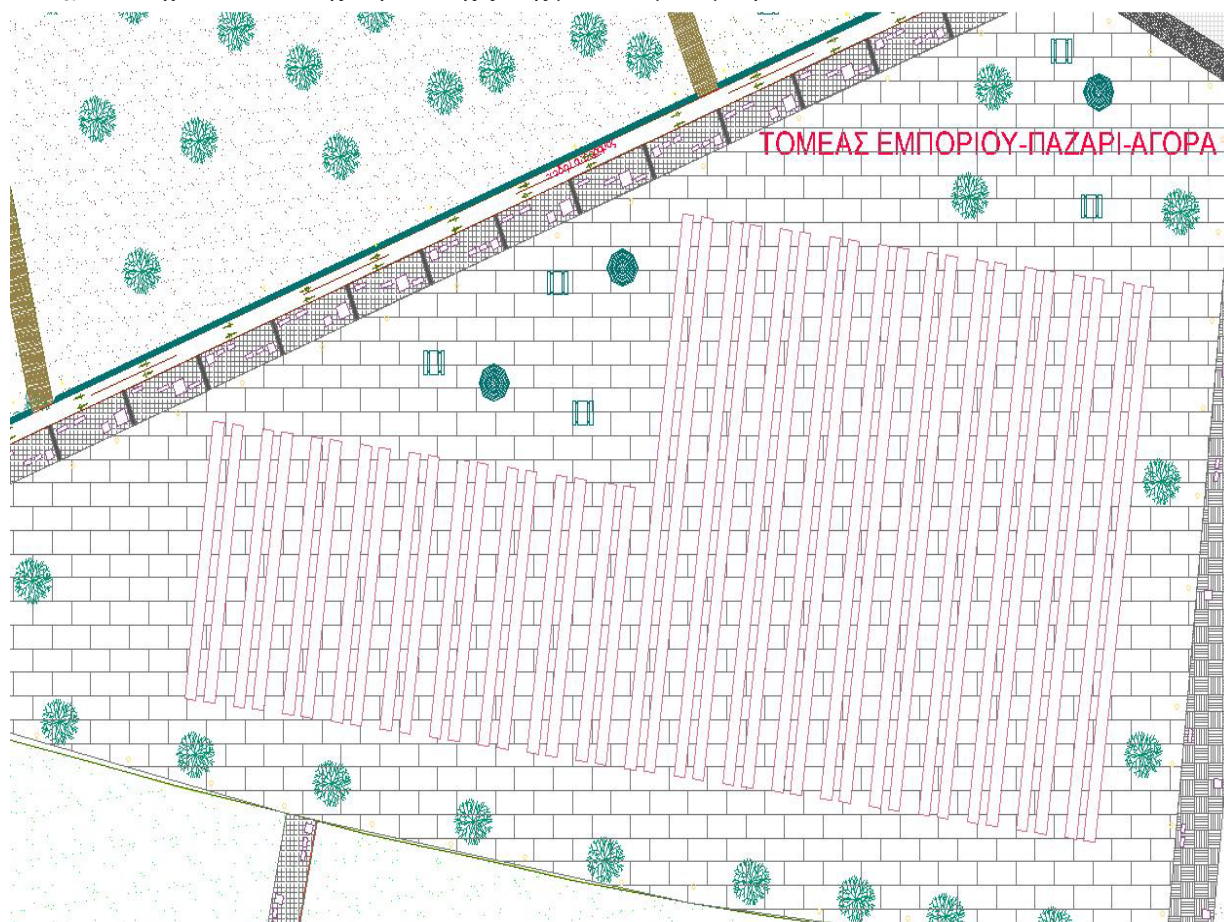
3.4 Τομέας Αγοράς- εμπορίου

Στον συγκεκριμένο τομέα όπως απεικονίζεται παρακάτω (σχ.23) θα τοποθετηθεί η αγορά και το εμπόριο του χώρου της ανάπλασης. Όπως παρατηρούμε και στην εικόνα τοποθετήσαμε τεραστίους διαμήκης πάγκους με πλάτος 1.5 μέτρο και μήκος 60 και 30 μέτρα αντίστοιχα. Σε αυτούς τους πάγκους θα μπορούν εκθέτουν τα προϊόντα τους οι έμποροι όλης της Αττικής ανάλογα με το πόσο συχνά θα πραγματοποιείται το παζάρι. Το υλικό του δαπέδου είναι σχιστόπλακα. Περιμετρικά των πάγκων τοποθετούμε ενδοδαπέδιο φωτισμό. Ακόμη θα τοποθετήσουμε ξύλινους πάγκους και παγκάκια για την ξεκούραση των επισκεπτών.

Η δημιουργία του παζαριού-τομέα εμπορίου στην παραλιακή ζώνη του μοσχάτου θα οδηγήσει πολλούς εκθέτες- εμπόρους να θελήσουν να παρουσιάσουν τα προϊόντα τους στους κατοίκους του Μοσχάτου και της υπόλοιπης Αττικής. Θα δώσει οικονομική και ψυχολογική ώθηση στον κλάδο του εμπορίου με τις συνεχείς εκθέσεις που θα λαμβάνουν χώρα.

Για παράδειγμα η λαϊκή αγορά που του Μοσχάτου θα μπορούσε να πραγματοποιείται στην παραλιακή ζώνη. Παζάρια που πραγματοποιούνται σε διάφορες περιοχές της Αθήνας θα μπορούσαν μια φορά τον μήνα να γίνονται μέσα στην παραλιακή ζώνη. Οι εκθέσεις βιβλίου, φωτογραφίας και δίσκων που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο στην Αθήνα θα ήταν μια πολύ καλή ιδέα για ένα ιδανικό ξεκίνημα του παζαριού.

Σχ.23 Σχέδιο ανάπλασης παραλιακής ζώνης με τον τομέα εμπορίου



3.5 Τομέας χώρων αναψυχής

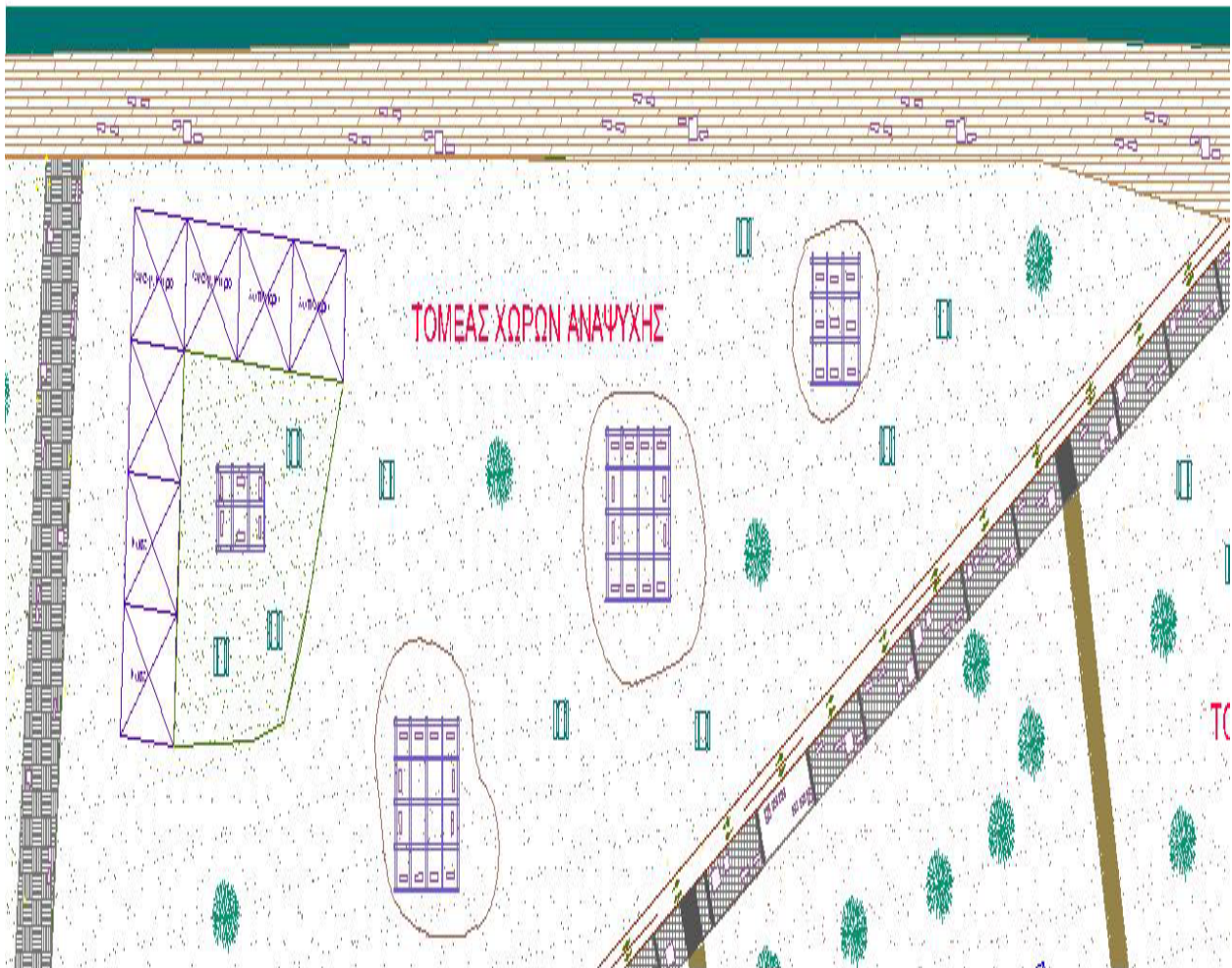
Στον συγκεκριμένο τομέα θα τοποθετήσουμε ήπιους χώρους αναψυχής. Θα κατασκευαστεί μια μεταλλική κατασκευή 400 τετραγωνικών μέτρων με εστιατόρια, αναψυκτήρια και χώρο για καφέ. Η συγκεκριμένη κατασκευή θα ανήκει στον δήμο Μοσχάτου και όχι σε κάποιον ιδιώτη. Η διαχείριση λοιπόν θα πραγματοποιείται από τον δήμο σε συνεργασία με εταιρεία που θα κατασκευάσει το έργο.

Ακόμη, θα κατασκευάσουμε μεταλλικές και ξύλινες πέργκολες για την ξεκούραση των κατοίκων καθώς θα απολαμβάνουν τις βόλτες τους και ξύλινα παγκάκια με ξύλινους πάγκους.

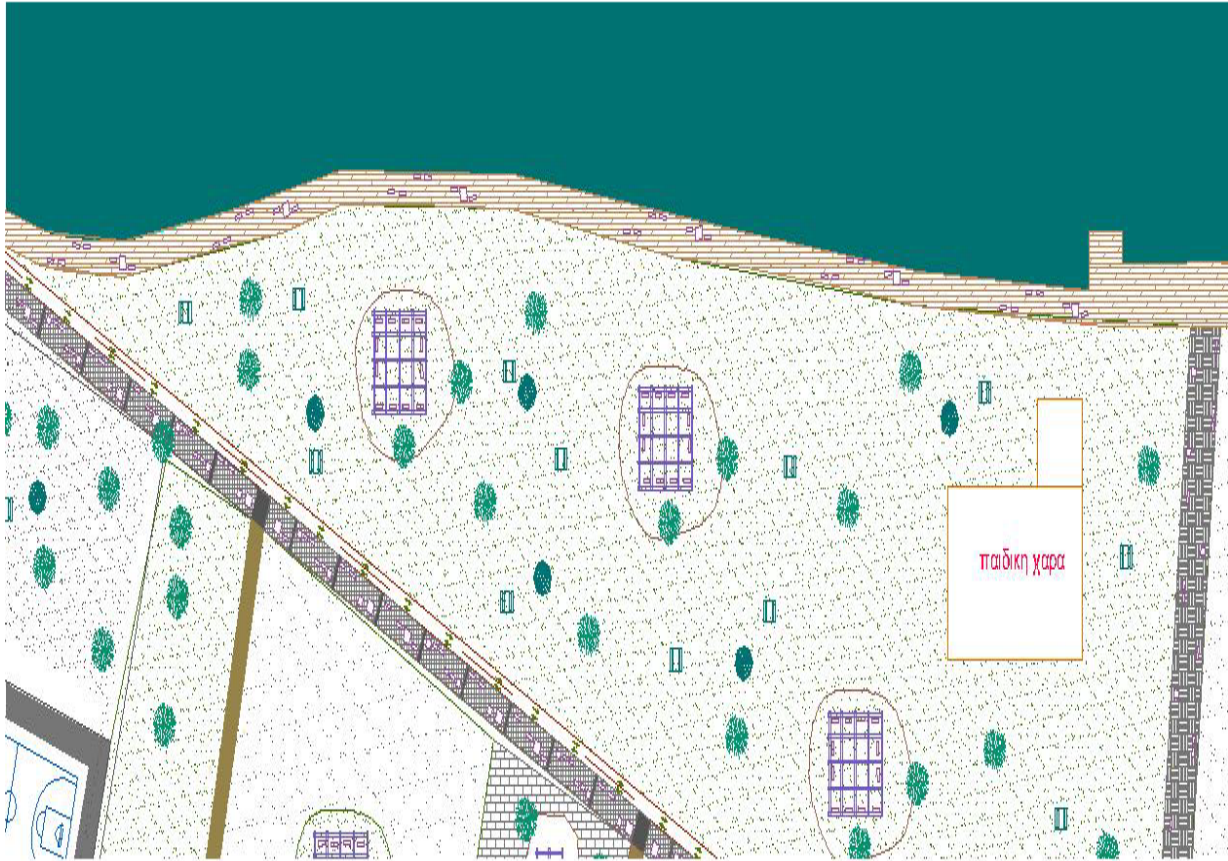
Ο χώρος θα κυριαρχείται από πράσινο. Στο δάπεδο θα είναι τύπου βιομηχανικό, θα καλύπτεται με θάμνους και φυλλοβόλα δέντρα. Ο φωτισμός θα είναι τύπου ενδοδαπέδιου.

Στην παρακάτω εικόνα παρατηρούμε όλα τα παραπάνω. (σχ.24)

Σχ.24 Σχέδιο ανάπλασης παραλιακής ζώνης με τον τομέα χώρων αναψυχής



Σχ.24 β Σχέδιο ανάπλασης παραλιακής ζώνης του τμήματος χώρων αναψυχής με την παιδική χαρά



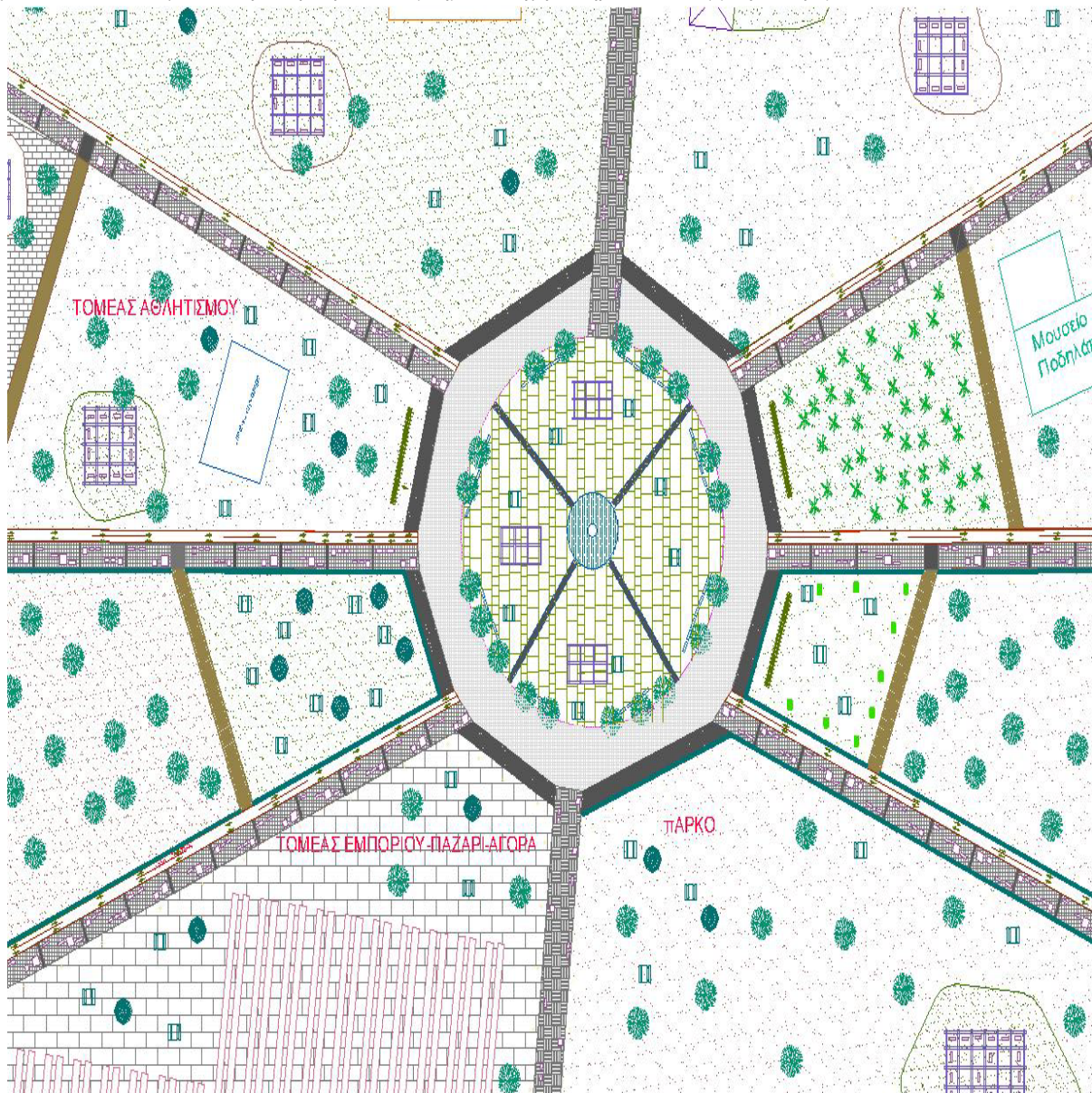
ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ

Στην παραπάνω φωτογραφία σχεδιάσαμε μια παιδική χαρά, 3 πέργκολες 120 τετραγωνικών μέτρων, ξύλινα παγκάκια και καθιστικά. Όλα τα παραπάνω ανήκουν στον τομέα χώρων αναψυχής. Το δάπεδο είναι με γρασίδι και ο χώρος πάνω σε αυτό γεμάτος φυλλοβόλα δέντρα.

3.6 Κεντρική πλατεία ανάπλασης

Η κεντρική πλατεία στην ανάπλαση που προτείνουμε θα είναι μνημειακού χαρακτήρα. Μεγάλη σε τετραγωνικά μέτρα 3000 περίπου, επιβλητική και συμμετρική όπως θα δούμε και στην παρακάτω εικόνα. (σχ. 25)

Σχ.25 Εικόνα όπου φαίνεται η κεντρική πλατεία μνημειακού χαρακτήρα και τα συμμετρικά δρομάκια



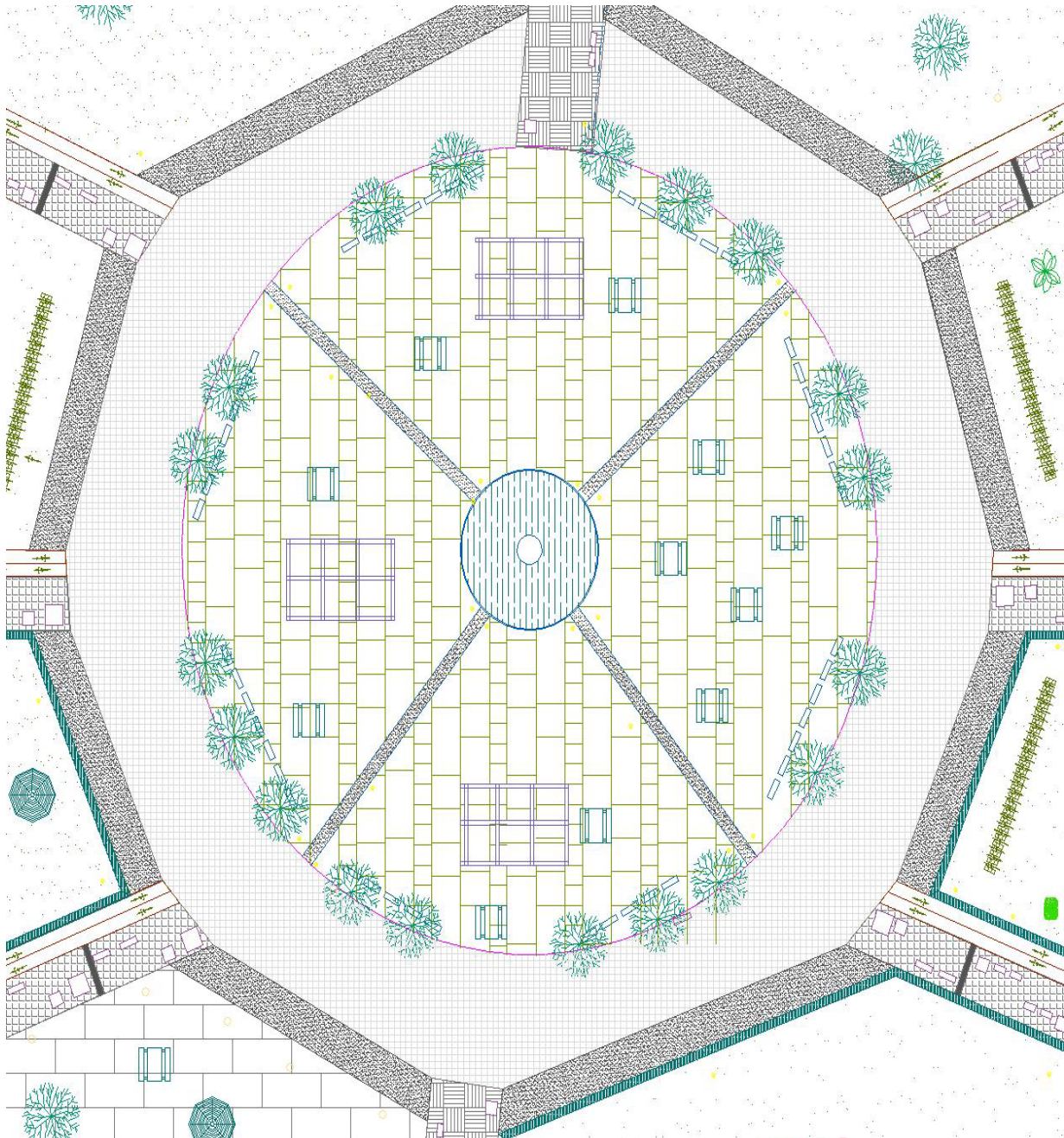
ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ

Στην παρακάτω εικόνα φαίνεται ξεκάθαρα η κεντρική πλατεία με μνημειακό χαρακτήρα που επιλέξαμε να προτείνουμε. Η επιλογή μας αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι θέλαμε η παραλιακή ζώνη να έχει μια και μόνο πλατεία, όπου στην ουσία θα λειτουργεί σαν κεντρικός

άξονας για τον διαχωρισμό των επιμέρους λειτουργιών της ανάπλασης.

Η κεντρική πλατεία απέχει 100 μέτρα από την θάλασσα και 140 μέτρα περίπου από την αστική ζώνη της πόλης του Μοσχάτου και την Λεωφόρο Ποσειδώνος. Περιμετρικά της πλατείας έχουμε τοποθετήσει πλακόστρωση με πλάκες κυβόλιθων 50 επί 50 εκατοστών. Εσωτερικά τοποθετούμε πλάκες από φυσικούς και τεχνητούς κυβόλιθους, καθιστικά από μπετόν καθώς και διάφορα είδη δέντρων για την απαραίτητη σκίαση των παρευρισκόμενων. Το εσωτερικό της πλατείας χωρίζεται ξανά συμμετρικά με μικρά δρομάκια πλάτους ενός μέτρου καταλήγοντας στο κεντρικό σημείο της, το σιντριβάνι.

Σχ.26 Λεπτομερής εικόνα όπου φαίνεται η κεντρική πλατεία μνημειακού χαρακτήρα και τα συμμετρικά δρομάκια



Η επιλογή μιας πλατείας με τόσο μεγάλη έκταση, τόσο επιβλητική και συνάμα συμμετρική έγινε για διάφορους λόγους. Αρχικά, θέλαμε να δημιουργήσουμε ένα κεντρικό άξονα βάσει του οποίου θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε τους χώρους της ανάπλασης γύρω από αυτόν. Έτσι με την χρήση της κεντρικής πλατείας με μνημειακό χαρακτήρα χωρίσαμε το οικόπεδο της παραλιακής ζώνης με εμβαδό 240 στρέμματα σε οκτώ συμμετρικούς τομείς όπως φαίνεται και στην παραπάνω εικόνα. Ερχόμενος από την Λεωφόρο Ποσειδώνος θα συναντά κάποιος μια τεράστια έκταση 68.000 τετραγωνικών μέτρων όπου θα βρίσκεται το πάρκο της ανάπλασης με διαφορά είδη δέντρων , πλατώματα , στέγαστρα και καθιστικά, είδη φύτευσης κατάλληλα για την περιοχή αλλά και τον τομέα του εμπορίου-παζαριού όπου θα πραγματοποιούνται υπαίθρια παζάρια. Διασχίζοντας τα δρομάκια πλάτους έξι μέτρων μέσα στα οποία θα υπάρχουν και ποδηλατοδρόμοι πλάτους δύο μέτρων θα καταλήγει στην κεντρική πλατεία.

Από το πάνω μέρος κοιτώντας προς την θάλασσα προτείνουμε 3 τομείς. Αριστερά της πλατείας θα υπάρχουν οι αθλητικές εγκαταστάσεις με 4 γήπεδα ποδοσφαίρου, 2 γήπεδα μπάσκετ, υπαίθρια γυμναστήρια και χώρο ενοικίασης ποδηλάτων. Παράλληλα με την θάλασσα τοποθετούμε τους χώρους αναψυχής με εστιατόρια και αναψυκτήρια, τα οποία θα ανήκουν στον Δήμο του Μοσχάτου και παιδότοπους. Δεξιά της πλατείας θα είναι ο τομέας του πολιτισμού. Με υπαίθριες εκθέσεις έργων τέχνης και χώρους πρασίνου. Θα κατασκευαστεί μια βιβλιοθήκη καθώς και το μουσείο ποδηλάτου.

Κατά αυτόν τον τρόπο χωρίσαμε την επιφάνεια γης της ανάπλασης της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου σε 8 τομείς.

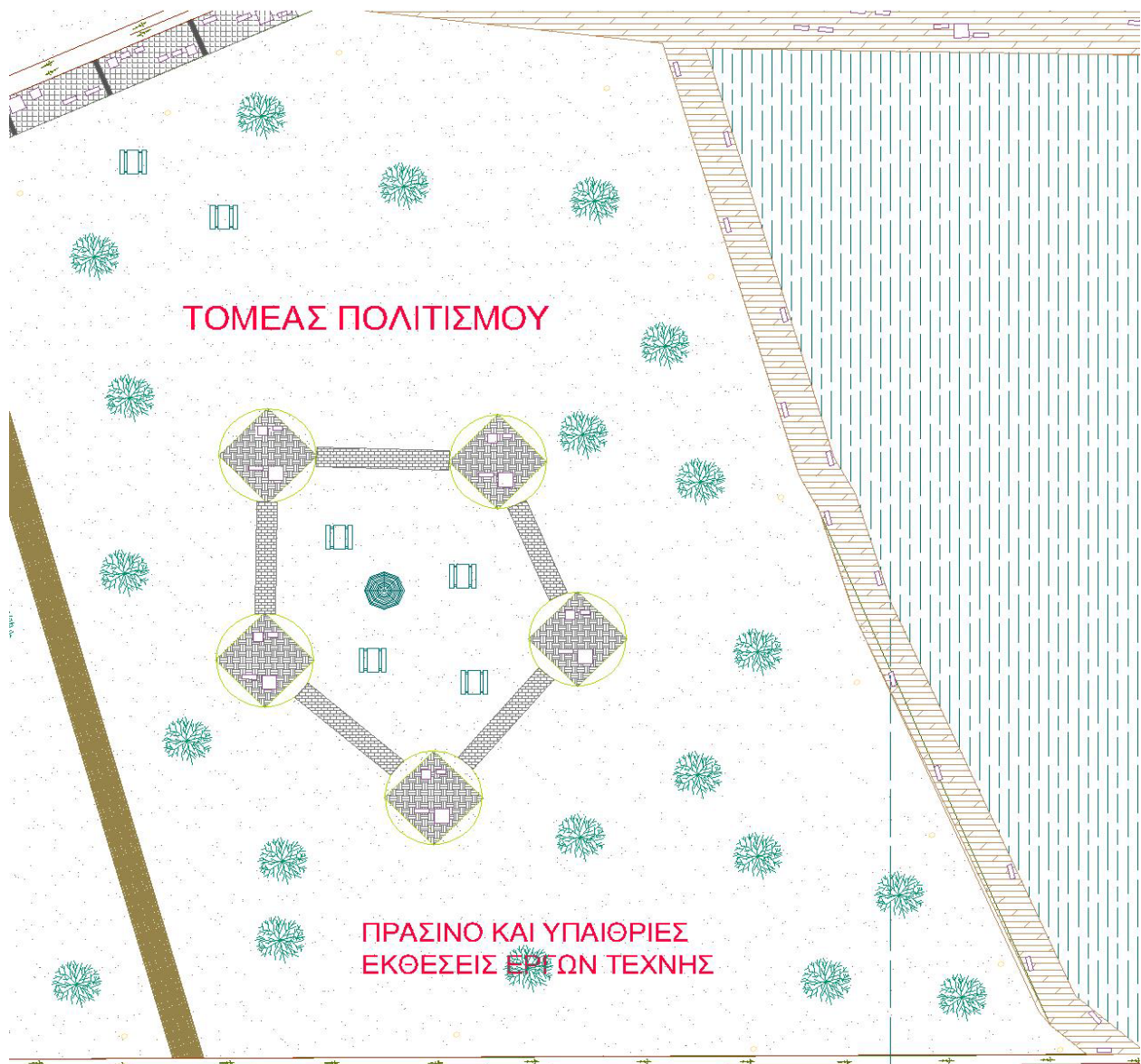
Η περιοχή του Μοσχάτου παρουσιάζει ελλείψεις στις πλατείες και στους χώρους πρασίνου. Αυτό αποτέλεσε έναν ακόμη παράγοντα στο να προτείνουμε μια μεγάλη κεντρική πλατεία για τους κατοίκους του Μοσχάτου και της υπόλοιπης Αττικής μέσα στον χώρο της ανάπλασης.

3.7 Τομέας πολιτισμού

Στην ανάπλαση που πραγματοποιούμε δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε ένα τομέα που να αναφέρεται στον πολιτισμό. Πιο συγκεκριμένα σκεφτήκαμε να χωρίσουμε τον συγκεκριμένο τομέα σε 4 διαφορετικά κομμάτια.

Δίπλα από τον ποταμό Ιλισό θα βρίσκεται ο χώρος όπου θα πραγματοποιούνται κυρίως υπαίθριες εκθέσεις έργων τέχνης (σχ. 27) διάφορων καλλιτεχνών. Προτείνουμε την δημιουργία 5 μικρών πλατειών όπου σε κάθε μια από αυτές μπορούν να εκθέτουν τα έργα τους οι δημιουργοί. Οι πλατείες ενώνονται με ένα μικρό δρομάκι ενός μέτρου με δάπεδο από τούβλο. Στον περιβάλλον χώρο αυτού του τμήματος θα υπάρχει χώμα με πολλά δέντρα καθώς και κάποια παγκάκια για την ξεκούραση των πολιτών.

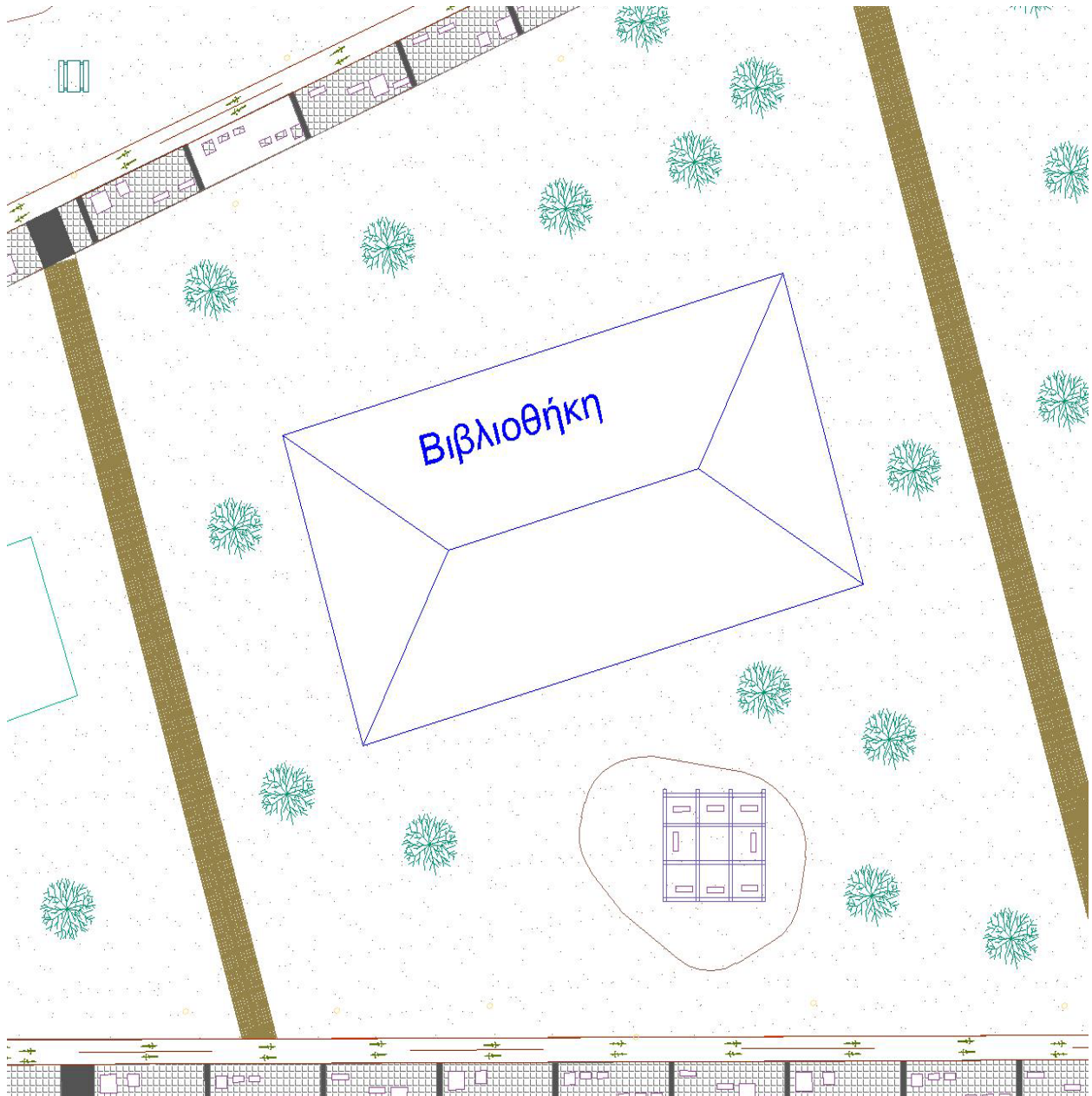
Σχ.27 Σχέδιο της ανάπλασης όπου απεικονίζεται το τμήμα του τομέα πολιτισμού με τις υπαίθριες εκθέσεις



Δίπλα από το τμήμα όπου θα πραγματοποιούνται οι υπαίθριες εκθέσεις σκεφτήκαμε να σχεδιάσουμε μια μεγάλη βιβλιοθήκη (σχ.28) όπου θα φιλοξενεί αρχεία και βιβλία για όλους τους κατοίκους του Μοσχάτου αλλά και της υπόλοιπης Αττικής. Η διαχείριση της βιβλιοθήκης θα ανήκει στον δήμο και θα είναι ελεύθερη σε όλους.

Το συγκεκριμένο τμήμα θα απαρτίζεται από φυλλοβόλα δέντρα με δάπεδο από χώμα. Τοποθετούμε μια μεταλλική πέργκολα με ξύλινα παγκάκια από κάτω και περιμετρικά γρασίδι.

Σχ.28 Σχέδιο της ανάπλασης όπου απεικονίζεται το τμήμα του τομέα πολιτισμού με την βιβλιοθήκη



Τα κομμάτια του τομέα πολιτισμού συνδέονται με δρομάκια 2 μέτρων από ξύλινο δάπεδο. Προχωρώντας προς την κεντρική πλατεία σκεφτήκαμε να σχεδιάσουμε ένα μουσείο. Πιο συγκεκριμένα σκεφτήκαμε ένα μουσείο ποδηλάτου. Ενός οικολογικού μέσου μεταφοράς, υγιεινού και ευκολόχρηστου όπου σήμερα στην Ελλάδα χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο από τους πολίτες σε κάθε πόλη. Σήμερα στην Ελλάδα δεν υπάρχει κάποιο μουσείο ποδηλάτου σε κάποια πόλη. Οπότε θεωρήσαμε αναγκαίο να σχεδιάσουμε κάτι τέτοιο σε μια περιοχή όπου με την ανάπτυξη που προτείνουμε θα γεμίσει από κόσμο.

Όσο αναφορά τα υλικά που χρησιμοποιούμε για την κατασκευή της βιβλιοθήκης είναι το μέταλλο και το ξύλο. Εναλλακτικά και οικολογικά υλικά που βοηθούν το περιβάλλον στην ανάπτυξη του και όχι στην καταστροφή του.

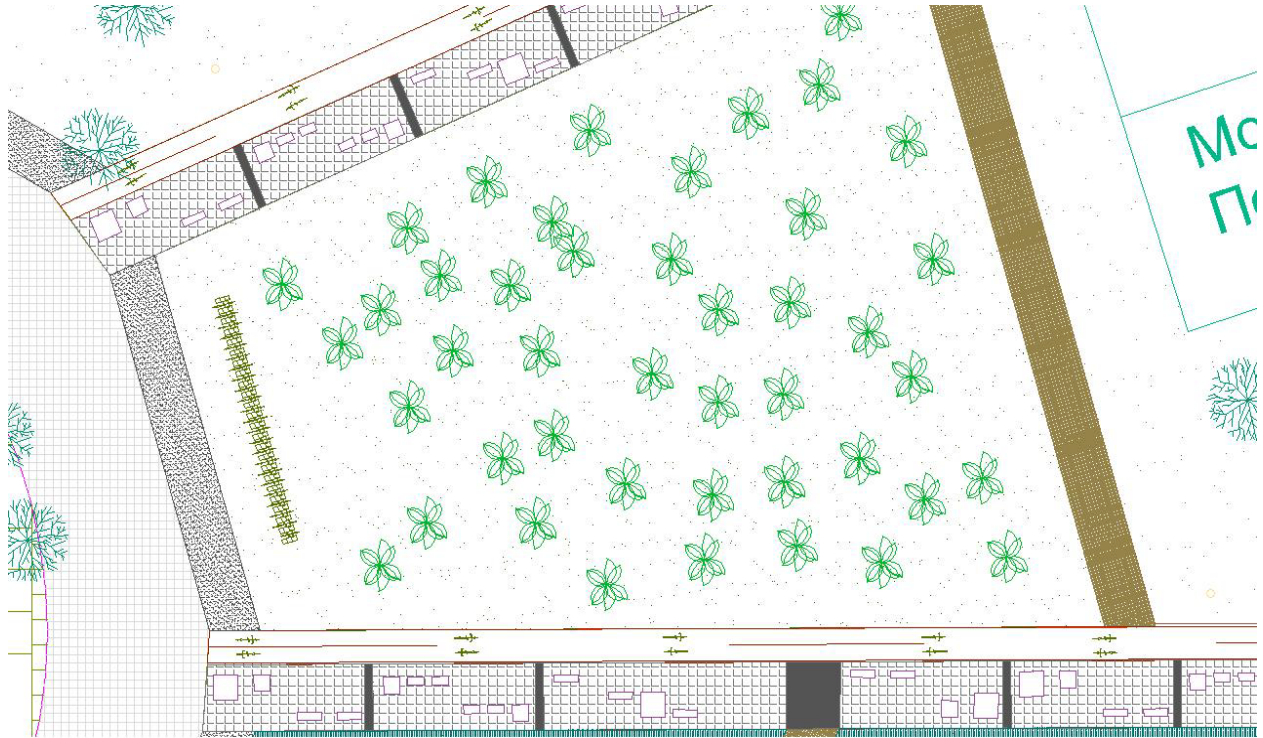
Το δάπεδο θα είναι από χώμα με πολλά φυλοβόλλα δέντρα.

Σχ.29 Σχέδιο της ανάπτυξης όπου απεικονίζεται το τμήμα του τομέα πολιτισμού με το μουσείο ποδηλάτου



Τελευταίο κομμάτι του τομέα πολιτισμού είναι αυτό στο οποίο βρίσκεται ο σταθμός ποδηλάτων και ο χώρος πρασίνου από θάμνους και δέντρα. Το δάπεδο του είναι σχεδιασμένο από γρασίδι.

Σχ.29 Σχέδιο της ανάπλασης όπου απεικονίζεται το τμήμα του τομέα πολιτισμού με το μουσείο ποδηλάτου



ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ

3.8 Αποτέλεσμα της ανάπλασης της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου στους κατοίκους του και στην πόλη με την δημιουργία πάρκου και χώρων πρασίνου

Η συνειδητοποίηση της σημασίας της ρύπανσης του περιβάλλοντος και η καταπολέμηση της με την δημιουργία χώρων πρασίνου

Σε όλους μας είναι γνωστό ότι στις σύγχρονες πόλεις η ρύπανση του περιβάλλοντος και πιο συγκεκριμένα της ατμόσφαιρας, του εδάφους, του υπεδάφους, των νερών, αλλά και του κτιστού περιβάλλοντος σε πολλές περιπτώσεις έχουν φτάσει σε τρομερό βαθμό επικινδυνότητας. Οι προάγοντες που οδηγούν στην ρύπανση σχετίζονται με τα απόβλητα και την όλη δραστηριότητα των βιομηχανιών, με τις θερμαντικές εγκαταστάσεις και τα τροχοφόρα, τα καυσαέρια τους, τον θόρυβο και την σκόνη που δημιουργούν. Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας που οξύνει την ρύπανση του περιβάλλοντος αποτελεί η υψηλή κτιριακή πυκνότητα, η οποία δυσκολεύει την ανανέωση του αέρα και την εξουδετέρωση των αποβλήτων στα πλαίσια των διεργασιών της φύσης. Επίσης, τα κτίρια και σε πιο μεγάλο βαθμό οι πόλεις δυσκολεύουν τις κινήσεις των νερών και μολύνουν το έδαφος και την θάλασσα με τα στερεά και υγρά απόβλητα τους.

Μια ακόμα πηγή μόλυνσής του περιβάλλοντος είναι η άντληση φυσικών πόρων για οικοδομικά υλικά και άλλες πρώτες ύλες με αποτέλεσμα πολλές φορές να οδηγούν και στην οριστική καταστροφή του.

Στην κοινωνία που ζούμε όλοι μας καταλαβαίνουμε ότι όλα τα παραπάνω σχετίζονται με το γενικότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα και την οικολογική διάσταση της ανάπτυξης. Για αυτό παρακάτω θα ασχοληθούμε με ορισμένους παράγοντες που συνδέονται με την πτυχιική μας εργασία και πιο συγκεκριμένα πώς με την δημιουργία χώρων πρασίνου στην παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου θα δημιουργήσουμε καλύτερες συνθήκες ζωής για τους κατοίκους.

Εστιάζοντας και εξετάζοντας τη σύσταση και μόνο του ατμοσφαιρικού αέρα μέσα στη περιοχή του Μοσχάτου αλλά και σε κάθε περιοχή της Αθήνας θα διαπιστώσουμε πόσο επικίνδυνα έχουν αλλοιωθεί οι αναλογίες των στοιχείων που τον αποτελούν. Θα δει κανείς λοιπόν μονοξείδιο του άνθρακα, διοξείδιο του θείου, αιθάλη, διοξείδιο του αζώτου, μόλυβδο και άλλα.

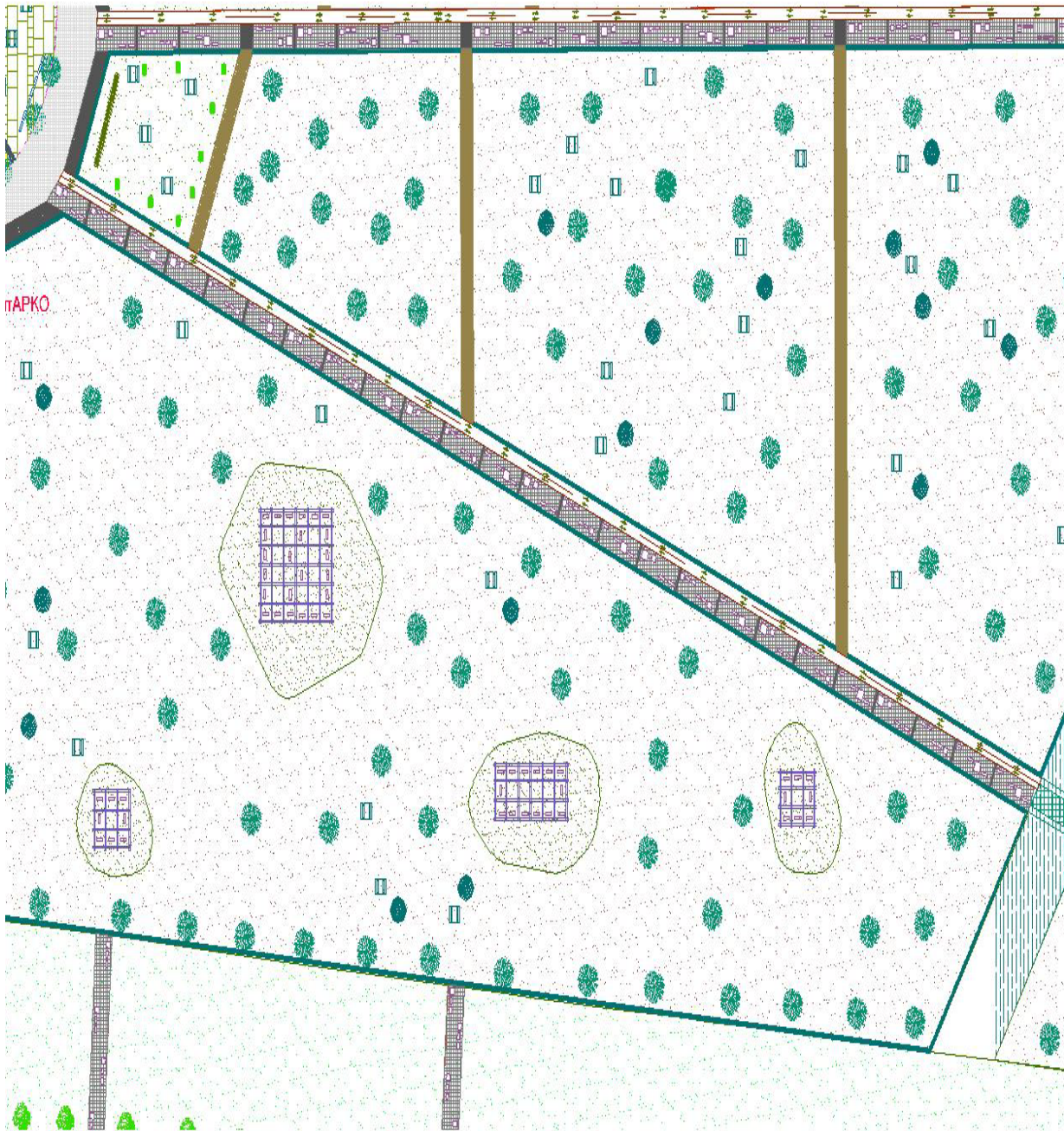
Παρατηρώντας τα παραπάνω στοιχεία δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει όσο και κάποιος να το επιδιώκουν την αναγκαιότητα ύπαρξης ελεύθερων χώρων και ειδικότερα χώρων πρασίνου στις περιοχές της Αθήνας και πιο συγκεκριμένα στην Περιοχή του Μοσχάτου. Η δημιουργία πάρκου και χώρων πρασίνου στην παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου σε πρώτο βαθμό θα βελτιώσει τις αναλογίες των στοιχείων που αποτελούν τον ατμοσφαιρικό αέρα. **Τα δέντρα εμπλουτίζουν σε οξυγόνο την ατμόσφαιρα**, γιατί πραγματοποιούν κατακράτηση του άνθρακα και φιλτράρισμα του αέρα, όχι μόνο από την σκόνη και τους αιωρούμενους μικροοργανισμούς αλλά και από τον θόρυβο.

Η αναγκαιότητα και η χρησιμότητα των χώρων πρασίνου επεκτείνεται στην αντιμετώπιση φαινομένων όπως ο θόρυβος, η οπτική απομόνωση, η αισθητική βελτίωση της εικόνας της πόλης.

Η δημιουργία χώρων πρασίνου και πιο συγκεκριμένα η ανάπλαση της παραλιακής ζώνης με

απέραντους χώρους πρασίνου, πάρκο, εγκαταστάσεις αναψυχής, αθλητικές εγκαταστάσεις, πολιτιστικές και πολιτισμικές εγκαταστάσεις μπορούν να προσφέρουν σε συνδυασμό όλα μαζί μια κατά το δυνατόν ομαλότερη ψυχοσωματική ανάπτυξη των κατοίκων του Μοσχάτου αλλά και των γύρων περιοχών

Σχ.29α Σχέδιο της ανάπλασης όπου απεικονίζεται το πάρκο



ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΖΩΝΗΣ

3.9 Έδαφος παραλιακής ζώνης και εργασίες

Όσον αφορά στα γεωλογικά και στα εδαφολογικά χαρακτηριστικά της άμεσης περιοχής της παρούσας μελέτης, το υπόβαθρο της περιοχής αποτελείται από πετρώματα νεογενών και τεταρτογενών ιζημάτων, ενώ στην ακτογραμμή της παράκτιας ζώνης παρατηρείται αλλοίωση μεγάλου βαθμού, που οφείλεται στο μεγάλο όγκο των τεχνητών επιχώσεων και στη στερεομεταφορά των επιφανειακών ιζημάτων από τη δράση των κυματισμών. Η γεωλογία του επιφανειακού στρώματος της παραλιακής ζώνης όπου επεμβαίνουμε και πραγματοποιούμε την ανάπλαση, χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη τεταρτογενών γεωλογικών σχηματισμών του ολόκαινου, ενώ η άμεση περιοχή της παρούσας μελέτης αποτελείται από αλλουβιακές αποθέσεις τεταρτογενών ιζημάτων του ολόκαινου – με κυμαινόμενο πάχος μεταξύ 12 και 25 μέτρων -, από νεογενή πλειοκαινικά ιζήματα – με κυμαινόμενο πάχος μεταξύ 60 και 80 μέτρων - και από τεχνητές επιχώσεις – με κυμαινόμενο πάχος μεταξύ 1,5 και 15 μέτρων

Στα πλαίσια της ανάπλασης της παραλιακής ζώνης εκτός από τις εργασίες που θα πραγματοποιηθούν για την κατασκευή πάρκου, χώρων πρασίνου, αναψυχής, αθλητικών εγκαταστάσεων και πολιτιστικών δρώμενων θα πραγματοποιήσουμε και εργασίες για την κατασκευή της υπογειοποιημένης Νέας Λεωφόρου Ποσειδώνος. Αυτό θα έχει ως συνέπεια σημαντικές επιπτώσεις στα εδαφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής ανάπλασης της παραλιακής ζώνης.

Πιο συγκεκριμένα οι εργασίες που θα πραγματοποιηθούν και θα επηρεάσουν το έδαφος είναι οι εξής:

- ▲ εκσκαφές για την κατασκευή της υπογειοποιημένης Νέας Λεωφόρου Ποσειδώνος
- ▲ εργασίες για τη διαμόρφωση του χώρου του πάρκου και των χώρων πρασίνου
- ▲ εργασίες κατασκευής των υπό μελέτη έργων (νέες κτιριακές εγκαταστάσεις μουσείο και βιβλιοθήκη, αθλητικές και γηπεδικές εγκαταστάσεις) και των υποστηρικτικών εγκαταστάσεων των υφιστάμενων κτιρίων (φυλώνες υποστήριξης, κ.α.),
- ▲ προμήθεια αδρανών υλικών και υλικών επιχώσεων και διαχείριση υλικών καθαιρέσεων, υλικών εκσκαφής, με απομάκρυνση τους από τις περιοχές επέμβασης
- ▲ εργοταξιακές δραστηριότητες που αφορούν στις προαναφερθείσες εργασίες και οι οποίες μπορούν δυνητικά να προκαλέσουν ρύπανση του εδάφους

Ο χώρος που θα δημιουργηθεί το πάρκο είναι εξολοκλήρου ακάλυπτος από εγκαταστάσεις και βλάστηση, ενώ οι μεταβολές στο επιφανειακό στρώμα της έκτασης αυτής έχουν παγιωθεί εδώ και δεκαετίες. Η προβλεπόμενη μετατροπή του χώρου αυτού σε πάρκο, μιας έκτασης της τάξης των 240 στρεμμάτων περίπου, αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική διαφοροποίηση του επιφανειακού στρώματος του εδάφους και να βελτιώσει αισθητά και άμεσα τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά του. Αναλυτικότερα, η ανεκμετάλλευτη έκταση θα μετατραπεί σε πάρκο με χαρακτήρα αστικού πάρκου, ενώ προβλέπεται και η φύτευση σε όλη την έκταση του, με στόχο την εξομίωση ενός μεσογειακού τύπου οικοσυστήματος. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται την ενίσχυση της συνοχής του εδάφους και την αποφυγή φαινομένων διάβρωσης, λόγω της μελλοντικής παρουσίας βλάστησης.

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις που αναμένεται να δημιουργηθούν πέρα από το πάρκο και τους χώρους πρασίνου, προορίζονται ως υποστηρικτικές για την ανάδειξη των χρήσεων που θα

αποκτήσει ο χώρος (κυρίως δημοτικά αναψυκτήρια και εστιατόριο) και δεν απαιτούν την εκπόνηση εργασιών μεγάλης κλίμακας και έντασης.

Από την άλλη τώρα όσον αφορά στην κατασκευή της υπογειοποιημένης Νέας Λεωφόρου Ποσειδώνος, θα απαιτηθούν εκσκαφές σε αρκετά σημαντικό βάθος αλλά και σε σημαντικό μήκος (όσον αφορά στη Ν. Λ. Ποσειδώνος) εντός της περιοχής ανάπλασης της παρούσας μελέτης.

Εάν λάβουμε υπόψη τα γεωλογικά και τα εδαφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου, συμπεραίνεται πως δε θα δημιουργηθούν ιδιαίτερα προβλήματα κατά τις εργασίες εκσκαφής του εδάφους βλέποντας το από γεωτεχνική σκοπιά. Συνεπώς, οι επιπτώσεις που αναμένονται από την κατασκευή της υπόγειας Νέας Λεωφόρου Ποσειδώνος μπορεί να έχουν αρνητική χροιά αλλά είναι μέτριας έντασης και δεν θα δημιουργήσουν ιδιαίτερα προβλήματα τόσο στους κατοίκους του Μοσχάτου όσο και στο φυσικό ιστό.

Πέρα από τις εργασίες κατασκευής που αναφέρουμε παραπάνω θα λάβουν χώρα και έργα όπως η κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων, μουσείου και βιβλιοθήκης, θέσεις παρκαρίσματος των οχημάτων, κατασκευή χώρων αναψυχής, παιδότοπου, ενοικίασης ποδηλάτου. Οι συγκεκριμένες εργασίες δε απαιτούν την εκπόνηση εργασιών εκσκαφής, για τον απλούστατο λόγο ότι θα είναι επιφανειακές.

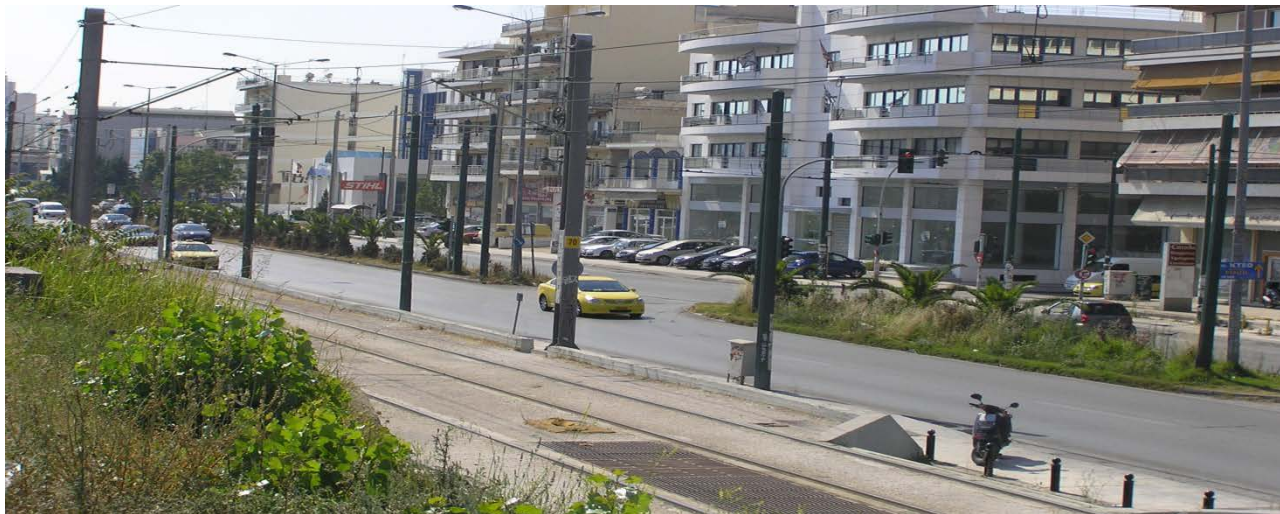
Κλείνοντας το κεφάλαιο του εδάφους θα θέλαμε να πούμε πως η συνολική εκτίμηση των επιπτώσεων από τις παραπάνω δραστηριότητες εξαρτάται από τα αναλυτικά τεχνικά χαρακτηριστικά των επιμέρους έργων. Οι επιπτώσεις αυτές θα εκτιμηθούν με αναλυτικό τρόπο (ποσότητες εκσκαφών, εργοταξιακοί χώροι, διαδρομές οχημάτων μεταφοράς, τεχνικά χαρακτηριστικά της νέας υπόγειας λεωφόρου και των χώρων στάθμευσης, κτλ.) κατά την εκπόνηση - σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων - της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Εμείς αυτό που κάναμε είναι μια εκτίμηση με βάση τις ολοφάνερες εκσκαφές που θα πραγματοποιηθούν και την ένταση που τις διέπουν. Όπως λέμε και παραπάνω οι επιπτώσεις αυτές αξιολογούνται αρνητικές ως προς τον χαρακτήρα τους, αλλά μέτριας έντασης, και τοπικής κλίμακας.

3.10 Σχεδιασμός κυκλοφορίας της παραλιακής ζώνης και υφιστάμενα προβλήματα

Η παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου βρίσκεται στο νοτιότερο σημείο του λεκανοπεδίου της Αττικής και χαρακτηρίζεται από υψηλή συνδεσιμότητα με τον αστικό ιστό της πόλης. Πιο συγκεκριμένα συνδέεται με :

- την παλιά Λεωφόρο Ποσειδώνος – Εθνάρχου Μακαρίου (σχ.)

Σχ. 29 β Λεωφόρος Εθνάρχου Μακαρίου(αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



- τις Λεωφόρους Συγγρού και Κηφισού
- την νέα Λεωφόρο Ποσειδώνος (σχ.)

Σχ. 29γ Λεωφόρος Ποσειδώνος (αρχείο προσωπικών λήψεων 18/11/2011)



Τα προβλήματα που παρατηρήσαμε σε σχέση με την ένωση της περιοχής του Μοσχάτου με την παραλιακή ζώνη είναι τα εξής:

- ανεπαρκές επίπεδο ασφάλειας για ήπιες μεταφορικές ανάγκες (πεζοί, ποδηλάτες, κτλ.)
- ανεπαρκείς/ακατάλληλοι χώροι στάθμευσης

- πολυπλοκότητα στη λειτουργική χρήση των δύο μεγάλων κόμβων (Κηφισού και Συγγρού)
- χαμηλό επίπεδο σύνδεσης μεταξύ της παραλιακής ζώνης και της πόλης του Μοσχάτου τόσο για τα οχήματα όσο και για τους πεζούς

Για την βελτίωση των υπάρχοντων προβλημάτων και την ανατροπή της υφιστάμενης κατάστασης προτείνουμε :

- ⤴ την απεμπλοκή των συνδεδειγμένων ιστών για τους πεζούς από το οδικό δίκτυο της περιοχής του Μοσχάτου για λόγους ασφαλείας
- ⤴ την άμεση και εύκολη πρόσβαση των μέσων μαζικής μεταφοράς στην παραλιακή ζώνη
- ⤴ την παροχή ασφαλούς και καταλλήλου συστήματος μεταφοράς για τους πεζούς και τα ποδήλατα(πεζογέφυρες, μεγάλες πεζοδιαβάσεις σύνδεσης της παραλιακής ζώνης με την πόλη του Μοσχάτου)

3.10.1 Επαναχωροθέτηση της Λ. Ποσειδώνος

Η επιλογή μας για την επαναχωροθέτηση της νέας Λεωφόρου Ποσειδώνος βασίζεται στην θεμελίωση αρχή της υπογειοποίησης της εντός του χώρου ανάπλασης της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου ώστε να εξασφαλίζει συνεχή και άμεση συσχέτιση του πόλου ανάπλασης και της περιοχής του Μοσχάτου. Κατά αυτόν τον τρόπο θα πραγματοποιήσουμε ένα κρίκο ένωσης για τους κατοίκους του Μοσχάτου με την παραλία. Η υπογειοποιημένη Λεωφόρος Ποσειδώνος θα καλυφθεί από ολική φύτευση σε όλο της το μήκος και κατά αυτόν τον τρόπο θα αποτελέσει παράγοντα μείωσης της ηχορύπανσης και για την πόλη του Μοσχάτου αλλά και για την παραλία.

Στο παρακάτω σχέδιο σας παρουσιάζουμε την υπογειοποίηση της και την φύτευση πρασίνου με χαμηλούς θάμνους και γρασίδι.



3.10.2 Χώροι Στάθμευσης

Οι θέσεις στάθμευσης προβλέπεται να κατασκευασθούν στα εξής σημεία

- Στην ανατολική πλευρά της ζώνης ανάπτυξης, σε πολύ κοντινή απόσταση από τις εκβολές του Ιλισού ποταμού

3.10.3 Μετακίνηση πεζών και Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Οι διαβάσεις που θα εξυπηρετούν την κίνηση των πεζών και των ποδηλατιστών είναι οι εξής:

- ✧ οι τρεις (3) πεζογέφυρες που προβλέπεται να κατασκευασθούν ως προεκτάσεις των οδών Αθανασίου Λιάκου, Πίνδου και Χρυσοστόμου Σμύρνης του δήμου Μοσχάτου – Ταύρου
- ✧ πεζοδιαβάσεις που θα απορρέουν από τα δρομάκια της κεντρικής πλατείας και θα οδηγούν στις οδούς της πόλης του Μοσχάτου. Κατά αυτόν τον τρόπο θα δύναται η δυνατότητα ασφαλούς μετακίνησης των πεζών και των ποδηλατών αλλά και άμεσης σύνδεσης σε σύντομο χρονικό διάστημα της περιοχής του Μοσχάτου με την παραλιακή ζώνη και τους χώρους πρασίνου.

3.10.4 Επιτρεπόμενα πολεοδομικά στοιχεία ανάπτυξης παραλιακής ζώνης

Ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης για τη παραλιακή ζώνη είναι 0,010, η μέγιστη επιτρεπόμενη κάλυψη στη ζώνη του πάρκου είναι 2,1%, ενώ το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος των εγκαταστάσεων στη ζώνη του πάρκου έχει ορισθεί στα οκτώ μέτρα και πενήντα εκατοστά του μέτρου (8,50 μ.).

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Π.Δ. 22.3/26.3.2002 καταλαμβάνει έκταση της τάξεως των 240.300 μ.².

3.11 Γεωλογία

Γεωλογικά χαρακτηριστικά

Η περιοχή στην οποία θα λάβουν χώρα εργασίες ανάπλασης του Ο.Π.Φ. ανήκει σε ευρεία κλίμακα στην πελαγονική ζώνη, της οποίας η στρωματογραφία και αποτελείται από

- ✦ Ένα παλαιοζωικό κρυσταλλικό υπόβαθρο,
- ✦ νεοπαλαιοζωικούς ημιμεταμορφωμένους, μη μεταμορφωμένους ανθρακικούς σχηματισμούς του Μέσου – Ανώτερου Τριαδικού – ανώτερου Ιουρασικού,
- ✦ απωθημένες μεγάλες μάζες οφιολιθικών πετρωμάτων, πάνω στους προηγούμενους σχηματισμούς, που συνοδεύονται από ιζήματα βαθιάς θάλασσας,
- ✦ επικλυσιογενείς ανωκρητιδικούς ασβεστόλιθους, και τέλος
- ✦ ιζήματα φλύσχη.

Η άμεση περιοχή της παρούσας μελέτης, αποτελείται από αλλουβιακές αποθέσεις τεταρτογενών ιζημάτων του ολόκαινου, από νεογενή πλειοκαινικά ιζήματα, καθώς και από τεχνητές επιχώσεις.

3.11.1 Τεκτονικά στοιχεία- Σεισμικότητα της περιοχής

Η τεκτονική της περιοχής χαρακτηρίζεται από τις πολλαπλές πτυχώσεις των στρωμάτων που εκφράζονται με την παρουσία συγκλίλων και αντικλίλων, καθώς και από την κατάτμηση και διάρρηξη των πετρωμάτων λόγω της δράσης των ρηγμάτων που εκδηλώθηκαν μετά την πτυχογόνο τεκτονική διεργασία.

Παρά την κοντινή απόσταση της περιοχής μελέτης από την αυξημένης σεισμικής δραστηριότητας περιοχή του Κορινθιακού Κόλπου, δεν έχει παρουσιαστεί αξιόλογη σεισμική δραστηριότητα, ενώ τα ιστορικά στοιχεία δεν υποδεικνύουν μεγάλους επιφανειακούς σεισμούς που συνδέονται με μετακινήσεις ρηγμάτων, κατολισθήσεις ή άλλες ενδείξεις για τον χαρακτηρισμό της ως τεκτονικά ενεργή περιοχή

3.12 Φυτεύσεις

Θέλοντας να δημιουργήσουμε ένα πόλο πρασίνου στην παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου θεωρούμε ότι απαραίτητη προϋπόθεση για αυτό αποτελεί το είδος της φύτευσης που θα τοποθετήσουμε. Το είδος της φύτευσης σε κάθε σημείο θα είναι διαφορετικό, διότι η ανάπλαση της παραλιακής ζώνης που πραγματοποιούμε χωρίζεται σε διάφορες ζώνες. Στόχος μας με την φύτευση που θα πραγματοποιήσουμε πέρα από την ενίσχυση του περιβάλλοντος αποτελεί η δημιουργία ενός σημαντικού πυρήνα αστικού πρασίνου, θελκτικού προς το ευρύ κοινό, πόλου επίσκεψης, με ταυτόχρονη ανάπτυξη ποικίλων δραστηριοτήτων άσκησης, αναψυχής, άθλησης, περιβαλλοντικής πληροφόρησης και ενημέρωσης εντός των ορίων της. Σκοπός μας επίσης αποτελεί η δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τον πολίτη και ταυτόχρονα ενισχυτικού όσον αναφορά τις χρήσεις που θα δημιουργηθούν σε αυτήν την

περιοχή.

Στην ζώνη όπου θα κατασκευαστεί το πάρκο προβλέπεται η φύτευση φυτικών ειδών που ανήκουν στη μεσογειακή βλάστηση, με απώτερο σκοπό αφενός μεν την εξασφάλιση της ορθής ανάπτυξης τους, όσον αφορά στις κλιματολογικές και άλλες απαιτήσεις τους, αφετέρου δε στην εξομοίωση σε μικροκλίμακα ενός ιδιαίτερα ανεπτυγμένου παράκτιου μεσογειακού οικοσυστήματος, με παρουσία ποικιλίας φυτικών ειδών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η επιλογή των φυτικών ειδών θα γίνει με βάση τις κλιματικές συνθήκες της περιοχής, η οποία περιλαμβάνει κατά κόρον αειθαλή και φυλλοβόλα είδη μεσογειακής βλάστησης και ειδικότερα ελληνικά ενδημικά είδη, με σχετικά μικρές απαιτήσεις για νερό

Σε όλο το μήκος και πλάτος της υπογειοποιημένης νέας Λεωφόρου Ποσειδώνος θα υπάρχει φύτευση. Κατά κόρων θα τοποθετήσουμε θαμνώδη βλάστηση, μικρού και μεσαίου ύψους. Πιο συγκεκριμένα για αυτήν την ζώνη βλάστησης αναφέρονται ενδεικτικά τα είδη *Coronilla glauca* (κορονίλα), *Teucrium marum* (τεύκριο), *Lavandula dentata* (λεβάντα), *Lavandula angustifolia* (λεβάντα) και *Rosmarinus officinalis* (δενδρολίβανο).

Στην περιοχή της έκτασης όπου η παράκτια ζώνη είναι διαμορφωμένη για περίπατο, η βλάστηση από τη θάλασσα και με κατεύθυνση προς τα βορειότερα της ζώνης ανάπτυξης θα αποτελείται κατά σειρά από αρμυρίκια, χαμηλούς θάμνους (σχίνος, θαμνώδης χαρουπιά, κ.α.), αρμυρίκια και χαρουπιές (δένδρα), πεύκα και θα καταλήγει σε θαμνώδη και δενδρώδη είδη όπως η μυρτιές, οι πικροδάφνες, οι σχίνοι και οι λαδανιές.

Η φύτευση των φυτικών ειδών στους χώρους τη περιοχής ανάπτυξης της παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου, αποσκοπεί περισσότερο στην εξομοίωση ενός μεσογειακού οικοσυστήματος μακροπρόθεσμα. Η ορθή εξομοίωση του συστήματος αυτού αναμένεται να επιτευχθεί σε πλάνο 25ετίας, δεδομένης της χρονικής περιόδου που χρειάζονται τα είδη για να αναπτυχθούν και να φτάσουν το πλήρες μέγεθός τους. Έτσι, μπορούν να διακριθούν τρία μεταβατικά στάδια ανάπτυξης του πυρήνα πρασίνου στους χώρους της ανάπτυξης, εκ των οποίων το πρώτο στάδιο χρονολογείται σε ένα έτος μετά από τη φύτευση, το δεύτερο στάδιο 10 χρόνια μετά τη φύτευση και το τρίτο στάδιο που προσεγγίζει περισσότερο την επιθυμητή κατάσταση της βλάστησης στην περιοχή, χρονολογείται στα 20 χρόνια μετά από τη φύτευση.

3.12.1 Χλωρίδα

Η σημερινή εικόνα της περιοχής διαφέρει πολύ από αυτή των παλαιότερων χρόνων. Η έντονη ανάπτυξη των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων (μπάζωμα περιοχής, εγκιβωτισμός ποταμών Κηφισού και Ιλισού) είχε σαν αποτέλεσμα να αλλοιωθούν σημαντικά προϋπάρχοντα οικολογικά χαρακτηριστικά. Σήμερα φυσική βλάστηση παρατηρείται μόνο στην εκβολή του ποταμού Ιλισού. Στις όχθες της εκβολής που έρχονται σε επαφή με το υφάλμυρο νερό αναπτύσσεται φυτοκοινωνία αλοφύτων (*Arthrocnemum* spp.) με σποραδική παρουσία δενδρωδών ειδών όπως τα αρμυρίκια (*Tamarix* spp.)// οι καλαμιές (*Arundo donax*), οι ασημόλευκες (*Populus alba*) και το βρωμόδενδρο (*Ailanthus altissima*). Στην ευρύτερη χερσαία περιοχή η επικρατούσα βλάστηση είναι ποώδης με πιο έντονη την παρουσία των αγροστώδων (*Graminae*). Άλλα χαρακτηριστικά είδη που παρατηρούνται είναι τα *Chrysanthemum coronarium*, *Papaver rhoeas*, *Glaucium flavum*, *Reseda* sp., *Trifolium* sp., *Centaurea* sp. κ.ά.

3.12.2 Πανίδα

Από το 1983, οπότε και άρχισαν οι παρατηρήσεις από τα μέλη της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας (ΕΟΕ), έχουν παρατηθεί στον Ιλισό 119 είδη πτηνών, 28 εκ των οποίων περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Κοινοτικής Οδηγίας 79/409 περί διατήρησης των άγριων πτηνών και 76 εκ των οποίων περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης, το οποίο περιλαμβάνει είδη πανίδας υπό καθεστώς αυστηρής προστασίας.

4. Υλικά κατασκευής στην ανάπλαση

4.1.Επιστρώσεις δαπέδων

4.1.1 Δάπεδα από πλάκες πεζοδρομίου

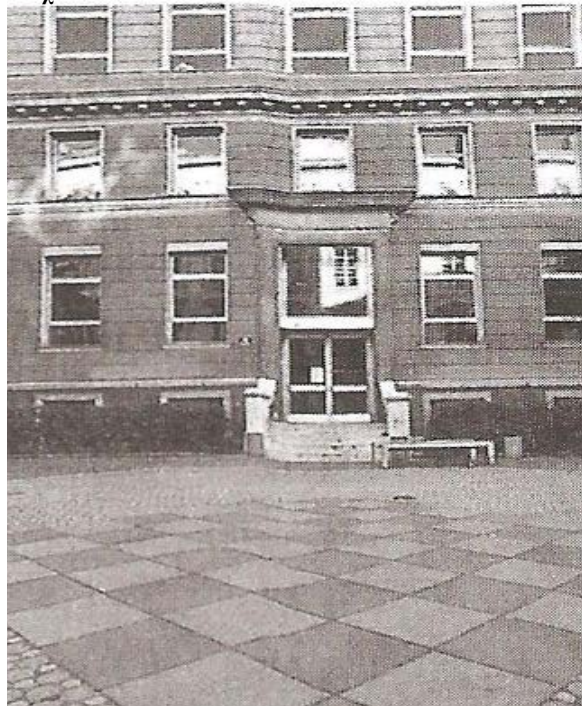
Το πάχος των πλακών πεζοδρομίου(σχ.30) (τσιμεντόπλακων) πρέπει να είναι τουλάχιστον 5 εκ. και οι διαστάσεις του 50*50 ή 25*25. Στο εμπόριο παρουσιάζονται σε διάφορες αποχρώσεις όπως γκρι, γκρι ανοιχτό, κεραμιδί.

Οι συγκεκριμένες πλάκες προσφέρουν ασφάλεια στον πεζό λόγω της αντιολισθητικής επιφάνειας και της υδατοπερατότητας που παρουσιάζουν.

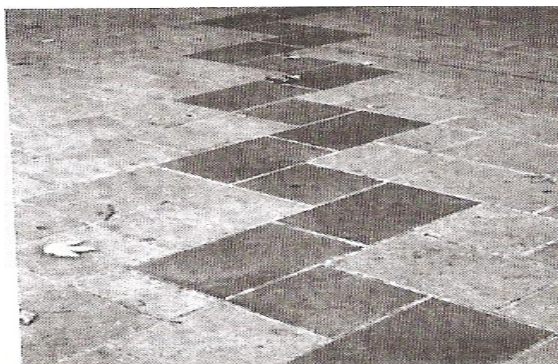
Τοποθετούνται πάντοτε σε υπόστρωμα σκυροδέματος, Β-160 , πάχους 8-10 εκ., με πλέγμα ST IV, T.31 και ασβεστοκονίαμα πάχους 2.5 εκ. εκ.

Το γέμισμα των αρμών γίνεται με τσιμεντοκονία. Ακόμη πριν την διάστρωση του σκυροδέματος θα πρέπει να προηγηθεί καλή συμπίκνωση του χώματος με μηχανικά και τεχνικά μέσα.

Σχ. 31



Σχ. 30



Σχ.31,32 Δάπεδα από πλάκες πεζοδρομίου διαφορετικών χρωματικών αποχρώσεων και σχηματισμών

Σχ. 32



4.1.2 Δάπεδα από σχιστόπλακες

Η διαδικασία επίστρωση των πλακών με σχιστόπλακες (σχ.33) είναι παρόμοια με αυτή των πεζοδρομίου.

Το πάχος τους είναι περίπου 2-4 εκ., το σχήμα τους ακανόνιστο ή ορθογωνισμένο σε τυποποιημένες διαστάσεις.

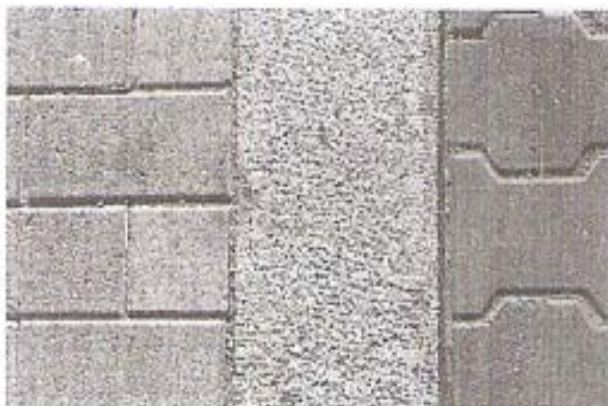
Σχ.33 Δάπεδο από σχιστόπλακες



4.1.3 Δάπεδα από τούβλο

Το τούβλο (σχ.34) αποτελεί ένα ζεστό υλικό διαπεδόστρωσης. Παρουσιάζει πολλές δυνατότητες για ενδιαφέρουσες αρχιτεκτονικές μορφολογικές και χρωματικές συνθέσεις με άριστο ποιοτικό και αισθητικό αποτέλεσμα λόγω της σύστασης και της υφής του. Μπορεί να συνδυαστεί πολύ εύκολα με καθιστικά.

Τέλος, η τοποθέτηση του γίνεται σε υπόστρωμα από σκυρόδεμα πάχους 10 εκ. με την χρήση ασβεστοκονιάματος πάχους 2,5 εκ.. Ακόμη, πραγματοποιείται στοκάρισμα των αρμών και αρμολόγηση.



Σχ.34 Δάπεδο από τούβλο



Σχ. 35 α,β Δάπεδα από τούβλο. Διακρίνεται η δυνατότητα διαφορετικών χρωματικών αποχρώσεων, οι διαφορετικοί τύποι, η άριστη λειτουργία σε σχέση με τα άλλα επιδαπέδια υλικά.

Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

Σχ.35α



Σχ.35 β



4.1.3 Δάπεδα από φυσικούς και τεχνητούς κυβόλιθους

Οι κυβόλιθοι από φυσικούς ή τεχνητούς κυβόλιθους (σχ.36, 37) εδράζονται πάνω σε υπόστρωμα από χαλίκι 3^α, πάχους 10-30 εκ. επάνω σε πολύ καλά συμπιεσμένο χώμα. Πριν το πέρας των εργασιών για το τελικό δάπεδο, εκτελούνται όλες οι εργασίες που προβλέπει η μηχανολογική μελέτη(εγκατάσταση ύδρευσης, φωτισμού απορροής όμβριων)

Ολόκληρη η επιφάνεια του δαπέδου θα πρέπει να είναι εγκιβωτισμένη σε περιμετρικές ζώνες με σκυρόδεμα ούτως ώστε να μην υπάρξει διαρροή της άμμου και των κυβόλιθων.

Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα που παρουσιάζουν τα δάπεδα με κυβόλιθους είναι ότι εύκολα μπορούν να αποξηλωθούν τμήματα τους όταν αυτό απαιτείται, πχ. Για την κατασκευή νέων δικτύων ή επισκευή των υπάρχοντων δικτύων υποδομής και να επανατοποθετηθούν χωρίς να δημιουργούνται κακοτεχνίες και αντιαισθητικά φαινόμενα στην επαναφορά του εδάφους.

Σχ. 36 Δάπεδο από φυσικούς και τεχνητούς κυβόλιθους



Για την αποφυγή της υγρασίας τοποθετούμε υπόστρωμα από σκυρόδεμα ανάλογου πάχους και τοποθετούμε τους κυβόλιθους με ασβεστοκονίαμα.

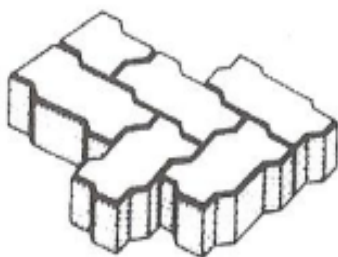
Στο εξωτερικό η επίστρωση δαπέδων με κυβόλιθους (όπου κατασκευάζονται με γρανίτη) είναι ευρύτατα εφαρμοσμένη. Στην Ελλάδα ο γρανίτης είναι δυσεύρετος και πολύ ακριβός. Για αυτόν τον λόγο έχουν κυκλοφορήσει στο εμπόριο κυβόλιθοι από σκυρόδεμα με ικανοποιητική αντοχή.

Σχ.37 Δάπεδο από φυσικούς και τεχνητούς κυβόλιθους Διαμορφώσεις δαπέδων των ανεξάρτητων πεζοδρόμων από τον Δ. Πικιώνη στο Φιλοπάππου. Διακρίνονται τα ενδιαφέροντα μορφολογικά αποτελέσματα με την επιτυχημένη συνθετική και οικοδομική επιδαπέδια χρήση των φυσικών λίθων και του πλυμένου μπετόν.



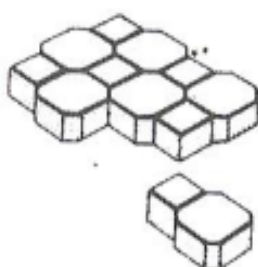
Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

4.2 Τύποι και διατομές κυβόλιθων εμπορίου



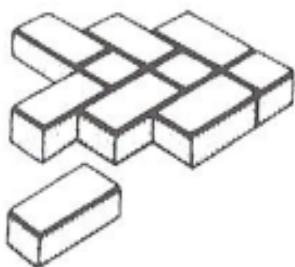
Κυβόλιθοι σχήματος S

| Ύψος cm | Πλάτος cm | Μήκος cm | Τεμ/m ² |
|---------|-----------|----------|--------------------|
| 6 | 11.25 | 22.50 | 39 |
| 8 | 11.25 | 22.50 | 39 |
| 10 | 11.25 | 22.50 | 39 |



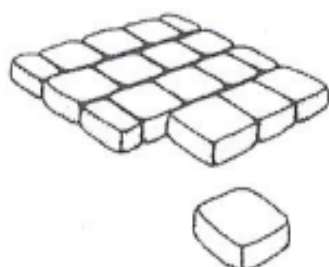
Κυβόλιθοι διακοσμητικοί

| Ύψος cm | Πλάτος cm | Μήκος cm | Τεμ/m ² |
|---------|-----------|----------|--------------------|
| 6 | 14/9 | 23 | 38 |
| 8 | 14/9 | 23 | 38 |



Κυβόλιθοι ορθογωνικοί

| Ύψος cm | Πλάτος cm | Μήκος cm | Τεμ/m ² |
|---------|-----------|----------|--------------------|
| 6 | 10 | 20/10 | 48/96 |
| 8 | 10 | 20/10 | 48/96 |



Παραδοσιακό λιθόστρωτο

| Ύψος cm | Πλάτος cm | Μήκος cm | Τεμ/m ² |
|---------|-----------|----------|--------------------|
| 8 | 7 | 21 | 68 |
| 8 | 14 | 14/21 | 51/34 |

Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

4.3 Καθιστικά

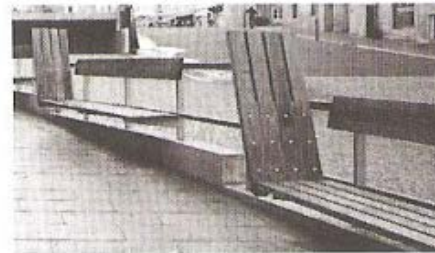
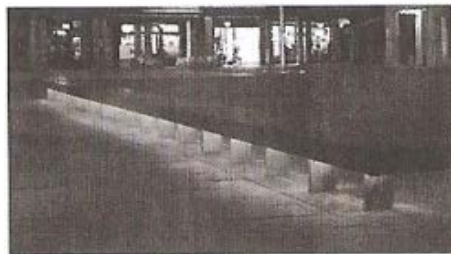
Τα καθιστικά μπορούμε να τα χωρίσουμε σε 2 μεγάλες κατηγορίες:

- α_ με πλάτη
- β_ χωρίς πλάτη

Αναλόγως το υλικό προτίμησης μπορούμε να τα χωρίσουμε στις εξής κατηγορίες:

- α_ καθιστικά με μεταλλικό σκελετό
 - β_ καθιστικά με σκελετό από σκυρόδεμα
 - γ_ καθιστικά χτιστά με πέτρα ή τούβλο
 - δ_ καθιστικά με ξύλινο σκελετό
- Ακόμη, διαχωρισμός μπορεί να γίνει και στις εξής κατηγορίες
- σταθερής βάσης ή μετακινούμενα
 - με ή χωρίς μπράτσα στηρίξεως

Σχ.38 Ενδεικτικά παραδείγματα καθιστικών μοντέρνας αρχιτεκτονικής



Θα λέγαμε πως η επιλογή της μιας ή της άλλης κατηγορίας είναι συνάρτηση της αισθητικής και της λειτουργικότητας του χώρου που θα τοποθετηθούνε.

Όταν τώρα μιλάμε για καθιστικά που το υλικό κατασκευής τους είναι το ξύλο, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή του ξύλου. Η έκθεση του στην ύπαιθρο και η επίδραση που δέχεται από τις καιρικές συνθήκες μπορούν πολύ εύκολα να το βλάψουν εάν δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας.

Από τα πλέον κατάλληλα και ταυτόχρονα προσιτά στην τιμή είναι το ξύλο Iroco, το οποίο πρέπει να είναι καλής ποιότητας και καλά φουρνισμένο.

Ακόμη, στα καθιστικά από ξύλινο υλικό μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε σύνθετο ξύλο, το οποίο είναι συμπαγές και αποτελείται από πολλά μικρά αυτοκόλλητα ξύλα, που έχουν υποστεί ειδική επεξεργασία και έχουν γίνει άσηπτα και άκαυστα. Από τις πιο σημαντικές ιδιότητες του ξύλου είναι η προστασία της υγρασίας. Για αυτό τον λόγο θα πρέπει να πραγματοποιήσουμε ένα πολύ καλό βερνίκωμα ώστε να το προστατέψουμε από την αυτήν.

Παρακάτω παραθέτουμε τις διαστάσεις των καθιστικών σύμφωνα με ανθρωπομετρικά στοιχεία, ούτως ώστε να έχουμε χρηστικά και λειτουργικά αποτελέσματα.

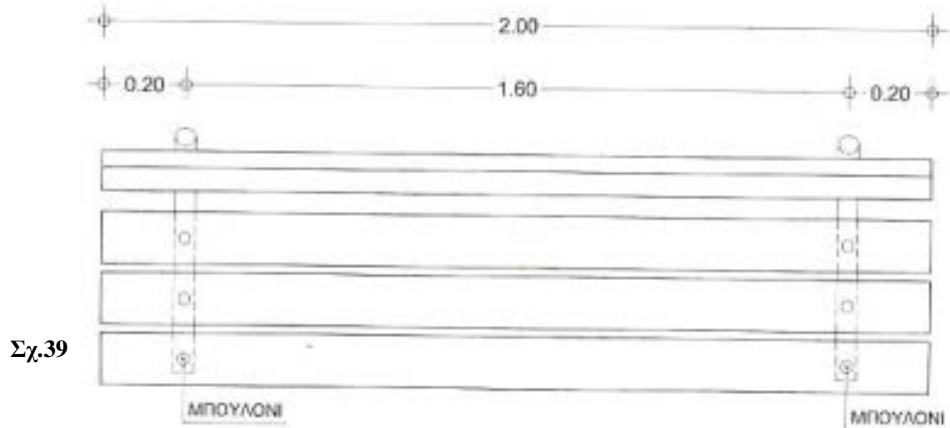
Ύψος καθιστικού: 40-42 εκ. Από το επίπεδο του εδάφους

Μήκος: πολλαπλάσιο των 50 εκ.

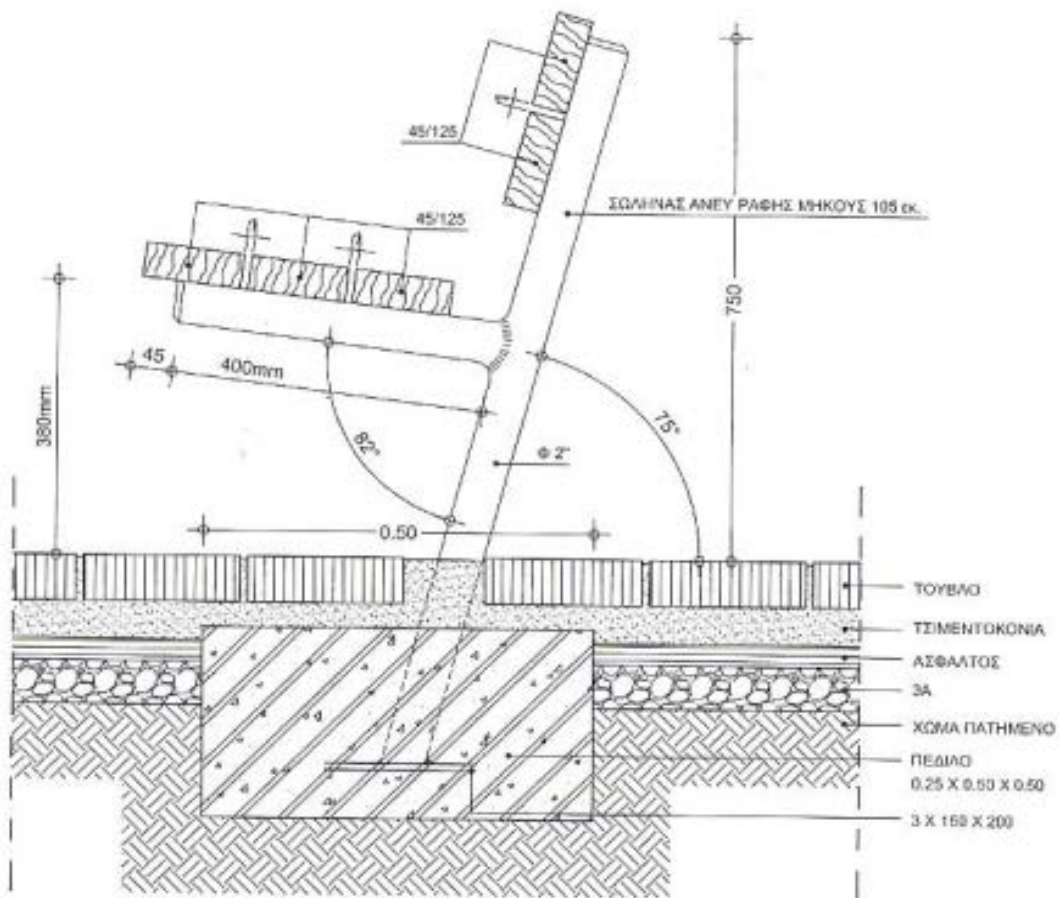
Κλίση πλάτης : από 103-107 δεξιόστροφη γωνία σε σχέση με το επίπεδο του εδάφους

Πλάτος καθιστικού: από 42-47 εκ.

4.3.1 Κατασκευαστικές Λεπτομέρειες Καθιστικών

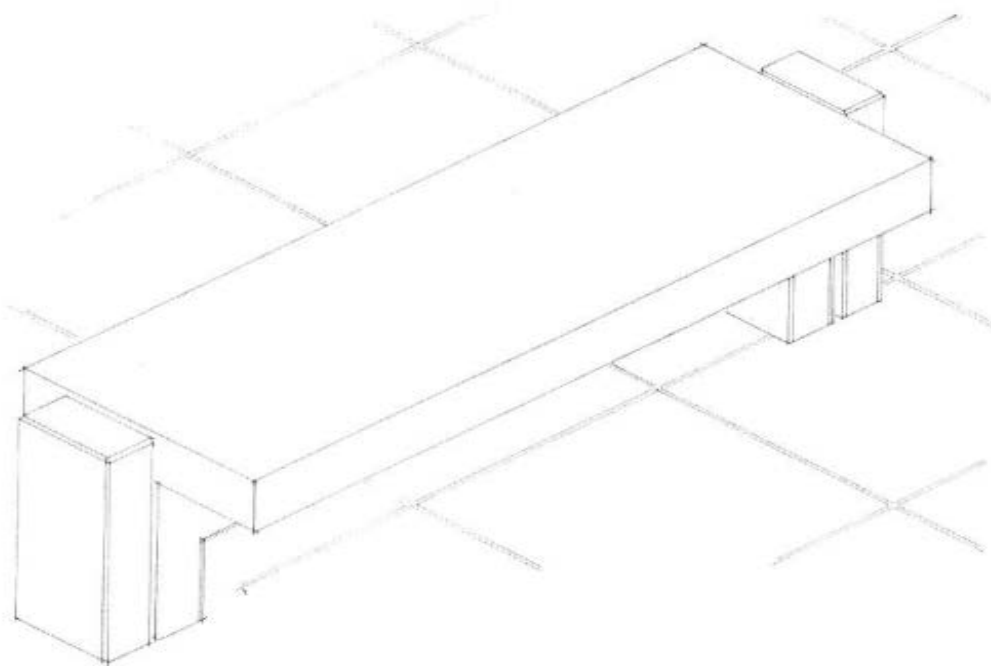


Καθιστικό με μεταλλικό σκελετό και ξύλινο κάθισμα και πλάτη



Πηγή: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ ΥΠΕΧΩΔΕ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΡΓΩΝ, ΑΘΗΝΑ 1988

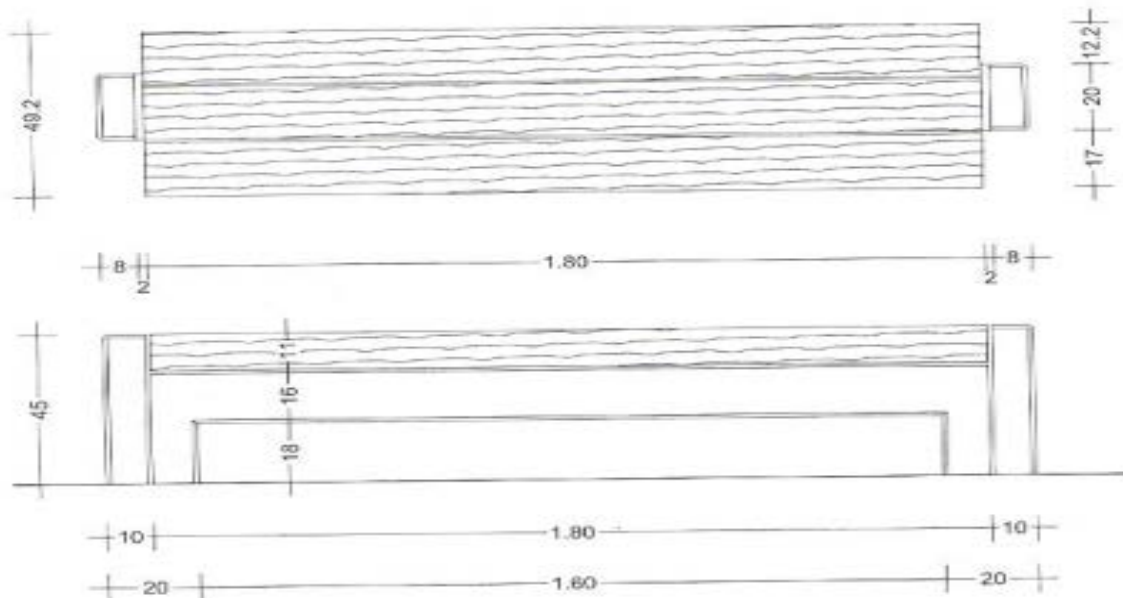
Σχ.40 Καθιστικό χωρίς βάση με ανεπίχριστο οπλισμένο σκυρόδεμα και κάθισμα από σύνθετο ξύλο.



Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

Στην τομή της φωτογραφίας (σχ.41) μπορούμε να δούμε το κλασικό καθιστικό με κάθισμα και πλάτη από ξύλο και σκελετό από σιδερωσλήνα. Το συγκεκριμένο καθιστικό είναι ευρείας χρήσης, διότι κατασκευάζεται εύκολα με γρήγορη τοποθέτηση σε οποιοδήποτε τύπο δαπέδου και παρουσιάζει μια πολύ οικονομική τιμή.

Σχ.41 Τομή καθιστικού με κάθισμα και πλάτη από ξύλο



Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

4.4 Φωτισμός

Από τα πιο βασικά στοιχεία που συμβάλουν στην αρχιτεκτονική σύνθεση μιας διαμόρφωσης ελεύθερου χώρου αποτελούν τα **φωτιστικά σώματα**. (σχ.42)

Για την επιλογή του τύπου του φωτιστικού σώματος χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να εντάσσεται σωστά τόσο μορφολογικά όσο και συνθετικά στο χώρο που θα τοποθετηθεί.

Τα φωτιστικά σώματα χωρίζονται σε 3 κατηγορίες :

- α_ ενδοδαπέδια
- β_ επί του εδάφους
- γ_ υπέρ του εδάφους

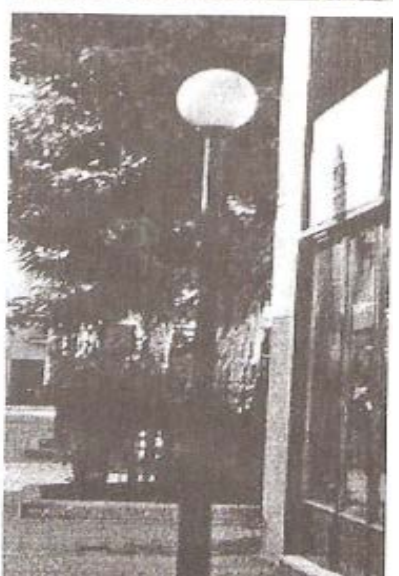
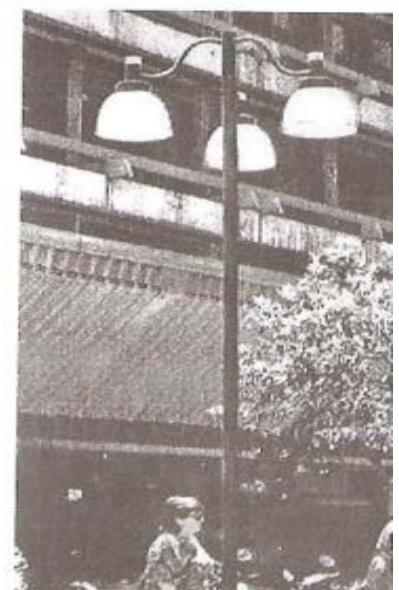
Σχ. 42 Διάφοροι τύποι με ανάλογα μορφολογικά χαρακτηριστικά επιστύλιων φωτιστικών.

Παραδείγματα παρμένα από πεζοδρόμους της Αθήνας

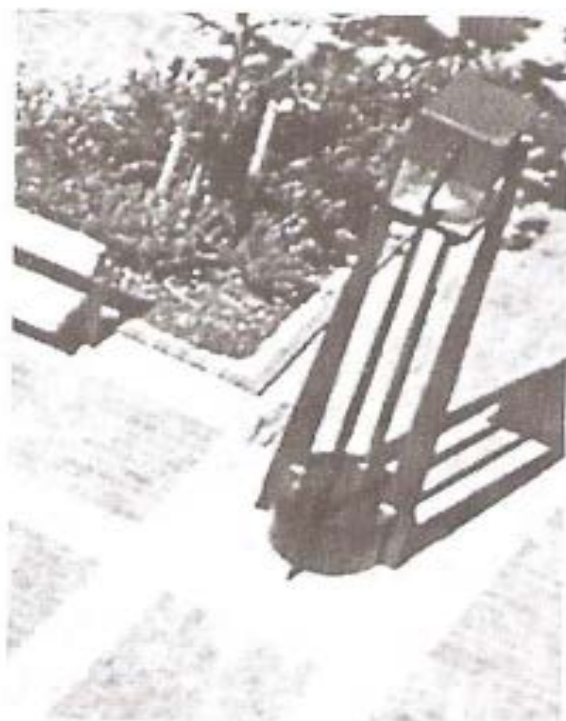
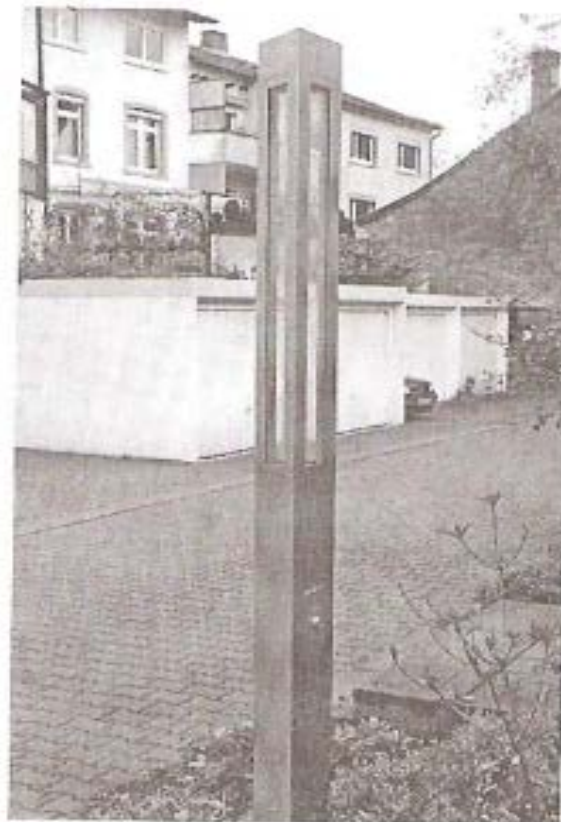
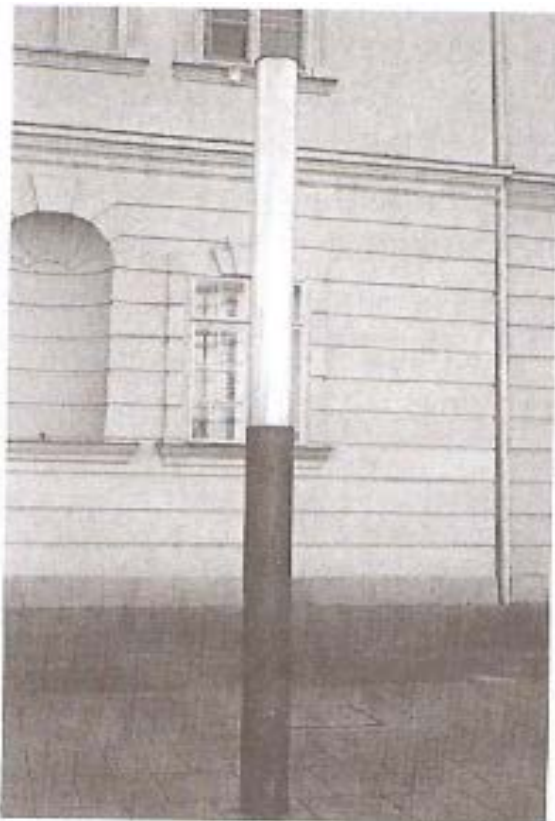
Τα φωτιστικά που χρησιμοποιούνται συνήθως είναι αυτά που κυκλοφορούν στο εμπόριο, λόγω του χαμηλού κόστους αλλά και της κάλυψης των προδιαγραφών για τα έργα διαμόρφωσης των ελευθέρων χώρων.

Στο εξωτερικό και πιο συγκεκριμένα στην Γερμανία ευρέως αναγνωρισμένα είναι τα φωτιστικά ανάστροφου φωτισμού. Σε αυτά τα φωτιστικά σώματα η διάχυση του φωτός στο χώρο γίνεται με αντανάκλαση από ειδικούς καθρέπτες, ρυθμιζόμενης εστίας και διάχυσης.

Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ



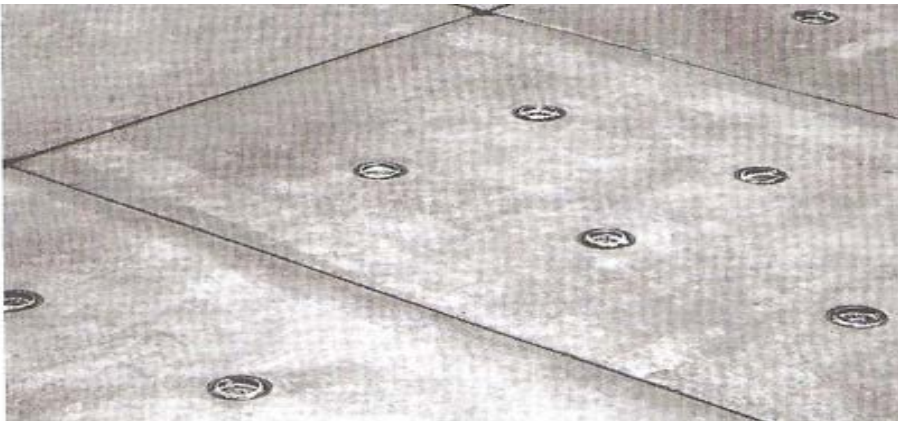
Σχ. 43 Διάφοροι τύποι με ανάλογα μορφολογικά χαρακτηριστικά επιστύλιων φωτιστικών. Παραδείγματα παρμένα από πεζοδρόμους στην Βιέννη και την Γερμανία.





Σχ.44 Φωτισμός πεζοδρόμου στην Βιέννη

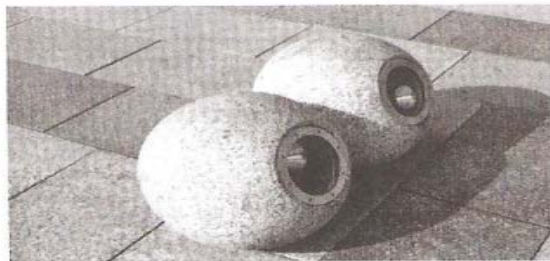
Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ



Σχ.45 Δάπεδο με ενδοδαπέδιο φωτισμό, **Motta di Livenza, Italia**



Σχ.46 Ενδοδαπέδια φωτιστικά αριστερά και επιδαπέδια δεξιά **Hauptplatz,, Leoben Austria**



Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

4.5 Πέργκολες/Στεγάσεις

Σημαντικό ρόλο στις διαμορφώσεις των ελεύθερων χώρων αποτελούν οι πέργκολες. Θα λέγαμε λοιπόν ότι αποτελούν ένα ενδιαφέρον αρχιτεκτονικό και λειτουργικό στοιχείο, το οποίο συνήθως συνδυάζεται με καθιστικά γιατί προσφέρουν την σκιά τους ζεστούς μήνες του χρόνου.

Οι κατηγορίες των στεγάστρων-περγκόλων χωρίζονται ανάλογα με το υλικό κατασκευής τους.

α_ κατασκευές από ξύλο

β_ από μέταλλο

γ_ από μπετόν

δ_ σύνθετες, με συνδυασμό διάφορων υλικών

Πέργκολες από ξύλο: Ανάλογα με τον χώρο στον οποίο τοποθετούνται και εναρμονίζονται εύκολα με το φυσικό περιβάλλον μπορούν να πάρουν πολλές και ενδιαφέρουσες μορφές. Θα πρέπει να υπάρχει τακτική συντήρηση του ξύλου που θα χρησιμοποιηθεί για να μην φθαρεί αλλά και να υπάρξει ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα και το είδος της ξυλείας.

Θα πρέπει το ξύλο να είναι σκληρό , πολύ καλά φουρνισμένο και με σωστή αντιδιαβρωτική προστασία. Το συνηθέστερο είδος ξυλείας που χρησιμοποιούμε σε πέργκολες είναι το Ιroco καλής ποιότητας και αποξηραμένο. Για την προστασία του από τις βροχές, την υγρασία και γενικότερα από τις καιρικές συνθήκες απαλείφεται με καλής ποιότητας βερνίκι θαλάσσης σε επάλληλες σουρώσεις.

Η χρήση του βερνικιού θα πρέπει να επαναλαμβάνεται κάθε 2 χρόνια , ανάλογα πάντα με τις κλιματολογικές συνθήκες επικρατούν για την διατήρηση της προστασίας του ξύλου.

Η θεμελίωση των ξύλινων υποστυλωμάτων πρέπει να γίνεται με πολύ προσοχή. Το ξύλο δεν θα πρέπει να βρίσκεται μέσα στο έδαφος για να μην σαπίσει. Για αυτόν τον λόγο η στήριξη του γίνεται πάνω σε ένα μεταλλικό πέλμα από ορείχαλκο ή σίδηρο , το οποίο θεμελιώνεται σε πέδιλο από σκυρόδεμα.

Όσον αναφορά τις συνδέσεις των ξύλων αυτές γίνονται με ανοξειδωτα μπουλόνια σε συνδυασμό με ροδέλες. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται από τον μηχανικό στην κατασκευή των στεγάστρων-περγκόλων στην εξασφάλιση της ακαμψίας.

Μεταλλικές πέργκολες: Όπως οι πέργκολες από ξύλινο σκελετό έτσι και από μεταλλικό μπορούν να μας δώσουν αξιόλογες μορφές ανάλογα με τα αρχιτεκτονικά τους σχέδια.

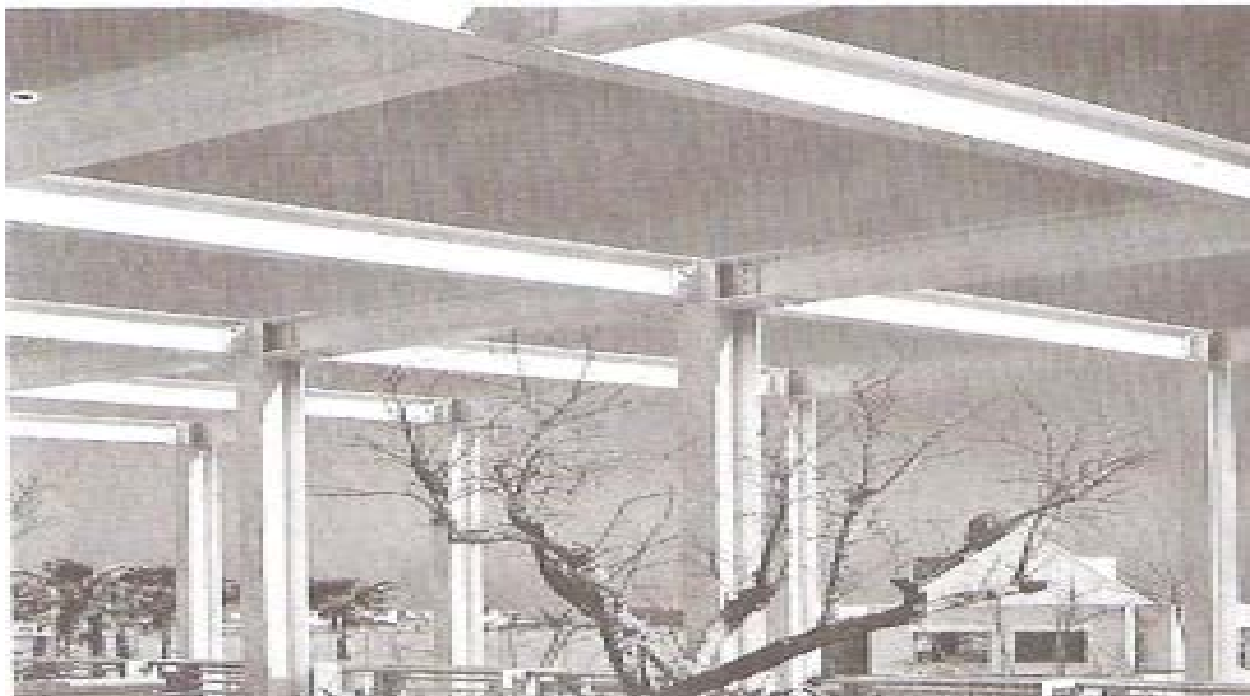
Το μέταλλο ως υλικό παρουσιάζει σοβαρό πρόβλημα διάβρωσης και για αυτό θα πρέπει οι διατομές του να είναι γαλβανισμένες για λόγους αντιδιαβρωτικής προστασίας.

Η διαδικασία της συντήρησης αποτελεί ένα κοινό πρόβλημα και για τις μεταλλικές πέργκολες όπως και για τις ξύλινες.

Το μειονέκτημα των μεταλλικών στεγάστρων παρουσιάζεται στην θεμελίωση των κατακόρυφων στοιχείων και πιο συγκεκριμένα στην ένωση του ορθοστάτη με τη θεμελίωση λόγω διάβρωσης.

Για αυτό τον λόγο θα πρέπει να λαμβάνονται πρόσθετα μέτρα ούτως ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υδάτων στο σημείο αυτό.

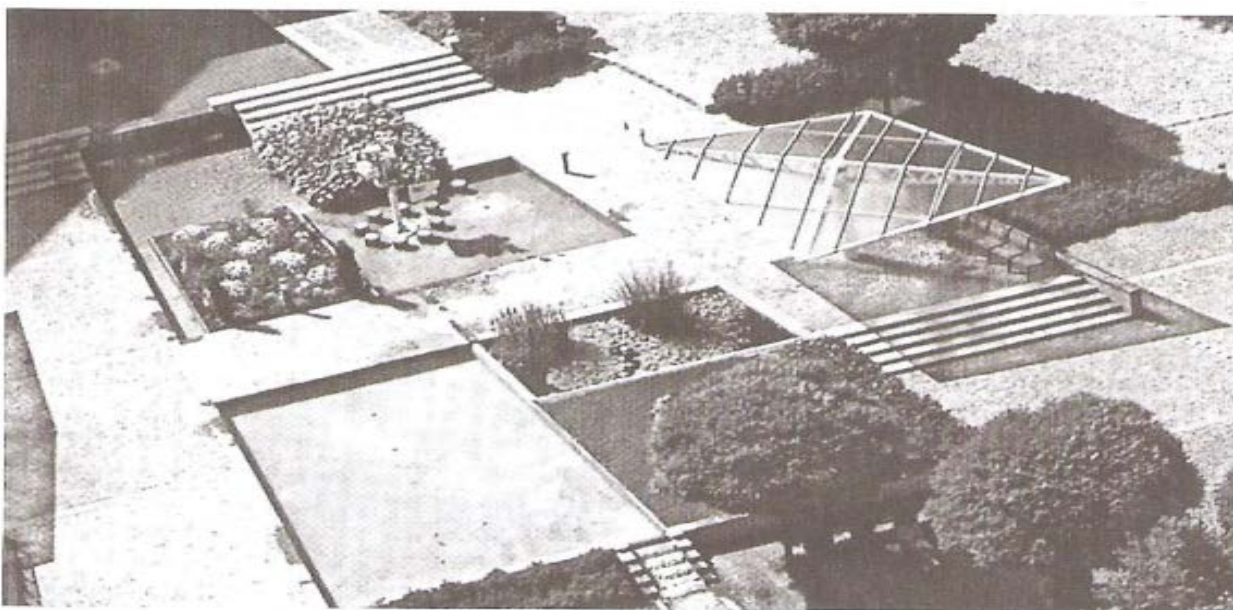
Σχ. 47 Πέργκολα με μεταλλικά στοιχεία σε πεζόδρομο του ολυμπιακού χωριού
Barcelona, Spain



Πέργκολες από μπετόν : Θεωρούνται ισχυρά στοιχεία στον χώρο. Παρουσιάζουν ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά και αισθητικά αποτελέσματα.

Πέργκολες από συνδυασμό διαφορετικών δομικών υλικών : Συνήθως χρησιμοποιούνται για μοντέρνες αρχιτεκτονικές παρεμβάσεις και αναπλάσεις.

Σχ. 48 Πέργκολα κατασκευασμένη από μέταλλο και γυαλί, Union Bank Park, Zurich, Switzerland



Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

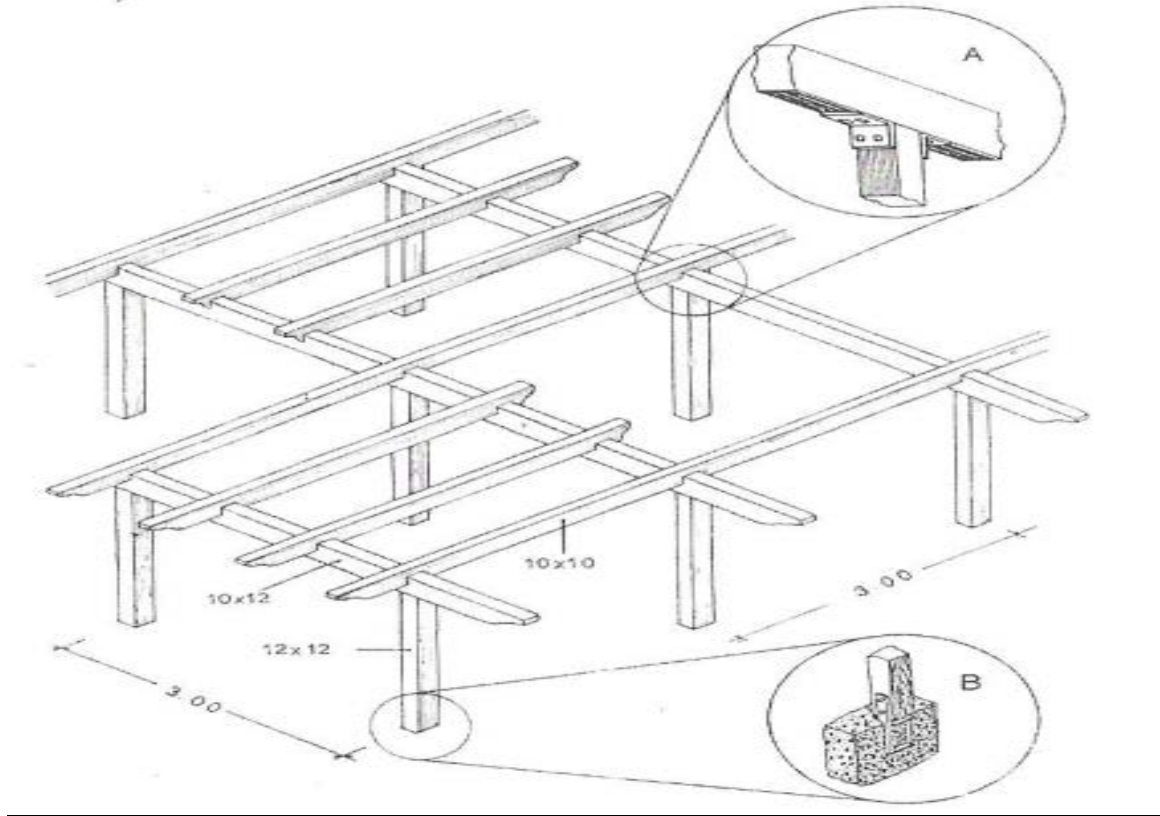
Σχ.49 Πέργκολα κατασκευασμένη από σπλισμένο σκυρόδεμα, ξύλο και ύφασμα. **Motta di Livenza, Italia**



Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

4.5.1 Κατασκευαστικές Λεπτομέρειες Πέργκολας

Σχ.50 Αξονομετρικό ξύλινης πέργκολας



Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

4.6 Φυτεύσεις

Σχ.51 Σταθερή φύτευση



Για την δημιουργία ποιοτικού περιβάλλοντος το στοιχείο του πρασίνου είναι απαραίτητο τόσο για λειτουργικούς όσο και για αισθητικούς λόγους.

Αυτό που μας προσφέρει το πράσινο είναι σκιά , οξυγόνο καθώς και χρώμα στην πόλη. Λειτουργεί σαν ισοστάθμιση θερμότητας, καθώς οι θερμοκρασίες που αναπτύσσονται είναι χαμηλότερες από αυτή του περιβάλλοντος.

Η φύτευση σε ελεύθερους χώρους διακρίνεται σε 2 κατηγορίες:

α_ σταθερή φύτευση (σχ.51) , όπου προεπιλέγονται οι θέσεις των φυτών και συμβάλλουν στην συνθετική άποψη του χώρου.

β_ φύτευση σε κινητά στοιχεία (σχ.52) , όπως οι ζαρντινιέρες. Η συγκεκριμένη λύση

μας περιορίζει τις επιλογές στα φυτά , καθώς σε ζαρντινιέρες δεν δύναται ευρεία ανάπτυξη ριζών.

Το είδος της φύτευσης επιλέγεται σύμφωνα με :

1. Το κλίμα
2. Το μικροκλίμα
3. Το έδαφος
4. Τις συνθήκες ηλιάσου
5. Το ύψος της βροχής
6. Το ετήσιο θερμοκρασιακό εύρος
7. Τους επικρατούντες ανέμους

Σχ.52 Φύτευση σε κινητά στοιχεία



4.6.1 Επιλογή είδους φύτευσης

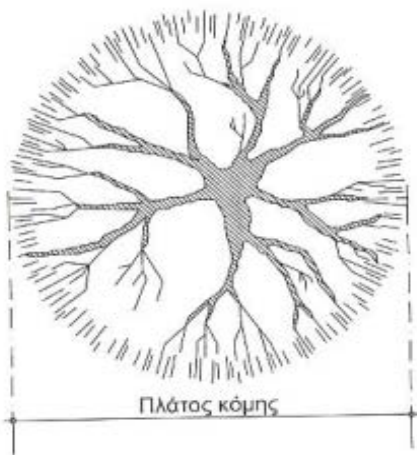
Πολύ σημαντικό στοιχείο για την δημιουργία πρασίνου σε ελεύθερους χώρους αποτελεί το είδος φύτευσης.

Σε περιοχές με άπλετο φώς επιλέγονται πλατάνια, ιβίσκος, μανόλια, πικροδάφνη, σφένδαμό και φλαμούρια.

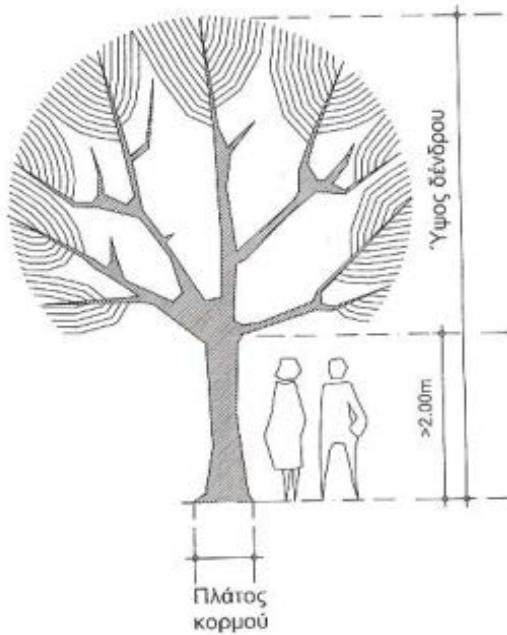
Σε περιοχές με σκιά επιλέγονται δάφνη, κισσός, δαφνοκέρασο και πυράκανθο.

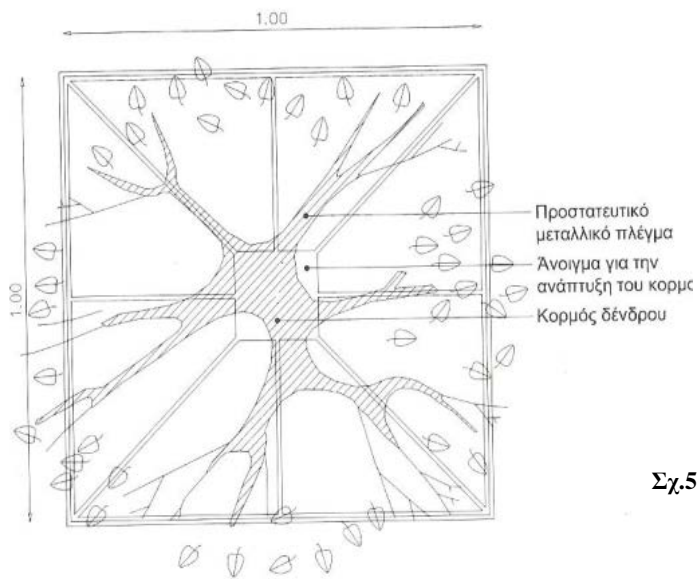
Σε οικοδομημένες περιοχές επιλέγονται μηλιά καλλωπιστική, δρυς, δάφνη, ιτιά, φοίνικας, κυπαρίσσι και φλαμουριά.

Σε ελεύθερους χώρους επιλέγονται κλαίοντα δέντρα όπως αχλαδιά καλλωπιστική, κλαίουσα ιτιά, μουριά, κέδρο και χαμεκυπάρισσο.

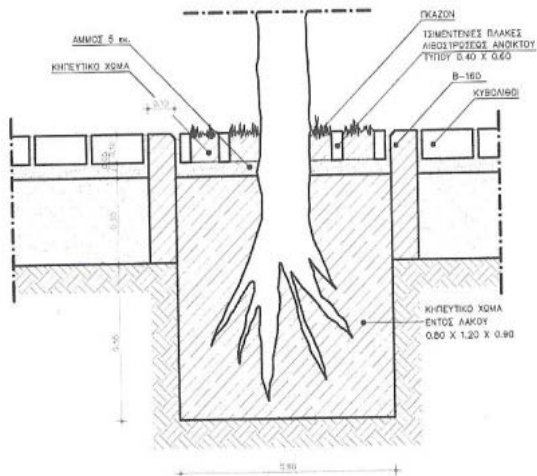


Σχ.53 Κάτοψη και τομή δέντρου





Σχ.54 Προστατευτικό πλέγμα όπου βρίσκεται το φυτό



Καρά την επιλογή φυτών στην μελέτη εφαρμογής θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη και τα παρακάτω στοιχεία:

τον χρόνο έως ότου το δένδρο αποκτήσει min ύψος 2.20μ.

- ▲ Το max μήκος της διαμέτρου της κόρμης
- ▲ Το βάθος και το μήκος των ριζών
- ▲ το είδος του δέντρου φυλλοβόλο ή αειθαλές

Σχ.55 Τύπος φύτευσης Wiedner Hauptstrasse, Wien

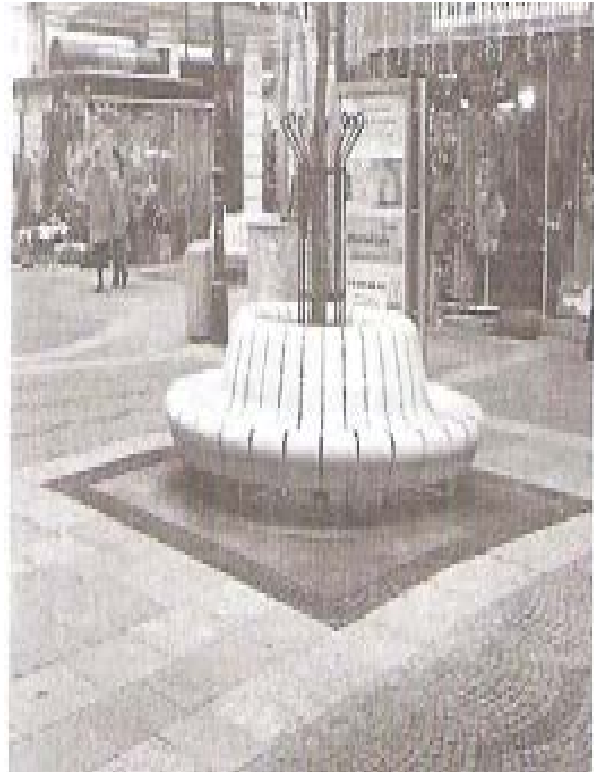
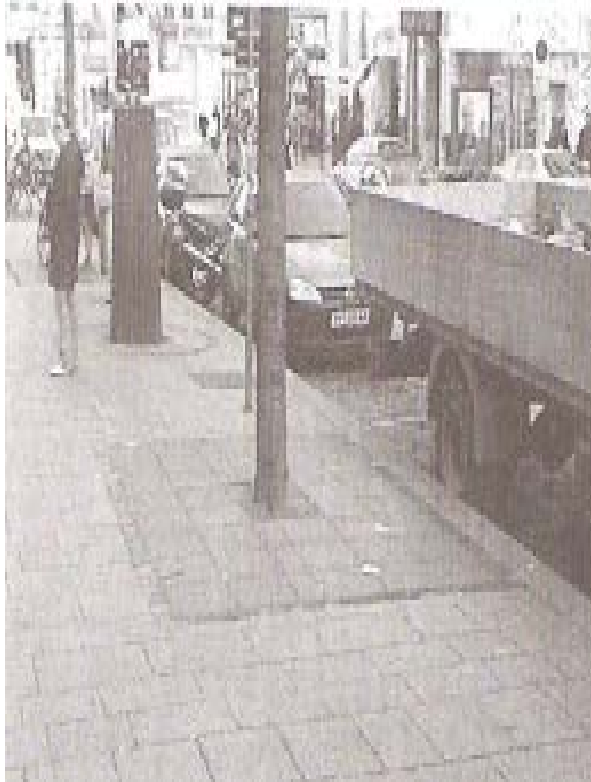


Σχ.56 Τύπος φύτευσης Kaertner Strasse, Wien



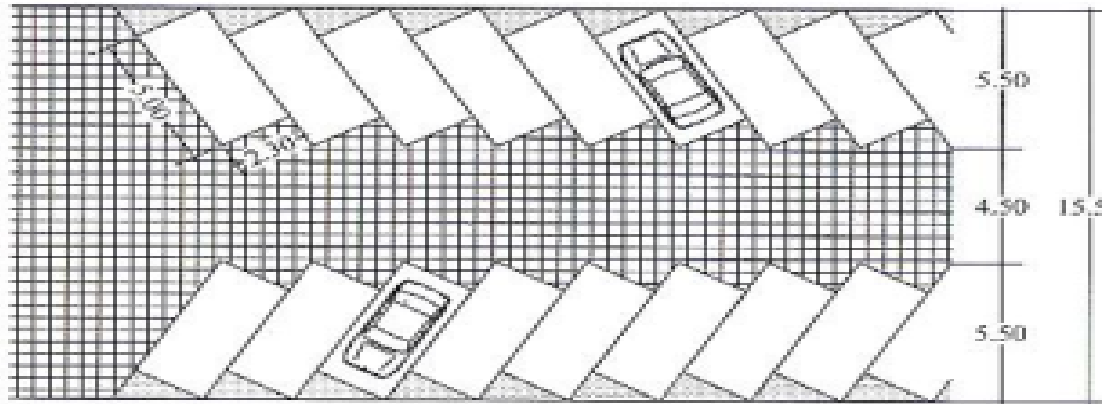
Σχ.57 Τύπος φύτευσης Wiedner Hauptstrasse, Wien

Σχ.58 Τύπος φύτευσης Kaertner Strasse, Wien

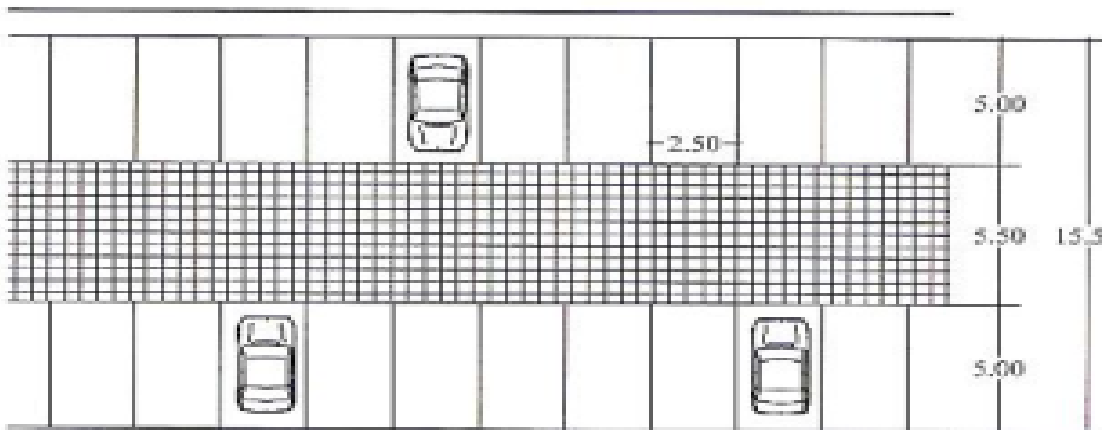


Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΛΑΝΗΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ
4.7 Προτάσεις για τις θέσεις στον χώρο του Parking

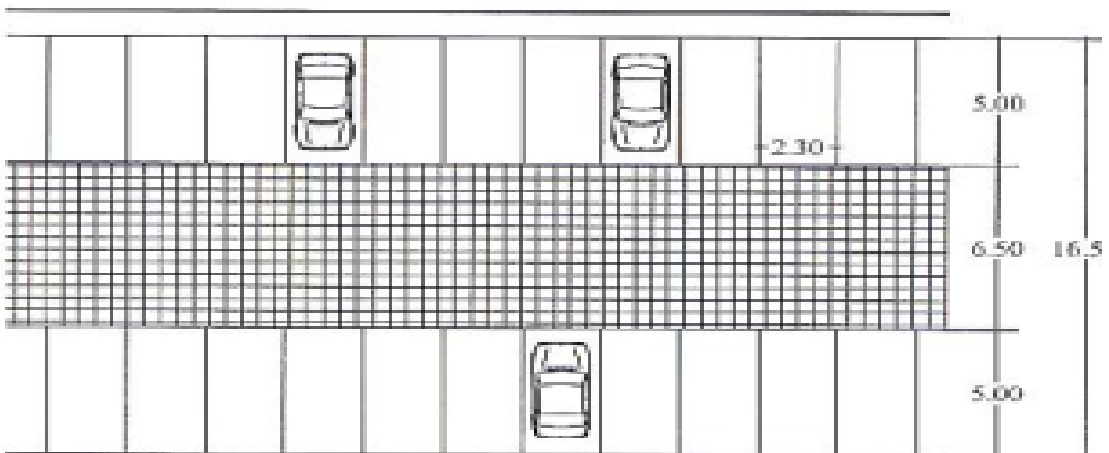
Βασικές διατάξεις υπαίθριας στάθμευσης οχημάτων



60^ο κώδικη

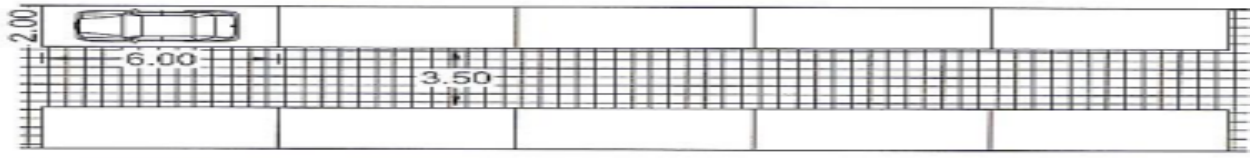


Κώδικη

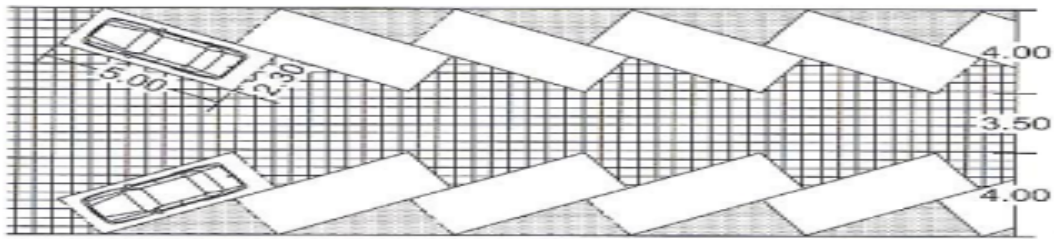


Κώδικη

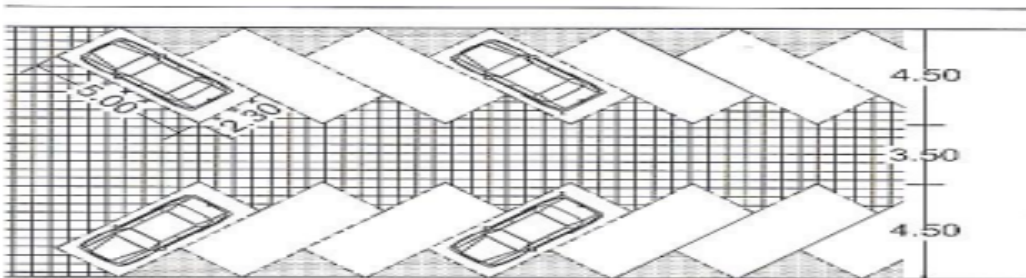
Σχ.59 Βασικές διατάξεις υπαίθριας στάθμευσης αυτοκινήτων



Παράλληλα



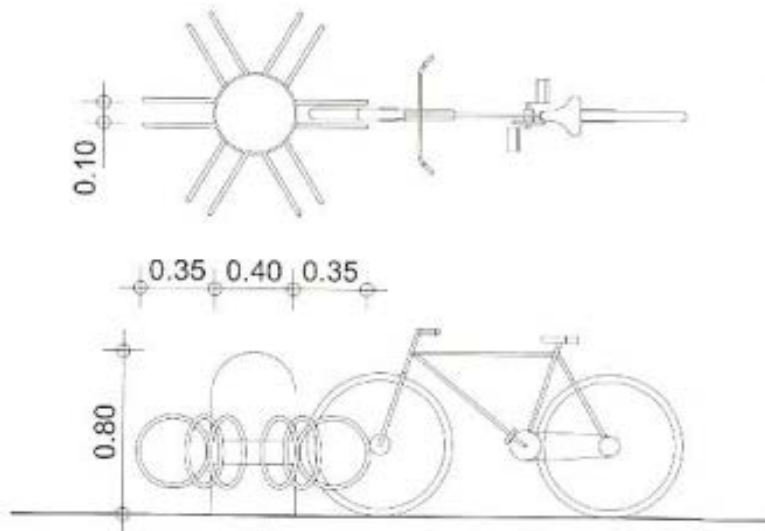
30° κλίση



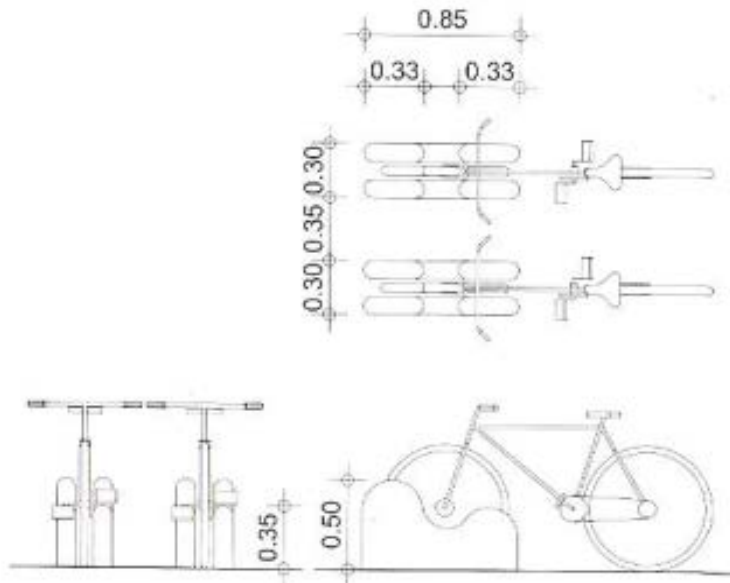
45° κλίση

Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

4.8 Βασικές υπαίθριες διατάξεις για την στάθμευση ποδηλάτων



Ειδική κατασκευή για στάθμευση έξι ποδηλάτων, αποτελείται από κεντρικό πυλώνα από σκυρόδεμα και από μεταλλικά στεφάνια στήριξης.



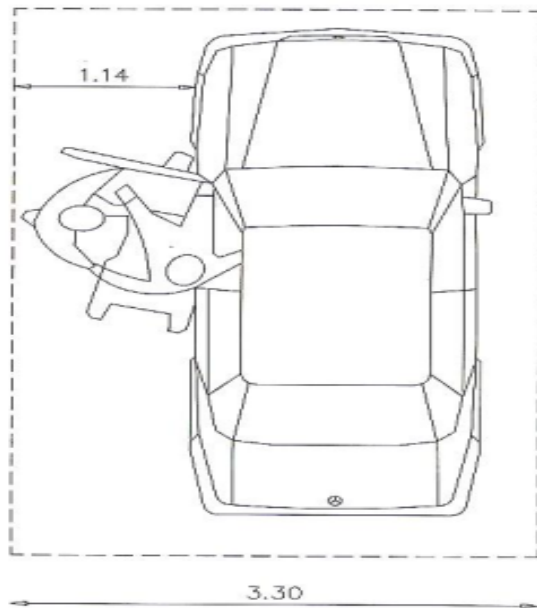
Γραμμικά επαναλαμβανόμενη κατασκευή από σκυρόδεμα για τη στάθμευση ποδηλάτων.

Σημειώσεις: Οι διαστάσεις δίνονται σε εκατοστά του μέτρου

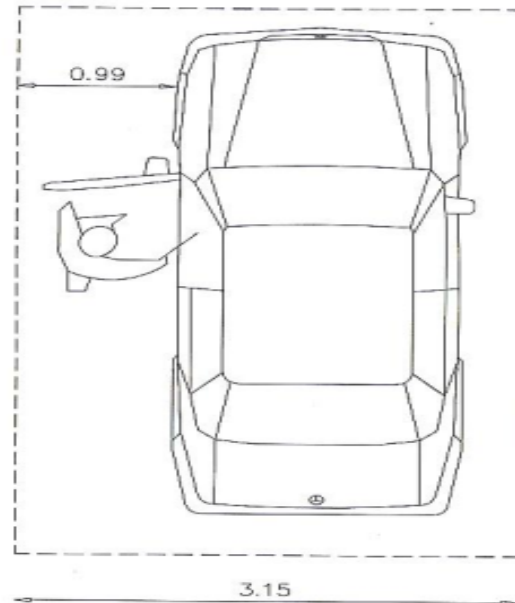
Πηγή: Οδηγός πεζοδρόμησης, Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Α.Ε. Αθήνα 2000.

Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

4.9 Θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων



Διαστάσεις θέσης στάθμευσης οχήματος αναπήρου με ανάγκη συνοδού



Διαστάσεις θέσης στάθμευσης οχήματος αυτοεξηπηρετούμενου ΑΜΕΑ

Σημειώσεις: Οι διαστάσεις δίνονται σε μέτρα

Πηγές:

1. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΙΩΣΗΦ. Άτομα μειωμένης κινητικότητας και χώρος. 1992
2. NEUFERT. Οικοδομική και Αρχιτεκτονική Σύνθεση. 1996

Πηγή: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

5. Μελέτη ανάπλασης Φαληρικού Όρμου

Για ακόμη μια φορά το έδαφος του Φαληρικού Όρμου θα μπει σε πεδίο συζητήσεων για την ανάπλαση του. Ο σχεδιαστής-μελετητής τώρα θα είναι ο Ιταλός αρχιτέκτονας διεθνούς φήμης Renzo Piano και κατασκευαστής το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Έτσι, λοιπόν το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος την Τετάρτη 29 Ιουνίου 2011 παρουσίασε τα σχέδια για το νέο Κέντρο πολιτισμού που θα κατασκευαστεί στον Φαληρικό όρμο. Ένα κέντρο που θα είναι για όλους τους πολίτες και σχεδιάζεται όπως είπαμε και παραπάνω από τον ιταλό αρχιτέκτονα Renzo Piano.

Αναποκρινόμενο στην αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, το Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» χρηματοδότησε την εκπόνηση αρχικής προμελέτης (Master Plan), ύψους 3 εκατομμυρίων ευρώ, με σκοπό την ανάπλαση της παραλιακής ζώνης του Φαληρικού Όρμου (παραλία Καλλιθέας – Μοσχάτου – Παλαιού Φαλήρου), η οποία ξεκινάει από την παραλία της Καλλιθέας και επεκτείνεται έως το Μοσχάτο και το Παλαιό Φάληρο.

Η δωρεά του Ιδρύματος πραγματοποιήθηκε με γνώμονα τη μεγάλη σημασία της ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής του Φαληρικού Όρμου, αφορά αποκλειστικά και μόνο την εκπόνηση της προμελέτης και είναι ανεξάρτητη από την κατασκευή στον χώρο του παλαιού υποδρόμου του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, τη χρηματοδότηση του οποίου έχει αναλάβει εξ ολοκλήρου το Ίδρυμα.

Σχ. 60 Εικόνα όπου φαίνεται η περιοχή της ανάπλασης του Φαληρικού Όρμου



Το έργο θα περιλαμβάνει τις εγκαταστάσεις της νέας Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (σχ.61) και της Εθνικής Λυρικής Σκηνής (σχ.), οι οποίες θα περιβάλλονται από το εθνικό και πολιτιστικό πάρκο Σταύρος Νιάρχος έκτασης 170 στρεμμάτων καθώς και το δημοτικό πάρκο της Καλλιθέας. Το χρονοδιάγραμμα του έργου προβλέπει την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών στα τέλη του 2011 και την ολοκλήρωση και παράδοση του έργου το 2015. Μέχρι στιγμής βέβαια δεν έχει πραγματοποιηθεί κάποια ουσιώδης εργασία στον χώρο του Φαληρικού Ορμού.

Σχ.61 Εικόνα οπου φαίνεται η τομή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής



Σχ.62 Εικόνα οπου φαίνεται η άποψη της Εθνικής Βιβλιοθήκης



Πηγή: RENZO PIANO BUILDING WORKSHOP

Αξίζει να σημειωθεί ότι το έργο υλοποιείται με αποκλειστική δωρεά του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», συνολικού ύψους περίπου €566 εκατομμυρίων ευρώ. Αποτελεί την πρώτη σύμπραξη δημοσίου-ιδιωτικού τομέα αυτού του είδους στην Ελλάδα και το μεγαλύτερο πολιτιστικό/ εκπαιδευτικό έργο που έχει υλοποιηθεί ποτέ στη χώρα. Με την ολοκλήρωσή του, το 2015, το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος θα παραχωρηθεί προς χρήση στην ελληνική κοινωνία. Το Ελληνικό Δημόσιο θα αναλάβει τον πλήρη έλεγχο και την αποκλειστική λειτουργία του ΚΠΙΣΝ.

5.1 Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης έργου

Αρχικά, τον Οκτώβριο του 2006 το Ίδρυμα ανακοινώνει την πρόθεση του να χρηματοδοτήσει την κατασκευή του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ). Η υπογραφή συνεργασίας Μνημονίου με το Ελληνικό Δημόσιο για την υλοποίηση του έργου υπογράφεται τον Ιούνιο του 2007. Τον Φεβρουάριο του 2008 επιλέγεται το γραφείο του Ιταλού αρχιτέκτονα Renzo Piano Building Workshop για τον σχεδιασμό του ΚΠΙΣΝ. Η έναρξη της προκαταρκτικής μελέτης πραγματοποιείται τον Απρίλιο του 2008. Για την κατασκευή του έργου πραγματοποιείται συνάντηση του διοικητικού συμβουλίου του ιδρύματος με τον Πρωθυπουργό Γιώργο Παπανδρέου. Η προμελέτη του έργου θα ξεκινήσει τελικά τον Οκτώβριο του 2008.

Η παρουσίαση της προμελέτης του έργου θα πραγματοποιηθεί από τον ίδιο τον Renzo Piano στον Πρωθυπουργό και το ελληνικό κοινό τον Ιανουάριο του 2009. Τον Μάρτιο του 2009 θα υπογραφεί η σύμβαση για την υλοποίηση του έργου με το ελληνικό δημόσιο, ενώ τον Ιούλιο του 2009 επικυρώνεται και από το ελληνικό κοινοβούλιο.

Η τελική παρουσίαση των αρχιτεκτονικών σχεδίων του έργου στο ελληνικό κοινό θα γίνει τον Ιούνιο του 2011, μετά από έντονες διαμαρτυρίες για την διαδικασία ανάθεσης του έργου και την μη χρήση του ανοικτού αρχιτεκτονικού διαγωνισμού. Θεωρητικά η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών ξεκινούσε το 2001 και η ολοκλήρωση κατασκευής του έργου και παράδοση του ΚΠΙΣΝ στο ελληνικό δημόσιο θα πραγματοποιηθεί το 2015.

5.2 Ποιος είναι ο Renzo Piano

Ο Renzo Piano είναι Ιταλός αρχιτέκτονας, ο οποίος γεννήθηκε στην Γένοβα. Τα έργα του με πιο γνωστό ίσως το Ζορζ Μπομπιντού στο Παρίσι έχουν διακριθεί για την καινοτόμο τους σύλληψη και έχουν αποσπάσει δεκάδες βραβεία. Αποτελεί έναν από τους λίγους αρχιτέκτονες που πειραματίζονται με την 5^η όψη -το δώμα- με αρκετά επιτυχημένο τρόπο, ειδικά στα όψιμα κτήρια του. Οι συγκεκριμένες χειρονομίες δίνουν ζωή σε ένα τμήμα του κτηρίου, το οποίο συνήθως προκαλεί αμηχανία στην σύνθεση και παραμένει ανεκμετάλλευτο. Πρόκειται για μια μορφολογική και λειτουργική αναζήτηση χωρίς μανιερισμούς και επαναλήψεις, μια προσπάθεια να απαντήσει στα συγκεκριμένα ζητήματα και να εκμεταλλευτεί τα επιμέρους χαρακτηριστικά που περιβάλλουν έναν τόπο, από το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον στον προσανατολισμό και την φυσική /οπτική σύνδεση με τον αστικό ιστό.

Όταν κατασκεύασε το κέντρο Georges Pompidou στο Παρίσι το 1977, το δώμα αντιμετωπίστηκε ως ένας χώρος που «κάτι συμβαίνει», μια και βρίσκεται πλημμυρισμένο από παράξενες απολήξεις εξαερισμού και ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού. Το δώμα του Beaubourg θα μπορούσε ίσως να χαρακτηριστεί και ως μια «τεχνολογική» εκδοχή του δώματος της Casa Mila του Gaudi.

Σχ.63 Το κέντρο Ζορζ Μπομπιντού, Ιούλιος 2009



Αν μελετήσει κανείς τα πολλαπλά μουσεία που έχει υλοποιήσει, από το The Menil Collection το 1987 στο Houston του Τέξας μέχρι την επέκταση του Μουσείου Τέχνης του Σικάγο το 2009, θα παρατηρήσει μια συστηματική έρευνα και πειραματισμό για τον φυσικό φωτισμό και σκιασμό του εκάστοτε έργου μέσω του δώματος. Ίσως, το πλέον *sui generis* έργο του, είναι η Ακαδημία των επιστημών στο San Francisco σχ. (2008). Όπου το δώμα καμπυλώνει, φυτεύεται και καλύπτεται από αυτοματοποιημένες καταπακτές φυσικού φωτισμού και εξαερισμού, δημιουργώντας ένα κτήριο που δεν χρειάζεται κλιματισμό. Θα μπορούσε να πει κανείς, πως τα χαρακτηριστικά που ανέφερα ακροθιγώς, επανεμφανίζονται με έναν πλέον ώριμο και ολοκληρωμένο τρόπο, στην βασική αρχιτεκτονική χειρονομία του κέντρου πολιτισμού Σταύρος Νιάρχος.

Σχ.64 Ακαδημία επιστημών στο San Francisco



Και αυτό ήταν ίσως η έκπληξη της παρουσίασης: το κτήριο της εθνικής λυρικής σκηνής και της εθνικής βιβλιοθήκης, που αρκετοί από εμάς περιμέναμε με περιέργεια, είναι ένα μη-κτήριο. Ένα έργο που χαρακτηρίζεται από την 5η όψη. Ένας τόπος, όπως λέει και ο Renzo Piano.

Το ΚΠΙΣΝ θα αποτελέσει έναν πολυλειτουργικό χώρο πολιτισμού και παιδείας, ο οποίος αναπτύσσεται σε πεδίο γης όπου ανήκει στο ελληνικό δημόσιο, 4.5 χιλιόμετρα νότια από το κέντρο της Αθήνας στο Δέλτα του Φαλήρου.

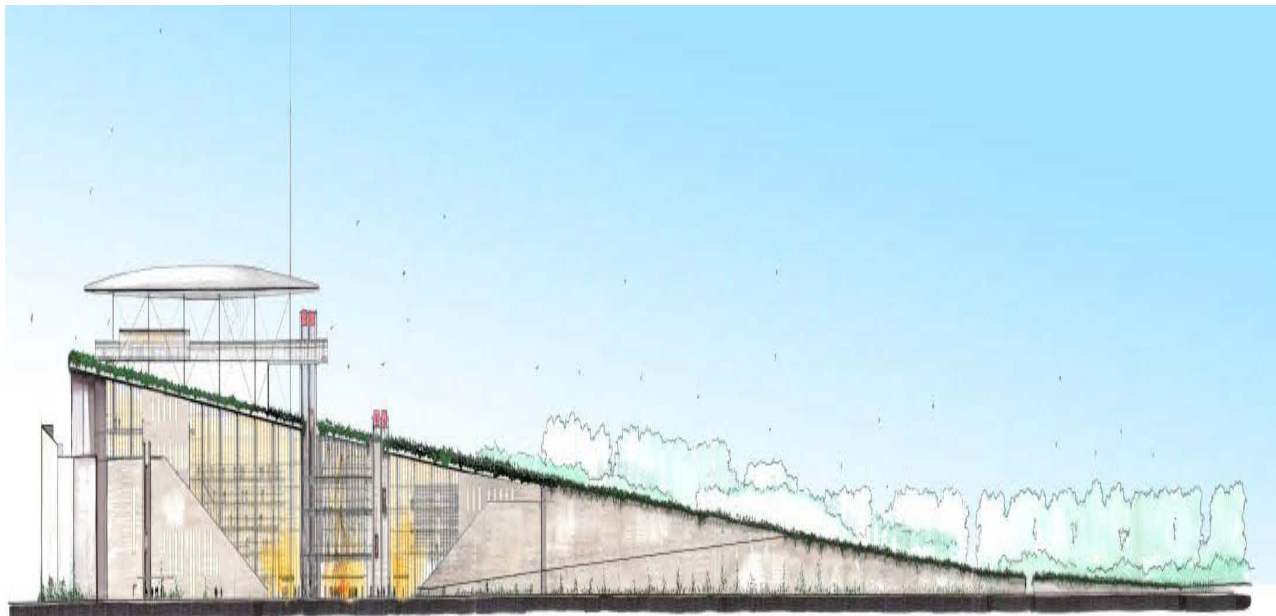
Ο βασικός στόχος του έργου είναι να αποτελέσει υπόδειγμα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας. Αυτό μπορούμε να το διακρίνουμε και από τον σχεδιασμό του Πάρκου Σταύρος Νιάρχος, το οποίο θα αποτελεί μια πράσινη σκεπή για την Εθνική Βιβλιοθήκη και την Λυρική Σκηνή ως το κανάλι, το οποίο θα παρέχει αντιπλημμυρική προστασία για όλο το έργο. Ακόμη, θα κατασκευαστεί φωτοβολταϊκό στέγαστρο το οποίο θα παράγει ενέργεια για τις ανάγκες και των δύο κτιρίων χωρίς την εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα.

Το πάρκο Σταύρος Νιάρχος θα καταλαμβάνει το 85% του ΚΠΙΣΝ, συνεπώς θα αποτελεί έναν **από τους μεγαλύτερους χώρους πρασίνου στην Αθήνα**. Γεγονός το οποίο μας αποδεικνύει ότι η κατασκευή του είναι ανεκτίμητης αξίας και αποτελεί μια ανάσα πρασίνου και ζωής για την πόλη της Αθήνας. Ας μην ξεχνάμε ότι η Αθήνα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης με τους λιγότερους κατά κεφαλήν χώρους πρασίνου στην Ευρώπη.

Ενεργειακά οι ανάγκες του κτιρίου θα καλύπτονται από το φωτοβολταϊκό στέγαστρο όπως προείπαμε. Το οποίο θα αποτελείται από μια μεταλλική κατασκευή 100 μ x 100 μ, η οποία δεσπόζει 14 μέτρα πάνω από το υψηλότερο σημείο του Πάρκου και εκτείνεται πέρα από την περιμέτρό του.

Οι επισκέπτες του Πάρκου θα μπορούν να ακολουθήσουν μονοπάτια τα οποία οδηγούν σε κορυφή ύψους **32 μέτρων**. Κάτω από το έδαφος (σχ.), βρίσκεται το κτίριο που στεγάζει τη Βιβλιοθήκη και τη Λυρική Σκηνή, προσδίδοντας στο λόφο χαρακτήρα «πράσινης στέγης» του κτίσματος. Μία από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη, η πράσινη στέγη μειώνει σημαντικά τις απαιτήσεις κλιματισμού των κτιρίων και προσδίδει στο έργο, μαζί με το ενεργειακό στέγαστρο, την περιβαλλοντική του καινοτομία και δέσμευση.

Σχ65. Εικόνα όπου απεικονίζεται η κλίση του εδάφους



STAVROS NIARCHOS FOUNDATION CULTURAL CENTER

SOUTHEAST ELEVATION

Πηγή: RENZO PIANO BUILDING WORKSHOP

JANUARY 2010

1:500 SCALE

Η ανάπλαση του Φαληρικού Δέλτα σύμφωνα με την μελέτη και τα αρχιτεκτονικά σχέδια του Ιταλού αρχιτέκτονα Renzo Piano θα περιλαμβάνει πεζοδρόμους οι οποίοι θα καταλήγουν σε προκυμαίες, πισίνα με θαλασσινό νερό και θεματικές ενότητες. Αυτές αποτελούν μερικές μόνο από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνει η πρόταση ανάπλασης της παραλιακής ζώνης. Η παραλιακή ζώνη θα ενωθεί με τον χώρο του παλιού Ιπποδρόμου και κατ' επέκταση θα δημιουργηθεί ένα πάρκο με πολύ πράσινο και αρκετούς χώρους αναψυχής.

Ακόμη, θα πραγματοποιηθεί υπογειοποίηση και μετατόπιση νοτιότερα προς την θάλασσα της Λεωφόρου Ποσειδώνος. Γεγονός το οποίο δικαιώνει τους κατοίκους του Μοσχάτου, όπου τόσα χρόνια διεκδικούνε την υπογειοποίηση της για να συνδεθεί η πόλη του Μοσχάτου με την παραλιακή ζώνη.

Ένας από τους πιο σημαντικούς στόχους αυτού του έργου είναι ο μετασχηματισμός σε πάρκο μιας έκτασης 760 στρεμμάτων. Από το στάδιο Ειρήνης και Φιλίας του Κηφισού μέχρι και το κλειστό γυμναστήριο Tae Kwon Do.

Πρακτικά, λοιπόν με την ένωση της παραλιακής ζώνης με τον παλιό Ιππόδρομο δημιουργείται μια ενιαία έκταση 1000 στρεμμάτων στα οποία μπορούν να δομηθούν 2500 τετραγωνικά μέτρα. Η δόμηση που θα πραγματοποιηθεί θα αφορά παρεμβάσεις, οι οποίες δεν θα αλλοιώνουν τον χώρο.

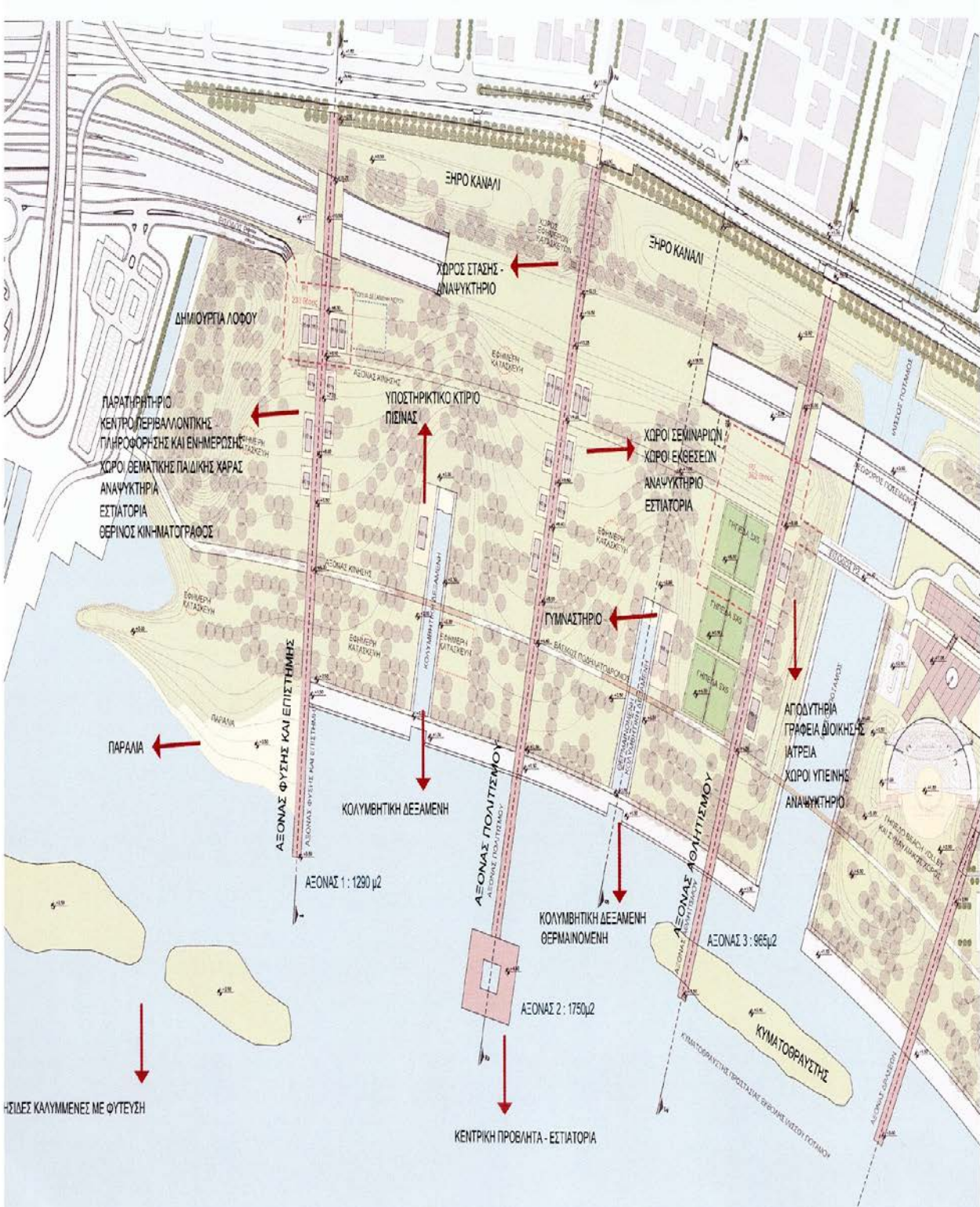
Σύμφωνα με κοινή ανακοίνωση του υπουργείου Περιβάλλοντος. Υποδομών και Πολιτισμού για την συντήρηση του πάρκου θα αναζητηθεί ο καταλληλότερος τρόπος με την ένταξη δραστηριοτήτων συμβατών με την φυσιογνωμία του. Επίσης θα υπάρχουν δραστηριότητες αναψυχής και αθλητισμού όπου θα το καθιστούν ζωντανό το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας.

Κατά το master plan προβλέπονται κάθετοι άξονες από την Καλλιθέα και το Μοσχάτο προς την θάλασσα. Θεματικές ενότητες «Φύση και Πολιτισμός», όπου θα γίνονται υπαίθριες εκθέσεις και θα διοργανώνονται πολιτιστικά δρώμενα.

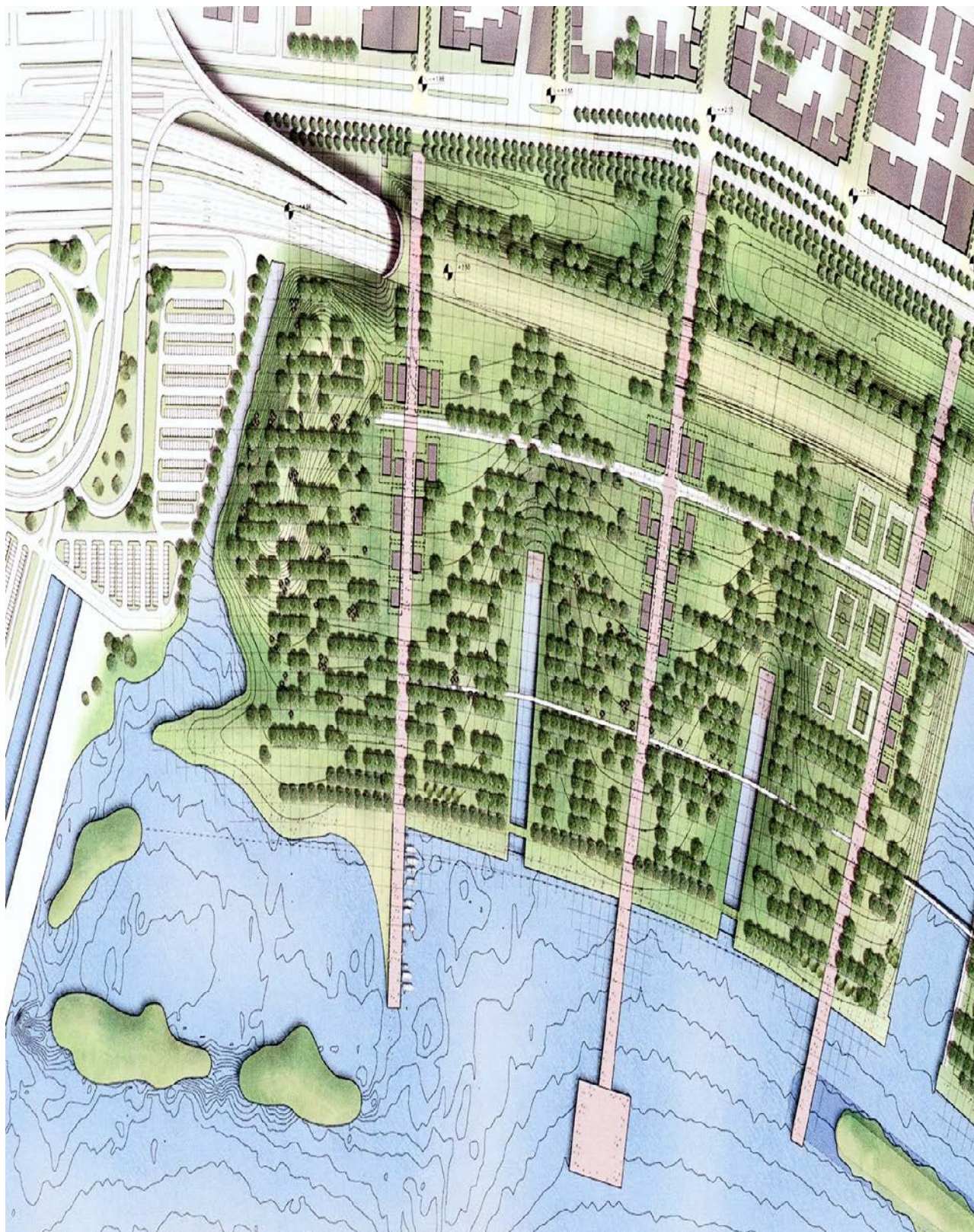
Στα σχέδια θα κατασκευαστεί πισίνα μακρόστενη και χωρίς σκληρές επιφάνειες, η οποία θα ξεκινάει από τις εκβολές του Κηφισού και θα καταλήγει στην θάλασσα. Ακόμη θα κατασκευαστούν ποδηλατοδρόμοι.

Ο σημαντικότερος στόχος είναι η απόλυτη σύνδεση της πόλης με τη θάλασσα και η ανάκτηση της σχέσης και της μνήμης ενός θαλάσσιου αστικού μετώπου που χάθηκε με τις επιχώσεις, τις υποδομές και τη δημιουργία του αυτοκινητόδρομου.

5.4 Τοπογραφικό διάγραμμα Παραλιακής ζώνης του Μοσχάτου



5.5 Φωτορεαλιστική απεικόνιση τοπογραφικού παραλιακής ζώνης



Στόχος και σκοπός της πτυχιακής εργασίας που εκπονήσαμε αποτελεί η ανάπλαση της παραλιακής ζώνης με όσο το δυνατόν καλύτερους όρους βιωσιμότητας για τους κατοίκους. Πιο συγκριμένα πάγιος στόχος αποτελεί για εμάς η σύνδεση της παραλιακής ζώνης με την περιοχή του Μοσχάτου. Η δημιουργία πόλων πρασίνου και χώρων αναψυχής σε μια περιοχή που υπολείπεται από τέτοιες υποδομές αποτελεί κυρίαρχο αίτημα των κατοίκων εδώ και δεκάδες χρόνια.

Κατοικώντας λοιπόν εδώ και 20 χρόνια στην περιοχή θελήσαμε να πραγματοποιήσουμε την πτυχιακή εργασία πριν την αποφοίτηση από το τμήμα της σχολής. Βιβλιογραφία και σημειώσεις βρήκαμε από την βιβλιοθήκη της σχολής μας αλλά και από την βιβλιοθήκη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Το πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αναφέρεται στην περιοχή του Μοσχάτου. Γίνεται αναφορά σε ιστορικά στοιχεία της περιοχής, σε γεωλογικά-πολιτισμικά, στην παραλία του Μοσχάτου που θα προτείνουμε την ανάπλαση αλλά και στις αντιδράσεις των κατοίκων σε προηγούμενες αναπλάσεις.

Στο δεύτερο κεφάλαιο προσπαθούμε να δείξουμε την υπάρχουσα κατάσταση στην παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου με φωτογραφίες που έχουμε τραβήξει από την περιοχή. Ακόμη παρουσιάζουμε το τοπογραφικό της παραλίας το οποίο πήραμε από την πολεοδομία της περιοχής αλλά κάποιες αεροφωτογραφίες προσπαθώντας να δείξουμε καλύτερα την περιοχή.

Το τρίτο κεφάλαιο είναι το πιο κύριο και το πιο ουσιώδες, διότι σε αυτό θα δείτε την ανάπλαση που προτείνουμε για την παραλιακή ζώνη του Μοσχάτου. Χωρίσαμε το οικόπεδο της ανάπλασης στους εξής τομείς: τομέα αθλητισμού, τομέα πολιτισμού, τομέα αγοράς, τομέα χώρων αναψυχής και τομέα πρασίνου- πάρκου. Για κάθε τομέα σε αυτό το κεφάλαιο πραγματοποιούμε ξεχωριστή αναφορά με θεωρητικά και σχεδιαστικά σημεία.

Στο τέταρτο κεφάλαιο μιλάμε για τα υλικά κατασκευής που χρησιμοποιούμε στην ανάπλαση. Τι είδους πλάκες θα τοποθετήσουμε, καθιστικά, πέργκολες, φωτισμό αλλά και φύτευση.

Τέλος στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο κάνουμε μια αναφορά στην ανάπλαση-μελέτη που τελικά θα πραγματοποιηθεί στην περιοχή από τον Ιταλό αρχιτέκτονα Renzo Piano. Παρουσιάζουμε κάποια σχέδια του για την παραλιακή ζώνη αλλά και το γενικότερο του σκεπτικό πάνω στο οποίο βασίζεται η σχεδίαση της ανάπλασης.

Η ΕΡΗΜΩΣΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΤΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΚΟΣΜΟ, ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΖΟΥΜΕ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΣΕΒΑΣΜΟ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΜΙΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΥ ΤΟΝ ΞΕΠΕΡΝΑ ...

ΚΟΝΡΑΝΤ ΛΟΡΕΝΤΣ ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΟΜΠΕΛ

*Για την εκπόνηση και την μελέτη της πτυχιακής μας εργασίας
θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους καθηγητές μας
Βαρελίδου Πόπη και Βαρελίδη Γιώργο αλλά και τους φίλους μας Κωστή και Έλενα για
την πολύτιμη βοήθεια και στήριξη που μας προσέφεραν...*

Βιβλιογραφία

- Αθ. Αραβαντινός- Π. Κοσμάκη, Υπαίθριοι Χώροι στην Πόλη, Θέματα ανάλυσης και πολεοδομικής οργάνωσης αστικών ελεύθερων χώρων και πρασίνου, Εκδόσεις Συμεών 1988
- Public City- Δημόσια Πόλη, Οκτώβρης 2011, Εκδόσεις Ιανός
- Franco Mancuso, Krzysztof Kowalski , Squares for Europe, Jagiellonioun University Press
- Δημήτρης Καρύδης, Δέκα σχέδια για την ελληνική πόλη, 1997
- Αθήνα Μεσογειακή Πρωτεύουσα, Στρατηγικές και προτεραιότητες του Ρυθμιστικού σχεδίου Αττικής 2011
- Πολεοδομική Ανάπλαση Περιοχών Κατοικίας, Μικροπολεοδομικά Στοιχεία, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, 2004
- Μάλλιαρης , Ευρωπαϊοι Αρχιτέκτονες- Δημιουργοί, αστική Αρχιτεκτονική, Εκδόσεις Παιδεία
- Στέλιος Ντάντης , Ιστορία του Μοσχάτου, Δήμος Μοσχάτου 1997
- Στέλιος Ντάντης, Ιστορικά Στοιχεία του Μοσχάτου, Τόμος Β', Δήμος Μοσχάτου , Ιστορικό αρχείο, 2003
- Στέλιος Ντάντης , Ιστορικά του Μοσχάτου , Β' Έκδοση, Δήμος Μοσχάτου 2002
- Στέλιος Ντάντης , Ιστορικά του Μοσχάτου Γ' τόμος, Δήμος Μοσχάτου , Ιστορικό αρχείο, 2004

- <http://www.asda.gr/elxoroι/Mosxat3.htm>
- http://www.sportsnet.gr/index.php?option=com_content&view=section&id=54&Itemid=1076-
- <http://www.landco.gr/services/gipeda-athlisis/kataskeui/25-services/gipeda-athlisis/58-kataskeui-gipedon-athlisis>
- <http://www.game-machines.gr/%CE%BD%CE%AD%CE%BF-%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%80%CE%BB%CE%B1%CE%AF%CF%83%CE%B9%CE%BF-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CF%8C%CF%84%CE%BF%CF%80/>
- <http://www.slideboom.com/presentations/341645/GYMPARK-Presentation>
- <http://www.europlaygrounds.gr/index.php?pages=katigoria&catid=85->
<http://www.mplus.gr/ximikes.html>
- <http://www.draftsperson.net/index.php?title=Category:Trees---γυα>,
<http://sxediase.blogspot.gr/2012/02/new-cad-blocks.html>
<http://www.cadcorner.ca/cadblocks/archblocks.php>
- <http://www.fragkosd.gr/Beta/page4.html> , <http://www.verykokos.gr/proionta-tsimentou/kivolithoi/index.1.html> , <http://www.tsimentodomi.gr/kivolithos.pdf>,
<http://www.domika-ylika.gr/kyvol.htm>
- <http://www.in2life.gr/features/notes/articles/181305/article.aspx->,
http://tzaba.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=115&Itemid=104,
<http://www.athensinfoguide.com/gr/wtsmarkets.htm>,
- <http://www.in2life.gr/everyday/modernlife/articles/218302/article.aspx>,
- <http://www.snf.org/snfcc/default.php>